

SPRAWOZDANIE NR
PREZYDENTA MIASTA OPOLA

z dnia 2026 r.

**ROCZNY RAPORT O STANIE REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA OPOLA
NA LATA 2021-2025**

ROCZNY RAPORT O STANIE REALIZACJI
STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH MIASTA OPOŁA
NA LATA 2021-2025

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025 jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanym na poprawę jakości życia mieszkańców Opola. *Strategia* wyznacza priorytetowe kierunki działań, mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Miasta, poprzez rozwój zintegrowanego, spójnego systemu wsparcia. Dokument został przyjęty w dniu 29 kwietnia 2021 r. Uchwałą nr XXXIX/773/21 Rady Miasta Opola w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025*, w związku z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

W *Strategii* uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

Dla każdego z tych obszarów dokonana została szczegółowa diagnoza uwzględniająca występujące w ich zakresie problemy i ograniczenia oraz możliwości Miasta w rozwiązaniu zdiagnozowanych trudności. Dla *Strategii* opracowana została analiza SWOT, a także wskazane zostały cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań, umożliwiających osiągnięcie zamierzonych celów.

Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Założeniem *strategii* jest stworzenie spójnego i skutecznego systemu, opartego na współpracy służb, instytucji i organizacji, dającego gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb i oczekiwań. *Strategia* stanowi narzędzie służące wypracowaniu systemu wsparcia w obszarze zdiagnozowanych już problemów społecznych, ale także, w przypadku zaistnienia nowych problemów, których rozwiązanie wykracza poza możliwości jednostek czy grup społecznych i wymaga systemowego zaangażowania.

Strategia na lata 2021 – 2025 jest dokumentem długofalowym i perspektywicznym, stwarzającym przestrzeń do rozwiązywania bieżących oraz pojawiających się nowym problemom społecznym. Jednak wyznaczone kierunki działania i cele do realizacji są kontynuacją istniejącego już systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania, adekwatne do dynamicznych zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej.

W realizację zadań ujętych w dokumencie zaangażowane są wydziały Urzędu Miasta Opola, oraz jednostki organizacyjne Miasta Opola, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Miejski Ośrodek Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu, Dom Pomocy Społecznej w Opolu, Środowiskowy Dom Samopomocy „Magnolia” w Opolu, Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu, Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, Centrum Zdrowia w Opolu Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością, sieć miejskich żłobków, a także Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opolu, Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Powiatowa Rada Rynku Pracy, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Seniorów Miasta Opola oraz liczne organizacje pozarządowe. Przedstawiciele jednostek/institucji/organizacji ściśle związanych z realizacją kluczowych zadań polityki społecznej w Mieście Opolu, weszli w skład Zespołu koordynującego działania w zakresie prac związanych z opracowaniem Strategii, dzieląc się swoimi kompetencjami i nakreślając kierunek prac. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025 jest zgodna z celami lub obszarami priorytetowymi wskazanymi w innych strategicznych dokumentach krajowych i regionalnych. Strategia jest realizowana poprzez ww. programy lokalne, które są wymagane przepisami prawa lub mogą być odpowiedzią na zdiagnozowane w Mieście potencjały i wyzwania, które są ważnymi dokumentami perspektywicznymi, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne.

WIZJA I MISJA STRATEGII

Wizja

„PRZYJAZNE I DOSTĘPNE OPOLE”

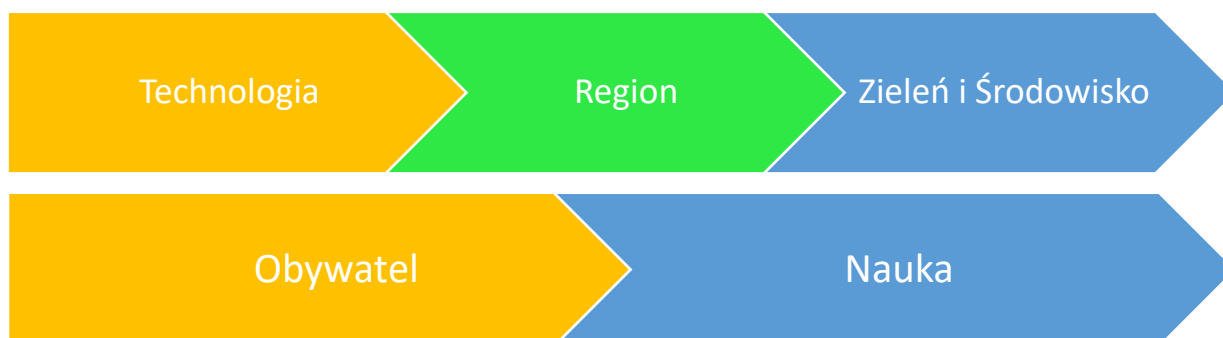
W Opolu najważniejsi są mieszkańcy, zarówno Ci młodszy, jak i starsi. Chcemy aby Opole było miastem ludzi tolerancyjnych, życzliwych i otwartych na potrzeby osób starszych oraz potrzebujących pomocy. Chcemy, aby każdy z nas czuł się bezpiecznie, po prostu dobrze.

Misja

„REALIZACJA 4-KI DLA OPOLA”

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025 jest umożliwienie realizatorom lokalnej polityki społecznej świadczenie skoordynowanych i kompleksowych działań w stosunku do opolskich rodzin, seniorów, osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym przez zapewnienie im godnych i bezpiecznych warunków życia w lokalnym środowisku.

Wizja i misja określona w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025 jest spójna z Wizją Strategii Rozwoju Opola do 2030 r., której trzon stanowią następujące pojęcia:

1. „4-ka dla Opola”

Jakim Miastem jesteśmy w obszarze polityki społecznej, senioralnej, rodzinnej, zdrowotnej?

Miasto prowadzi aktywną politykę społeczną w różnych obszarach. Opole jest miastem przyjaznym dorastaniu i starzeniu się. Mieszkańcy żyją w zdrowiu i lepszej kondycji fizycznej. Seniorzy są istotnym partnerem władz samorządowych różnego szczebla. Środowisko jest aktywne i zintegrowane. Seniorzy mają dostęp do terenów zieleni. Osoby niesamodzielne pozostają w środowisku lokalnym. Rozwinęły się usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi w miejscu zamieszkania. System wsparcia obejmujący opiekunów faktycznych jest rozbudowany. Osoby z niepełnosprawnością i seniorzy mają możliwości prowadzenia samodzielnego życia. Utworzono nowe mieszkania chronione, a usługi mieszkań wspomaganých są już w pełni rozwinięte. Rynek pracy w mieście jest w pełni odpowiedzialny. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy są aktywne. Rodzina jest wartością. Wartość ta jest promowana. Opole jest miastem dla rodzin, zwłaszcza dla rodzin z małymi dziećmi. Gdy dzieci dorosną, już jako absolwenci szkół średnich i wyższych wiążą one

swoją przyszłość z miastem. Rozwinęło się specjalistyczne poradnictwo dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Rozwinęła się piecza zastępcza. Wzrosła jakość i dostępność usług medycznych dla mieszkańców Miasta¹. Podczas prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021 - 2025 została opracowana tzw. „4-ka dla Opola”, która wyznacza kierunki działań w obszarze polityki prorodzinnej, senioralnej oraz wobec osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym przez zapewnienie im godnych i bezpiecznych warunków życia w lokalnym środowisku.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

A. MIASTO ZAANGAŻOWANE SPOŁECZNIE

Mieszkańcy oczekują miasta, w którym liczy się głos jego Obywateli. Jesteśmy Miastem, w którym istotną rolę odgrywają rady dzielnic będące najbliżej mieszkańców i ich spraw. Z dbałością podchodzimy do tworzenia warunków dla ich maksymalnego rozwoju i realizacji kompetencji. W Mieście umacnia się trzeci sektor tworzony przez organizacje pozarządowe działające w różnych obszarach pożytku publicznego. To istotny kapitał. Będziemy podnosić jego wartość. Dążyć będziemy do zapewnienia maksymalnego udziału mieszkańców i organizacji pozarządowych w życiu Miasta.

B. MIASTO ODPOWIEDZIALNE SPOŁECZNIE

Miasto odpowiedzialne to miasto dbające o wszystkich mieszkańców, bez wyjątku. Ale grupą wymagającą szczególnego wsparcia są osoby z niepełnosprawnościami oraz różnego rodzaju problemami. Odpowiedzialny Samorząd to ten, który takie osoby będzie wspierał. Kreowanie zmian

¹ Strategia Rozwoju Opola do 2030 r.

w przestrzeni Miasta, z uwzględnieniem potrzeb tej grupy mieszkańców i ich opiekunów jest ważnym wyzwaniem.

C. MIASTO PRZYJAZNE DORASTANIU I AKTYWNEMU STARZENIU

Dostępność miast w różnych skalach przestrzennych odgrywa coraz większe znaczenie. Nasze oczekiwania są proste – dotrzeć do celu jak najszybciej, bezpiecznie i w odpowiednich warunkach. Wciąż jest wiele do zrobienia w tym obszarze. Dlatego też będziemy promować i realizować działania na rzecz poprawy dostępności Miasta – przestrzeni publicznych i budynków. Projektowanie przestrzeni oraz tworzenie produktów i usług uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup mieszkańców jest niezwykle ważne. Miasto Opole dziś jest jeszcze miastem ludzi względnie młodych. Na ulicach, w kawiarniach, sklepach widać uczniów, studentów, wiele osób w młodym wieku. Ale w dłuższej perspektywie proporcje się odwrócą. Ton Miastu nadawać będą coraz częściej seniorzy. To istotny potencjał. Szczególnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie tworzenie warunków do tego, aby Miasto było przygotowane na zmieniającą się rzeczywistość. Może być nas mniej, pewne jest jednak to, że będziemy starsi. To z czym będziemy musieli się w dłuższym horyzoncie zmierzyć to przede wszystkim zmiana struktury potrzeb, a także projektowanie rozwiązań, produktów, usług wynikających i uwzględniających potrzeby dorastającego oraz starzejącego się społeczeństwa. Osiągnięcie sukcesu w tym obszarze wymaga szeregu skoordynowanych działań, praktycznie w każdej sferze życia Miasta.

D. MIASTO DBAJĄCE O ZDROWIE OPOLAN

Szczególną uwagę zwrócimy na rozwój programów profilaktycznych dostosowanych do potrzeb mieszkańców oraz edukację w zakresie zdrowia. Dążyć będziemy do sprawnego funkcjonowania publicznych zakładów zdrowotnych, rozwoju grupowych specjalistycznych praktyk lekarskich (zespołów lekarzy uzupełniających się specjalności), rozwoju placówek wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Niezwykle ważne jest również promowanie odpowiedzialności fachowej i etycznej lekarzy.

2. Ogólna charakterystyka pomocy społecznej w Mieście Opolu

Mieszkańcy Miasta Opola, którzy z jakiegokolwiek powodu znaleźli się w sytuacji kryzysowej, mogą korzystać z szerokich usług społecznych i wsparcia w ramach kompleksowego systemu pomocy społecznej. Rozbudowany system instytucji pomocy społecznej i wsparcia rodziny służy wszystkim grupom społecznym zmagającym się z różnego rodzaju trudnościami życiowymi. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej. Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- 2) pracy socjalnej,
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Wiodącym realizatorem zadań z zakresu pomocy społecznej w Mieście Opolu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, który:

- przeciwdziała wykluczeniu społecznemu;
- wspiera rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji i zadań;
- pomaga osobom z niepełnosprawnościami;
- pomaga dzieciom pozbawionym opieki i wychowania².

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu udziela wszechstronnego specjalistycznego wsparcia również w ramach funkcjonujących w jego strukturach komórek organizacyjnych, tj.:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Klub Integracji Społecznej,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej,
- Ośrodek Readaptacji Społecznej „Szansa”,
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych,
- Mieszkania Treningowe i Wspomagane,
- Domy Dziennego Pobytu „Złota Jesień”; „Magda-Maria”; „Malinka” wraz z filią „Dom Nad Odrą” oraz Dom Dziennego Pobytu przy Domu Pomocy Społecznej w Opolu,
- Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”,
- Centrum Aktywizacji Społecznej,
- Dział Opieki Nad Rodziną i Dzieckiem.

Ponadto w systemie pomocy społecznej w Mieście Opolu funkcjonują:

- Dom Pomocy Społecznej w Opolu,
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony w Opolu przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi,
- Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego św. Franciszka,
- Miejski Ośrodek Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi prowadzony przez Fundację Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu.

² Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu.

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności obejmuje: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. W ww. dokumencie znajdują się wszystkie najważniejsze informacje dot.: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Opole.

W 2025 roku pomocą środowiskową w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach zadań własnych i zleconych na poszczególnych rejonach opiekuńczych skorzystało ogółem 2281 rodzin, z tego wyłącznie w formie pracy socjalnej – 454 rodzin. Liczba rodzin z dziećmi wyniosła 160.

Spśród klientów korzystających w 2025 r. z pomocy pracowników socjalnych na rejonach opiekuńczych MOPR, nowe rodziny (czyli takie, które nie korzystały dotychczas z możliwych form wsparcia w ramach pomocy społecznej) stanowiły 11 % (256 rodzin). Główna przyczyna zwrócenia się tych rodzin o udzielenie pomocy, to:

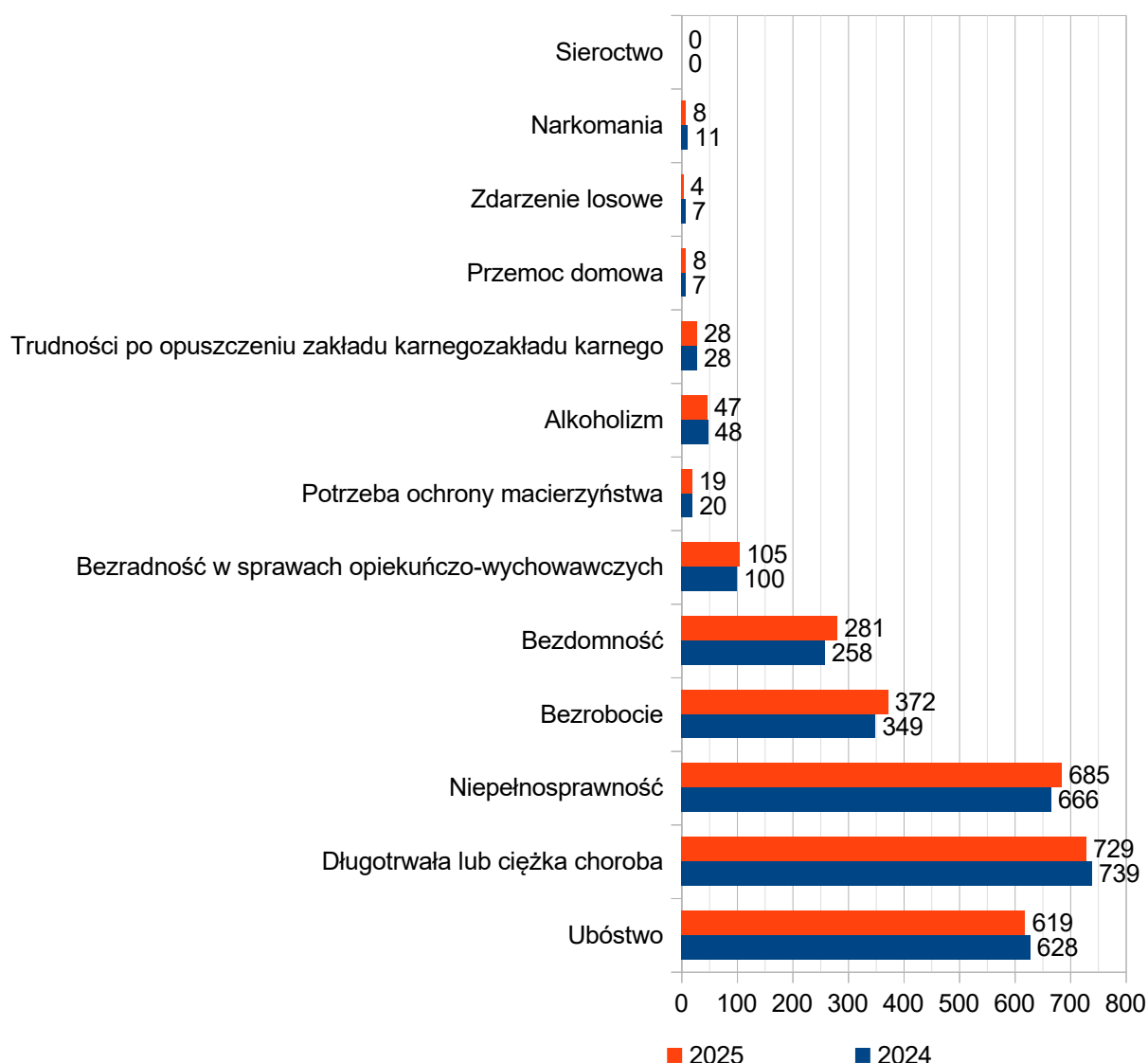
- podeszły wiek (42%),
- długotrwała choroba (13%),
- niepełnosprawność (20%),
- brak możliwości zapewnienia opieki członkom rodziny (5%),
- utrata pracy (11%),
- nowe rodziny zamieszkałe w Opolu (5%),
- inna (brak schronienia, opuszczenie DPS, opuszczenie zakładu karnego, przemoc w rodzinie (4%).

Liczba rodzin, które w 2025 r. opuściły system pomocy społecznej (jako podstawę kwalifikacji przyjęto nie korzystanie z pomocy od 1 lipca 2025 r.) stanowiła 166. Usamodzielnienie tych rodzin wynikało z:

- podjęcia pracy zarobkowej (11%),
- zgon podopiecznego (25 %)
- poprawy sytuacji rodzinnej, dochodowej, zmiany miejsca zamieszkania (25%),
- pomocy rodziny (10%),
- odmowy współpracy z pracownikiem socjalnym (1%).

Głównym jednak powodem opuszczenia systemu pomocy społecznej było uzyskanie świadczeń emerytalno- rentowych (28%).

Porównanie powodów trudnej sytuacji życiowej

Analiza dokonana na podstawie danych z kilku ostatnich lat wskazuje, że za główny powód trudnej sytuacji życiowej, skłaniający do korzystania przez podopiecznych MOPR z pomocy społecznej należy uznać przede wszystkim: długotrwałą i ciężką chorobę (729 rodzin), niepełnosprawność (685 rodzin), ubóstwo (619 rodzin) a także bezrobocie (372 rodzin) i bezdomność (281 osób).

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego wystąpił w 105 rodzinach, w zdecydowanej większości w rodzinach niepełnych.

Powyższe dane wskazują, że powody przyznania pomocy w 2025 roku były porównywalne do roku poprzedniego.

Powody przyznawania pomocy w latach 2021 – 2025

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				
	2021	2022	2023	2024	2025
Ubóstwo	750	810	621	628	619
Sieroctwo	0	1	1	0	0
Bezdomność	298	297	237	258	281
Bezrobocie	468	512	339	349	372
Niepełnosprawność	731	861	697	666	685
Długotrwała lub ciężka choroba	921	987	793	739	729
Przemoc domowa	14	22	7	7	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24	0	20	20	19
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	113	229	85	100	105
Rodziny wielodzietne	9	31	3	5	11
Rodziny niepełne	68	121	43	33	37
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	38	29	31	28	28
Alkoholizm	82	63	59	48	47
Narkomania	16	8	14	11	8
Zdarzenia losowe	5	36	5	7	4

W roku 2025 r. wzrosły wydatki na zadania własne gmin i powiatów. Zasiłki okresowe, celowe i stałe są najpowszechniejszymi świadczeniami pieniężnymi przyznawanymi przez ośrodek. Natomiast wśród świadczeń niepieniężnych najpowszechniejsze są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania oraz posiłki przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.

Największe wydatki w 2025 r. zostały poniesione z tytułu odpłatności gminy za podopiecznych umieszczonych w domach pomocy społecznej i stanowiły one 17.120.058 zł (53 % ogółu analizowanych wyżej wydatków). Pomoc finansowa stanowiła 20 % ogółu wydatków w łącznej kwocie 6.495.093 zł.

Kolejne pod względem wielkości są wydatki w kwocie 4.304.241 zł przeznaczone na pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób, wymagających takiego wsparcia. W 2025 roku tą formą pomocy objęto 297 osób, a wydatki poniesione na realizację zadania stanowiły 4.304.241 zł. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2025 r. obserwuje się niewielki spadek liczby osób korzystających z tej formy wsparcia (o 28 osób), przy jednoczesnym wzroście wydatków poniesionych na realizację tego zadania o kwotę 389.617 zł. W 2025 r. zrealizowano łącznie 86.211 godzin usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych.

Na zadania zlecone gminie wydatkowano ogółem 167.505 zł dotacji celowej z budżetu państwa, głównie z przeznaczeniem na wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2025 roku pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego objęto 1 osobę, koszt realizacji tego zadania wyniósł 12.610 zł.

W roku 2025, analogicznie jak w latach ubiegłych, usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyli opiekunowie zatrudnieni przez Polski Czerwony Krzyż. Ponadto w ramach realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, ze wsparcia w formie usług świadczonych w dwóch Środowiskowych Domach Samopomocy (pobyt dzienny) korzystało 141 osób z zaburzeniami psychicznymi. Wydano łącznie 96 decyzji kierujących osoby do ŚDS.

Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym:

Lp.	Rodzaj wsparcia	2021	2022	2023	2024	2025
1	Świadczenie pracy socjalnej, specjalistycznego poradnictwa udzielanego przez prawników, psychologów, terapeutów	Specjalistyczne poradnictwo: • prawne -1470 porad dla 1031 osób; • psychologiczne -1842 porady dla 1128 osób; • praca socjalna -2709 rodzin.	Specjalistyczne poradnictwo: • prawne -1238 porad dla 773 osób; • psychologiczne -2416 porad dla 773 osób; • praca socjalna -4701 rodzin.	Specjalistyczne poradnictwo: • prawne -801 porad dla 734 osób; • psychologiczne -2164 porady dla 1200 osób; • praca socjalna -2283 rodziny.	Specjalistyczne poradnictwo: • prawne -584 porady dla 228 osób; • psychologiczne -2296 porad dla 1179 osób; • praca socjalna -2368 rodzin.	Specjalistyczne poradnictwo: prawne -433 porady dla 263 osób; psychologiczne -1987 porad dla 1014 osób; praca socjalna -1251 porad dla 376 osób.
2	Udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych i celowych specjalnych	Pomoc finansową otrzymało 1028 osób (rodzin)	Pomoc finansową otrzymało 837 osób (821 rodzin)	Pomoc finansową otrzymało 1256 osób (1246 rodzin)	Pomoc finansową otrzymało 1673 osób w rodzinach (rodzin 1299)	Pomoc finansową otrzymało 1389 osób (rodzin 1375)
3	Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze	455 osób	412 osób	383 osób	326 osób	298 osób
4	4 domy dziennego pobytu, domy samopomocy, domy pomocy społecznej	Z usług Centrum Informacyjno - Edukacyjnego „Senior w Opolu” skorzystało około 7 000 osób. Przy Centrum Seniora prowadzona jest również darmowa wypożyczalnia sprzętu (kule, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, rowery stacjonarne itp.) Do domów dziennego pobytu skierowano 725 osób Do środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skierowano 155 osób. Do domów pomocy społecznej skierowane zostały 92 osoby a umieszczono 82 osoby.	Z usług Centrum Informacyjno- Edukacyjnego-„ Senior w Opolu” skorzystało około 7 000 osób. Przy Centrum Seniora prowadzona jest również darmowa wypożyczalnia sprzętu (kule, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, rowery stacjonarne, itp.). Realizowane są projekty wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Z domów dziennego pobytu skorzystało 776 osób. Ze środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 150 osób. Z domów pomocy społecznej skorzystało	Z usług Centrum Informacyjno- Edukacyjnego - Senior w Opolu” skorzystało około 7 000 osób. Przy Centrum Seniora prowadzona jest również darmowa wypożyczalnia sprzętu (kule, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, rowery stacjonarne, itp.). Realizowane są projekty wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Z domów dziennego pobytu skorzystało 794 osób. Ze środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 149 osób. Do domów pomocy społecznej zostało skierowanych 98 osób. Do 31 grudnia 2023 r. w DPS-ach przebywało 311 osób.	Z usług Centrum Informacyjno-Edukacyjnego- „ Senior w Opolu” skorzystało około 7 000 osób. Przy Centrum Seniora prowadzona jest również darmowa wypożyczalnia sprzętu (kule, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, rowery stacjonarne, itp.). Realizowane są projekty wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Z domów dziennego pobytu skorzystało 768 osób. Ze środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 153 osoby Do domów pomocy społecznej skierowano w 2024 r. łącznie 140 osób, w tym do 3 domów na terenie Opola - 69 osób i do domów poza	Z usług Centrum Informacyjno- Edukacyjnego-„ Senior w Opolu” skorzystało około 7 000 osób. Przy Centrum Seniora prowadzona jest również darmowa wypożyczalnia sprzętu (kule, wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, rowery stacjonarne, itp.). Realizowane są projekty wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Z domów dziennego pobytu skorzystało 813 osób. Ze środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 141 osób. Do domów pomocy społecznej skierowano w 2025 r. łącznie 125 osób, w tym do 3 domów na terenie

			268 osób.		Opolem - 71 osób.	Opola - 52 osoby i do domów poza Opolem – 73 osoby.
5	Akcja „Podaruj” przekazywanie używanych mebli, sprzętu AGD	11 rodzin skorzystało ze sprzętu (60 sztuki sprzętów i kompletów mebli) pozyskanego od darczyńców	10 rodzin skorzystało z 19 szt. sprzętu.	11 rodzin skorzystało z 18 szt. sprzętu.	10 rodzin skorzystało z 14 sztuk sprzętu.	10 rodzin skorzystało z 11 sztuk sprzętu.
6	Realizacja rządowego programu dożywiania	Objętych programem było 990 osób. W ramach pomocy 184 osoby dorosłe i 13 dzieci otrzymało gorące posiłki, a 812 osób (rodzin) korzystało ze świadczeń pieniężnych na ten cel.	Objętych programem było 804 osoby. W ramach pomocy 146 osób dorosłych i 14 dzieci otrzymało gorące posiłki, a 661 osób (rodzin) korzystało ze świadczeń pieniężnych na ten cel.	Objętych programem było 745 osób W ramach pomocy 138 osób dorosłych i 18 dzieci otrzymało gorące posiłki, a 614 osób (rodzin) korzystało ze świadczeń pieniężnych na ten cel.	W roku 2024 ze wsparcia w ramach programu skorzystało łącznie 800 osób, w tym: - 154 osoby z pomocy w formie gorącego posiłku, z tego 11 - młodzież szkolna i 143 osoby dorosłe, - 646 osób i rodzin otrzymało zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup żywności	W roku 2025 ze wsparcia w ramach programu skorzystały łącznie 853 osoby, w tym: - 159 osób z pomocy w formie gorącego posiłku, z tego 18 - młodzież szkolna i 141 - osoby dorosłe, - 725 osób i rodzin otrzymało zasiłki celowe z przeznaczeniem na zakup żywności
7	Udzielanie porad przez Klub Integracji Społecznej (KIS)	72 osoby skorzystały z pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielono 260 porad - W ramach udzielonego wsparcia 12 osób podjęło zatrudnienie, 2 osoby realizowały staż zawodowy.	72 osoby skorzystały z pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielono 260 porad - W ramach udzielonego wsparcia 12 osób podjęło zatrudnienie, 2 osoby realizowały staż zawodowy.	95 osób skorzystało z pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielono 310 porad - W ramach udzielonego wsparcia 12 osób podjęło zatrudnienie, 3 osoby realizowały staż zawodowy.	66 osób skorzystało z pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielono 234 porad. W ramach udzielonego wsparcia 11 osób znalazło zatrudnienie na otwartym rynku pracy, 1 osoba znalazła zatrudnienie w postaci stażu zawodowego 22 osoby otrzymały kompleksowe wsparcie w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach realizowanego programu „Centrum Re-Start”.	83 osoby skorzystały z pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielono 381 indywidualnych porad. W ramach udzielonego wsparcia 9 osób podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy, 1 osoba podjęła staż zawodowy. 17 osób otrzymało kompleksowe wsparcie w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach realizowanego programu „Centrum Re-Start”.
8	Program prac społecznie użytecznych	42 osoby wykonywały prace społecznie użyteczne na rzecz miasta Opola.	42 osoby wykonywały prace społecznie użyteczne na rzecz miasta Opola.	40 osób wykonywało prace społecznie użyteczne na rzecz miasta Opola.	30 osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wykonywały prace społecznie użyteczne na terenie miasta Opola.	42 osoby bezrobotne wykonywały prace społecznie użyteczne na terenie miasta Opola.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w Mieście Opolu – 2025 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	726	814	814
Liczba osób korzystających	2	1 205	1 116	1 116
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	19	25	25
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	119	109	110
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	13 624 625	13 183 593	13 258 520
W TYM:				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	124	124	124
Liczba osób korzystających	8	153	141	144
Liczba osób umieszczonych	9	26	13	13
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	19	25	25
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	48	47	47
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	3 888 847	4 754 644	4 758 520
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach	13	470	530	530
Liczba osób korzystających	14	768	851	851
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia)	16	50	49	50
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	6 035 492	6 891 180	6 900 000

SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	30	30	30
Liczba osób korzystających	19	35	38	40
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	13	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	1 559 343	1 537 769	1 600 000
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	18	18	18
Liczba osób korzystających	24	123	102	102
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	2	3	3
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	274 703	258 957	260 000
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	84	84	84
Liczba osób korzystających	28	126	108	108
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	12	12	12
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	1 866 239	1 719 614	1 800 000
POZOSTAŁE ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA:				
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	272	272	272
Liczba miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego	33	4	4	4
Liczba osób korzystających	34	318	321	321
Liczba osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego	35	4	47	4

Liczba osób umieszczonych	36	41	51	50
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	37	46	43	42
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	38	9	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	39	180	184	186
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	40	22 924 106	26 961 451	28 060 078
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	41	10	10	12
Liczba osób korzystających	42	5	15	15
Liczba osób umieszczonych	43	5	15	15
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	44	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	45	3	3	3
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	46	220	220	220
Liczba osób korzystających	47	202	153	140
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	48	56	61	64
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	49	1 475 339	1 826 135	1 973 230
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	68	68	68
Liczba osób korzystających	51	77	69	69
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	62	62	62
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek	53	7 465 282	8 136 594	8 136 594

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	54	88	100	110
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	55	35	35	35
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	56	24	24	24
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	57	1 310 400	1 368 733	1 497 067

Opracowano na podstawie danych z oceny zasobów pomocy społecznej za 2025 r.

3. Bezdomność

Bezdomność jest bardzo złożonym i niewątpliwie jednym z najtrudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Praktycznie niemożliwym jest opracowanie jednego, przystającego do potrzeb wszystkich osób doświadczających bezdomności, sposobu rozwiązywania tego problemu w skali lokalnej. Niezbędne są zatem kompleksowe systemy pomocy, uwzględniające różnorodność osobistych problemów składających się na doświadczaną bezdomność, charakterystykę socjodemograficzną indywidualnych odbiorców pomocy oraz lokalną skalę zjawiska bezdomności, specyfikę danej gminy i jej zasoby. Niezbędnym do skutecznego wsparcia osób, które znalazły się w kryzysie bezdomności jest podejmowanie i realizacja rozwiązań na poziomie zarówno państwa jak i regionu oraz gmin działających także we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami.

System wsparcia osób bezdomnych w Mieście Opolu opiera się na działalności miejskich jednostek organizacyjnych oraz organizacji wspierających system poprzez swoją działalność statutową.

Osoby bezdomne przebywające na terenie Miasta Opola mogą zostać objęte:

- ✚ **wsparciem w miejscu przebywania, w ramach tzw. streetworkingu,**
- ✚ **pomocą rzeczową w postaci żywności, odzieży, środków higieny osobistej,**
- ✚ **schronieniem w placówkach,**
- ✚ **poradnictwem specjalistycznym, m.in. w zakresie uzależnień,**
- ✚ **pomocą socjalną** umożliwiającą zaplanowanie kompleksowych działań w celu pokonania bezdomności,
- ✚ **pomocą prawną,** która umożliwia uregulowanie ich sytuacji lokalowo-finansowej,
- ✚ **edukacją,** zarówno w zakresie wzmocnienia szans na rynku pracy jak i nabycia niezbędnych kompetencji społecznych,
- ✚ **działalnością motywującą,** która ma doprowadzić do zmiany sposobu życia.

Wiodącą jednostką udzielającą wszechstronnego wsparcia osobom bezdomnym jest **Miejski Ośrodek Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu**. Działalność jednostki realizowana była w 2025 r. w formach wynikających z ustawy o pomocy społecznej: noclegowni (dla kobiet i dla mężczyzn), ogrzewalni, schroniska z usługami opiekuńczymi wraz z wyznaczonymi miejscami schroniskowymi.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym jest realizowany 3 stopniowy program wychodzenia z bezdomności.

- **I stopień:** ogrzewalnia, umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach, wyposażonych w co najmniej miejsca siedzące, czynna w okresie zimy, wyposażona w krzesła, dystrybutor zimnej i ciepłej wody. Osoby bezdomne mogą skorzystać z pomieszczeń sanitarnych, dokonać toalety oraz wymienić zabrudzoną odzież na czystą.
- **II stopień:** noclegownia, zapewnia przez cały rok schronienie na elementarnym poziomie, w postaci miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu czynna od 16.00 do 8.00, z możliwością przedłużenia przebywania w przypadku złych warunków atmosferycznych. Osoby korzystające mają udostępnione miejsce do spania, mogą dokonywać czynności higieniczno-sanitarnych, w nagłych przypadkach mogą skorzystać z porady lekarskiej. W standardzie jest infrastruktura umożliwiająca spożycie posiłku oraz zapewnienie gorącego napoju.
- **III stopień:** wyznaczone miejsca schroniskowe w ramach schroniska z usługami opiekuńczymi, zapewniają osobom bezdomnym, gotowym do współpracy i rozwiązywania swoich problemów życiowych, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Schronisko z usługami opiekuńczymi natomiast zaspokaja potrzeby niesamodzielnych osób bezdomnych, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy i opieki innych osób w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a jednocześnie nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy. Dzięki tej ofercie niesamodzielne osoby bezdomne mogą skorzystać ze świadczenia usług opiekuńczych, a także oczekiwać na umieszczenie w DPS. Schronisko z usługami opiekuńczymi daje szansę na rehabilitację i poprawę stanu zdrowia, pozwala na samodzielne funkcjonowanie, a tym, których stan zdrowia nie uległ poprawie i pozytywnemu rokowaniu, jest miejscem oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej bądź hospicjum.

Dane statystyczne za 2025 rok:

- ✚ W Miejskim Ośrodku Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w 2025 r. udzielono schronienia 248 osobom bezdomnym, z czego 203 osób stanowili mężczyźni a 45 osób to kobiety. Ogólna liczba osobodni pobytów w Ośrodku wynosiła 28 020 osobodni;
- ✚ W 2025 roku ze schronienia w Ogrzewalni skorzystały 102 osoby bezdomne co stanowi 1 440 osobodni;
- ✚ W noclegowni w 2025 roku przebywało 69 mężczyzn i 39 kobiet, co razem stanowi 108 osób. Ogólna liczba zrealizowanych osobodni w 2025 roku w noclegowni wynosi 17 315;
- ✚ W 2025 r., z wyznaczonych miejsc schroniskowych skorzystało 2 mężczyzn i 1 kobieta; zostało zrealizowanych 573 osobodni;
- ✚ W 2025 roku ze schroniska z usługami opiekuńczymi skorzystało 35 osób w tym 30 mężczyzn i 5 kobiet i zostało zrealizowanych 8 692 osobodni;

W wyniku pracy działu profilaktyczno – terapeutycznego:

- 5 osób usamodzieliło się i opuściło tut. Ośrodek;
- 5 osób zostało umieszczone w DPS;
- większość mieszkańców było zarejestrowanych w PUP;
- wszyscy stali mieszkańcy Ośrodka posiadają ubezpieczenie zdrowotne;
- 2 osoby podjęły pracę o charakterze stałym;
- 23 osób skierowano na leczenie odwykowe;
- 17 osób złożyło wnioski do wydziału lokalowego w Opolu.

Miasto Opole oraz jego jednostki organizacyjne podejmują liczne działania, które mają na celu zapobieganie zwiększenia się skali bezdomności w Mieście, m.in. poprzez diagnozowanie sytuacji rodzin zalegających z płaceniem czynszu oraz szybkie interweniowanie w przypadku eksmisji rodzin z ich dotychczasowego mieszkania. Takie rodziny kierowane są do **Ośrodka Readaptacji Społecznej „Szansa”** przeznaczonego do czasowego pobytu rodzin oraz matek z dziećmi, ojców z dziećmi posiadających pozytywnie rozpatrzoną decyzję na lokal socjalny. Placówka zapewnia rodzinom schronienie, wsparcie socjalne i pomoc w odzyskaniu samodzielności, a także prowadzi szeroką działalność edukacyjną. W 2025 roku w ORS „Szansa” w Opolu udzielono schronienia **86 osobom tj. 32 rodzinom w tym 47 dzieciom**. Schronienie w formie interwencyjnej otrzymali również klienci Ośrodka Interwencji Kryzysowej, zostały udostępnione łącznie 4 pokoje, gdzie przebywało **8 osób tj. 3 rodziny, w tym 4 dzieci**.

Oprócz realizacji podstawowego zadania, jakim jest zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, prowadzono także działalność motywacyjno-readaptacyjną tj. prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na pomoc rodzinom bezdomnym w odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, realizowaniu indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności. Działalność ta to m.in.:

- 1) pomoc w zaplanowaniu działań mających na celu rozwiązanie problemu bezdomności,
- 2) poradnictwo specjalistyczne,
- 3) pomoc prawna i socjalna,
- 4) działania edukacyjne mające na celu zwiększenie umiejętności społecznych,
- 5) diagnozowanie, bilansowanie potrzeb w zakresie pomocy,
- 6) pomoc w wykorzystaniu możliwości, uprawnień klientów do poprawy sytuacji,
- 7) towarzyszenie w załatwianiu różnych spraw urzędowych i bytowych.

We współpracy z wolontariuszami w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 prowadzono na terenie ośrodka świetlicę środowiskową dla dzieci i młodzieży czasowo mieszkających w ORS „SZANSA”. W system wsparcia osób bezdomnych włączony jest także, działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, a także **Straż Miejska i Komenda Miejska Policji w Opolu**. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej. Organizuje czasowy pobyt osobom bezdomnym z terenu miasta Opola. Ośrodek Interwencji Kryzysowej na bieżąco udziela pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej, oraz organizuje czasowy pobyt osobom bezdomnym z terenu miasta Opola.

W roku 2025 w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 3671 specjalistycznych porad indywidualnych dla 1653 osób, było to poradnictwo:

- psychologiczne – **1987** porad dla **1014** osób;
- prawne - **433** porady dla **263** osób;
- pedagogiczne i socjalne – **1251** porad dla **376** osób.

W 2025 r. OIK udzielił schronienia interwencyjnego 8 rodzinom, tj. 11 osobom dorosłym, 9 dzieciom. Pod stałą opieką OIK pozostawało 612 podopiecznych.

Uzupełnieniem ustawowego systemu wspierania osób bezdomnych udzielanego przez miejskie instytucje jest działalność organizacji z sektora NGO, udzielających pomocy doraźnej, których celem jest świadczenie różnorodnych usług dla bezdomnych, w tym np. przekazywanie żywności lub odzieży, udzielanie pomocy medycznej, usług umożliwiających zachowanie higieny, wsparcie konsultacyjne, informacyjne i prawne, które świadczone są zarówno w ramach stosownych umów przy wsparciu finansowym jednostek samorządu terytorialnego jak również w ramach statutowej działalności, na mocy posiadanych zasobów i aktywności własnej tychże instytucji i organizacji. Działania te są realizowane w siedzibach tych organizacji oraz w ramach streetworkingu realizowanego w miejscach pobytu bezdomnych osób. Kluczową organizacją jest tu **Polski Czerwony Krzyż**, który prowadzi w Opolu punkt socjalny „Ikar” przy ul. Sienkiewicza 2 oraz lodówki społeczne (przy ul. Sienkiewicza 2 oraz przy ul. Hubala 10). Z kolei, **Caritas Diecezji Opolskiej** przy ul. Szpitalnej 3a w Opolu prowadzi łaźnię dla osób bezdomnych. Placówka oferuje możliwość kąpieli, wymiany odzieży oraz otrzymania ciepłego posiłku. Natomiast **Stowarzyszenie Pomocy Osobom Bezdomnym, Ubogim oraz Wykluczonym Społecznie W Opolu** prowadzi m. in. **mieszkanie treningowe** zlokalizowane przy ul. Tysiąclecia 33a, przeznaczone dla osób wychodzących z kryzysu bezdomności.

4. Działania na rzecz rodziny w Mieście Opolu podjęte w 2025 roku

Głównym dokumentem określającym kierunki polityki prorodzinnej Miasta Opola jest **Program „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029**. Program „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029 opracowano przede wszystkim z uwagi na niekorzystną sytuację demograficzną Miasta Opola:

Przyrost naturalny ogółem							
	Lata						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	(według stanu na 30.06)						
m. Opole³	1	-180	- 596	- 223	-405	-513	-320
Urodzenia żywe ogółem							
	Lata						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	(według stanu na 30.06)						
m. Opole	1 325	1 280	1106	1 131	939	835	353

³ m. Opole - zmiana granic gminy z dniem 01.01.2017 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1134)

Zgony ogółem							
Lata							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (według stanu na 30.06)
m. Opole	1 324	1 460	1702	1354	1344	1348	673

Stan ludności							
Lata							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (według stanu na 30.06)
m. Opole	128 035	127 540	126 775	126 458	126 077	125 492	125 095

Prognoza stanu ludności						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
m. Opole	113 631	112 893	112 138	111 363	110 569	109 759

(opracowano na podstawie danych GUS)

Zadaniem Programu jest przede wszystkim wyznaczenie przyszłościowych kierunków postępowania Miasta Opola w zakresie działań prorodzinnych, prosenioralnych oraz wsparcia osób z niepełnosprawnościami – ze szczególnym uwzględnieniem ulg i zniżek. Wsparcie dla ww. grup stanowi priorytetowe zadanie Miasta Opola i wymaga podjęcia wieloaspektowych działań, w tym także działań wykraczających poza ustawowe zadania gminy. Celem głównym Programu jest promowanie wartości rodzinnych w społeczności lokalnej oraz kształtowanie wśród mieszkańców Miasta Opola właściwych postaw i zachowań, sprzyjających szeroko rozumianej integracji z osobami niepełnosprawnymi. Program przyczynia się również do wspierania rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji, tworzenia odpowiednich warunków do życia i rozwoju dziecka oraz samodzielnego, godnego i aktywnego życia seniorów oraz osób niepełnosprawnych. Program „Opolska Rodzina” został przyjęty do realizacji uchwałą Nr II/25/18 Rady Miasta Opola z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, który jest dokumentem perspektywicznym, określającym kierunki prowadzonej polityki prorodzinnej.

- Uczestnikami Programu w 2025 r. byli:
 1. dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia,
 2. osoby niepełnosprawne, od ukończenia 16 roku życia do ukończenia 25 roku życia legitymujące się orzeczeniem o stopniu lekkim lub umiarkowanym niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
 3. osoby niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem, bez ograniczeń wiekowych - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
 4. opiekunowie osób niepełnosprawnych legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
 5. seniorzy - kobiety od 60 roku życia oraz mężczyźni od 65 roku życia,
 6. uchodźcy z Ukrainy;

- Partnerami programu są firmy, instytucje i organizacje, które podpisały porozumienie z Miastem Opole na świadczenie usług dla uczestników programu „Opolska Rodzina” oferując zniżki dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior”.
- Szczegółowy zakres zadań określał **harmonogram działań przyjęty do realizacji Zarządzeniem Nr OR-I.0050.123.2025 Prezydenta Miasta Opola z 17 lutego 2025 r.** w sprawie przyjęcia do realizacji harmonogramu działań na rok 2025 w ramach Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029.

W przyjętym harmonogramie działań – zadań do realizacji w 2025 roku w ramach Programu wskazano podmioty odpowiedzialne oraz sposoby realizacji zadań poprzez m.in.:

1. Zwiększenie dostępności do miejsc opieki dla dzieci w wieku do 3 lat poprzez udzielenie dotacji dla podmiotów niepublicznych prowadzących żłobki;
2. Wzmacnianie infrastruktury żłobków publicznych;
3. Pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym;
4. Realizację bezpłatnych programów profilaktycznych;
5. Obsługę Kart „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior”;
6. Rozwój oferty ulg i zniżek dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior” w ramach Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029;
7. Rozwój Placówek Wsparcia Dziennego;
8. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami.

Założenia harmonogramu zostały w pełni zrealizowane.

A) Karta „Opolska Rodzina” oraz „Opolski Senior”

W okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. zostało wydanych **2291 Kart „Opolska Rodzina”, w tym 52 karty dla mieszkańców gminy Komprachcice oraz 697 kart dla uchodźców wojennych z Ukrainy.**

Dane statystyczne dot. Karty „Opolska Rodzina”

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina”	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina”	1955	4412	2708	2969	2291
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla osób z niepełnosprawnościami w tym:	11	10	16	26	20
dla osób z niepełnosprawnościami legitymujących się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	1	3	0	2	2
dla osób z niepełnosprawnościami legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania	2	2	2	2	9

tego orzeczenia					
dla osób z niepełnosprawnościami legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	8	5	14	22	9
dla dzieci z niepełnosprawnościami do 16 roku życia	0	0	0	0	0
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla mieszkańców gminy Komprachcice	80	141	134	92	52
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla uchodźców wojennych z Ukrainy	0	2286	769	890	697

W 2025 r. zostało **wydanych 1573 Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców Miasta Opola w tym 71 kart dla mieszkańców gminy Komprachcice.**

Dane statystyczne dot. Karty „Opolski Senior”

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior”	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior”	1476	2185	1662	1710	1573
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców gminy Komprachcice	33	77	99	58	71

Wydział Polityki Społecznej tut. Urzędu oraz Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu” pozyskali do współpracy partnerów Kart, tj. przedsiębiorców, instytucje, organizacje oferujące ulgi i zniżki dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina”. **Na koniec 2025 roku było 154 partnerów ww. Kart z którymi podpisano stosowne porozumienia.**

Łącznie, w ramach Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior” sprzedaż biletów w jednostkach/obiektach miejskich przedstawia się następująco:

Lp.	Ogółem	W ramach Karty „Opolska Rodzina”	W ramach Karty „Opolski Senior”	Łącznie Karta „Opolska Rodzina” oraz Karta „Opolski Senior”
2019	664268	64 660	21 631	86 291
2020	353 535	37 166	7 468	44 634
2021	566 201	49 433	9 682	59 115
2022	697 348	71 343	20 508	91 851
2023	614 960	70 424	15 680	86 104
2024	703 044	86 748	30 752	117 500
2025	718 142	95 191	34 605	129 796

B) Rozwój instytucji opieki nad małymi dziećmi w wieku do lat 3

Rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 stanowi istotny element polityki społecznej i rodzinnej na poziomie lokalnym. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w żłobkach ma znaczenie zarówno dla wspierania rodzin, jak i dla umożliwienia rodzicom powrotu na rynek pracy.

W 2025 roku na terenie Opola działały łącznie 22 żłobki niepubliczne oraz 5 żłobków publicznych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba dostępnych miejsc w tych placówkach nieznacznie się zmniejszyła. Jedną z przyczyn tej sytuacji jest obserwowany w ostatnich latach spadek liczby urodzeń, który wpływa na zmniejszenie zapotrzebowania na miejsca w instytucjach opieki nad najmłodszymi dziećmi. Zjawisko to wpisuje się w ogólnokrajowy trend demograficzny związany z obniżającą się liczbą urodzeń.

Istotnym elementem wsparcia infrastruktury opieki nad najmłodszymi było także dofinansowanie przyznane w ramach programu „Aktywne Place Zabaw”. Cztery żłobki publiczne w Opolu otrzymały środki finansowe, które umożliwiły przebudowę oraz doposażenie placów zabaw funkcjonujących przy miejskich żłobkach. Dzięki temu poprawiono warunki do zabawy i aktywności ruchowej dzieci, co ma duże znaczenie dla ich prawidłowego rozwoju fizycznego oraz społecznego.

✓ Niepubliczne żłobki:

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba niepublicznych żłobków	19	22	25	23	23	22
Liczba miejsc w niepublicznych żłobkach	1390	1365	1636	1501	1423	1225

Rodzice dzieci do lat 3 mogą korzystać również z różnych form wsparcia finansowego, oferowanych przez państwo. Jednym z istotnych instrumentów jest program „Aktywny Rodzic”, w ramach którego wprowadzono trzy nowe świadczenia wspierające rodziny w organizacji opieki nad dziećmi:

- świadczenie „aktywni rodzice w pracy”;
- świadczenie „aktywnie w żłobku”;
- świadczenie „aktywnie w domu”.

Program ten ma na celu ułatwienie rodzicom godzenia obowiązków zawodowych z wychowaniem dzieci oraz zwiększenie dostępności różnych form opieki. Realizacja wymienionych wyżej dofinansowań, tj. prowadzenie postępowania w sprawie jego przyznania i wypłaty leży po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W 2025 roku w Mieście Opolu funkcjonowało 5 żłobków publicznych, utworzonych przez Miasto Opole:

✓ **Publiczne żłobki:**

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba publicznych żłobków	5	5	5	5	5	5
Liczba miejsc w publicznych żłobkach	468	468	468	468	468	468

W związku z udzielanym z budżetu państwa świadczeniem „Aktywnie w żłobku” na dofinansowanie kosztów objęcia dziecka opieką w żłobku, klubie dziecięcym albo sprawowaną przez dziennego opiekuna, zmianom uległy również zasady odpłatności za pobyt dziecka w żłobku publicznym, przyjęte uchwałą nr V/70/24 Rady Miasta Opola z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka, określenia warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłaty za pobyt oraz ustalenia wysokości dodatkowej opłaty za wydłużony wymiar opieki i maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie w żłobku utworzonym przez Miasto Opole, z mocą obowiązującą od 1 października 2024 r. Stała miesięczna opłata za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez Miasto Opole, ustalona została w powyższej uchwale w wysokości 1500 zł. Nowy wymiar opłaty za pobyt dziecka w żłobku jest pokrywany ze świadczenia „Aktywnie w żłobku”, na podstawie ustalonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych uprawnienia rodzica do uzyskania świadczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”. Regulacje te obowiązywały również w 2025 r.

C) Rozwój placówek oświatowych

W przedszkolach publicznych prowadzonych przez Miasto Opole w roku szkolnym 2024/25 łącznie funkcjonowały 184 oddziały przedszkolne, w tym 157 oddziałów ogólnodostępnych oraz 27 oddziałów specjalistycznych, tj. 21 integracyjnych: 1 w PP nr 8, 1 w PP nr 18, 2 w PP nr 28, 1 w PP nr 29, 2 w PPI nr 38, 7 w PPI nr 51, 4 w PP nr 54, 2 w PP nr 63 i 1 w PP nr 64 oraz 6 specjalnych: 5 w PPS nr 53 i 1 w PPI nr 51.

Edukacją w przedszkolach publicznych było objętych 4054 dzieci w wieku przedszkolnym, zamieszkałych w Opolu, w tym 87% dzieci 3-letnich, 92,35% 4-latków, 91,6% 5-latków oraz 92,64% 6-latków. Edukacją przedszkolną objęte były też dzieci 7-letnie i starsze, wymagające dalszego kształcenia specjalnego (łącznie 49 dzieci).

Dynamiczny rozwój gospodarczy miasta Opola przekłada się na potrzebę tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego. W dążeniu do stałej poprawy wskaźników jakości życia społecznego mieszkańców Miasta Opola, nieodzowne jest dbanie o dostęp do edukacji przedszkolnej i jej wysoki poziom.

W przedszkolach publicznych wychowaniem przedszkolnym objętych było 295 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w tym: w oddziałach ogólnodostępnych

- 178 dzieci, w oddziałach integracyjnych – 93 dzieci, w oddziałach specjalnych - 24 dzieci. Dla dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w 9 przedszkolach 21 oddziałów integracyjnych, do których uczęszczało 94 dzieci z niepełnosprawnościami. Oddziały specjalne funkcjonowały w 2 przedszkolach tj. w przedszkolu specjalnym (PPS nr 53) – 5 oddziałów dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym lub z niepełnosprawnością sprzężoną oraz w przedszkolu integracyjnym (PPI nr 51) – 1 oddział dla dzieci z autyzmem.

Zgodnie z uchwałą nr LXXXVI/1476/24 Rady Miasta Opola z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach prowadzonych przez Miasto Opole, skorzystali rodzice 498 dzieci 3-5-letnich uczęszczających do przedszkoli.

Opłata była obniżana, jeżeli:

- na dziecko przyznany był zasiłek pielęgnacyjny,
- rodzina wychowywała 2 lub więcej dzieci, pozostających na utrzymaniu rodziców (opiekunów prawnych) i we wspólnym gospodarstwie domowym, w której przyznano zasiłek pielęgnacyjny przynajmniej na jedno dziecko,
- dochód na jedną osobę w rodzinie nie przekraczał dochodu obowiązującego przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego,
- drugie i każde kolejne dziecko z danej rodziny korzystało z wychowania przedszkolnego.

Podstawą obniżenia opłaty była decyzja o przyznaniu zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego, wydana na podstawie odrębnych przepisów, przedłożona dyrektorowi przedszkola.

Ponadto na mocy obowiązujących przepisów prawa oświatowego opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego nie wносиło 1 133 rodziców dzieci 6-letnich i starszych.

W roku szkolnym 2024/25 we wszystkich przedszkolach realizowano dwa razy w tygodniu zajęcia z języka angielskiego, w których uczestniczyły wszystkie dzieci. W kilku przedszkolach były organizowane zajęcia z innego obcego języka nowożytnego (j. niemiecki w PP nr 30 i w PP nr 33, j. francuski w PP nr 25). Zajęcia te prowadzili nauczyciele wychowania przedszkolnego posiadający także dodatkowe kwalifikacje do nauczania języka obcego. Przedszkola organizowały też swoim wychowankom inne zajęcia dodatkowe, rozwijające umiejętności i zdolności, dostosowane do ich potrzeb i możliwości: umuzykalniające, plastyczne, teatralne, taneczne, sportowe, matematyczno-logiczne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, które odbywały się w ramach realizowanych przez nauczycieli programów wychowania przedszkolnego, opracowywanych w oparciu o podstawę programową wychowania przedszkolnego.

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku szkolnym 2024/2025 dodatkowa nauka języka mniejszości (język niemiecki) prowadzona była przez 2 przedszkola - PP nr 23 i PP nr 36.

Szczegółowe dane dotyczące działań i rozwoju placówek oświatowych znajdują się w sprawozdaniu z realizacji Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029 za 2025 r.

D. Rozwój pieczy zastępczej

W celu ustalenia priorytetów i strategii Miasta Opola w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Rada Miasta Opola przyjęła **Uchwałę Nr X/168/24 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania**

Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Opolu na lata 2025 – 2027, który stanowi kontynuację Programu na lata 2021 - 2024.

Pieczka zastępcza sprawowana jest w formach:

- rodzinnej;
- instytucjonalnej.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem, a także zadania powiatu w ramach rodzinnej pieczy zastępczej Prezydent Miasta Opolu wykonuje za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu (dalej: MOPR w Opolu), będącego jednocześnie organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast zadania powiatu w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej Prezydent Miasta Opolu realizuje poprzez Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opolu (dalej: COAPOW w Opolu).

Szczegółowe informacje dot. realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej w 2025 r. zostały przedstawione w Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej w 2025 r. oraz informacji o potrzebach w tym zakresie.

Główne dane statystyczne za 2025 r.:

Wspieranie rodziny i rodzinna piecza zastępcza

W wyniku pracy **7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej** z rodzinami zastępczymi w związku z realizowanymi zadaniami wynikającymi z pieczy zastępczej, osiągnięto następujące efekty:

- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonywali pracę na rzecz 134 rodzin zastępczych;
- w 2025 roku w rodzinnej pieczy zastępczej wychowywało się 209 dzieci.

Ponadto koordynatorzy informowali o miejscach, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc w sytuacjach tego wymagających na terenie miasta. Za pośrednictwem koordynatorów lub w uzgodnieniu z nimi, rodziny zastępcze wraz z dziećmi skorzystały z następujących form pomocy specjalistycznej:

- porady prawne: 22 rodzin zastępczych,
- psycholog lub terapeuta: 31 rodzin wraz z dziećmi,
- terapeuta integracji sensorycznej: 8 rodzin wraz z dziećmi,
- psychiatra: 20 rodzin wraz z dziećmi,
- logopeda i neurologopeda: 11 rodzin wraz z dziećmi,
- rehabilitant: 3 rodziny wraz z dziećmi,
- mediator: 2 rodzin wraz z dziećmi.

W 2025 roku **4 asystentów rodziny**:

- pracowało na rzecz 66 rodzin, z tego 32 rodziny zostały sądownie zobowiązane do współpracy z asystentem,
- w przypadku 5 rodzin zaistniała konieczność umieszczenia 6 dzieci w pieczy zastępczej, połowa z nich pozostała w środowisku rodzinnym u dziadków, którzy zostali ustanowieni rodziną zastępczą.

W 2025 r. na terenie miasta Opola funkcjonowało **134 rodzin zastępczych**, w których przebywało **209 dzieci**:

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Środki przekazane rodzinom zastępczym na wynagrodzenia w roku 2025	Środki przekazane rodzinom zastępczym na koszty utrzymania dzieci w roku 2025
spokrewnione	85	107	brak	1 712 530,43
niezawodowe	38	55	wynagrodzenia	1 054 784,62
zawodowe (w tym 1 zawodowa specjalistyczna)	9	24	899 690,43	629 820,91
rodzinny dom dziecka	2	23	443 781,38	464 548,69
Podsumowanie	134	209	1 343 471,81 zł	3 861 684,65 zł

Średnia wysokość wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej w ostatnich latach kształtowała się odpowiednio:

- 4 584,49 zł brutto miesięcznie za okres od marca 2021 r.
- 5 093,85 zł brutto miesięcznie w 2022 r.
- 5 500,00 zł brutto miesięcznie w 2023 r.
- 6 120,00 zł brutto miesięcznie w 2024 r.

Od 1 lutego 2025 roku na mocy wprowadzonej Uchwały NR X/169/24 Rady Miasta Opola z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz prowadzących rodzinny dom dziecka obowiązują następujące kwoty wynagrodzeń w zależności od liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych i rodzinnych domach dziecka:

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Wysokość wynagrodzenia
Rodzina zastępcza zawodowa	1	Nie mniej niż 5 500 zł
	2	Nie mniej niż 7 000 zł
	3 i więcej	Nie mniej niż 8 500 zł
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1 – 3	Nie mniej niż 8 500 zł
Rodziny dom dziecka	6	Nie mniej niż 13 000 zł
	7	Nie mniej niż 14 500 zł
	8 i więcej	Nie mniej niż 16 000 zł

W 2025 roku, na podstawie postanowienia sądu, w mieście Opolu w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało łącznie 35 dzieci (27 dzieci w roku 2024), z tego 9 dzieci w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 5 w rodzinach niezawodowych, 6 w rodzinach zawodowych, 15 w rodzinnych domach dziecka. Rodzinną pieczę zastępczą opuściło łącznie 22 dzieci, z czego 5 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 5 zostało przysposobionych, 4 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, 6 zmieniło formę pieczy zastępczej, 2 wyprowadziło się z rodziną poza Opole, 13 wychowanków osiągnęło 18 rok życia i opuściło rodzinę zastępczą.

W pieczy instytucjonalnej zostało umieszczonych 11 dzieci (32 dzieci w 2024 roku). Instytucjonalną pieczę zastępczą opuściło łącznie 23 dzieci, z czego 6 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 2 zostało umieszczonych w innej formie pieczy instytucjonalnej, 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, 14 wychowanków osiągnęło 18 rok życia i opuściło placówkę.

Rodzinną pieczę zastępczą w 2025 r. opuściło łącznie 35 dzieci z tego:

Lp.	Powód	Liczba wychowanków
1.	powrót do rodziny naturalnej	5
2.	przysposobienie	5
3.	przeniesienie do pieczy instytucjonalnej	4
4.	osiągnięcie pełnoletności i rozpoczęcie procesu usamodzielniania	13
5.	przeniesienie do innej rodziny zastępczej	6
6.	zmiana miejsca zamieszkania	2

Dane statystyczne dotyczące pracy asystenta rodziny:

Lp.	ASYSTENT RODZINY W GMINIE	
1.	Liczba asystentów w gminie	4
2.	Liczba rodzin, które skorzystały z usług asystenta	66
3.	Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną (w miesiącach)	12
4.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem	32
5.	Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę w tym z powodu:	19
	• osiągnięcie celu	12
	• zaprzestanie współpracy przez rodzinę	4
	• brak efektów	3

Dane statystyczne dotyczące pracy koordynatora pieczy zastępczej:

Lp.	KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	
1.	Liczba koordynatorów	7
2.	Liczba rodzin zastępczych, z którymi pracowali koordynatorzy	134
3.	Liczba rodzin zastępczych aktualnie współpracujących z koordynatorem	113
4.	Liczba rodzin, którym udzielono poradnictwa specjalistycznego	81
5.	Liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego	502

W dniu 31 października 2024 r. Miasto Opole podpisało umowę o dofinansowanie projektu pn. „**Trudny start, lepsza przyszłość 3**” - program wsparcia rodzin i pieczy zastępczej w mieście Opolu i Gminie Murów. Wartość globalna projektu: 768 912,50 zł, w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus: 730 466,87 zł. Projekt jest realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, Oś priorytetowa VI Fundusze europejskie wspierające włączenie społeczne w opolskim, Działanie 6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej.

Realizatorem projektu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu w partnerstwie z gminą Murów. Okres realizacji: 01.06.2024-30.06.2026 r.

W ramach przedsięwzięcia zaplanowano m. in. Wyjazdową Akademię Rodzica, kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze, zostanie opracowany i wydany poradnik dla rodzin zastępczych pn. „niedokończony przewodnik”, zawierający praktyczny poradnik dla początkujących rodziców zastępczych, warsztaty dla dzieci z rodzin zastępczych - Trening Umiejętności Społecznych, szkolenia zawodowe dla pracowników MOPR w zakresie pieczy zastępczej i na potrzeby świadczenia usług społecznych.

Do końca grudnia 2025 r. zrealizowano następujące zaplanowane działania projektowe:

W styczniu kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Rozpoczęto zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy.

W lutym rozpoczęto rekrutację na warsztaty grupowe pn. "Budujemy dobre relacje" - warsztaty dla dzieci z pieczy zastępczej z Treningu Zastępowania Agresji oraz Treningu Twórczego Myślenia dla dzieci z rodzin zastępczych oraz wybrano Wykonawcę zadania z, którym podpisano umowę. Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Również kontynuowano kolejne zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy. W dniach 25-28.02.2025 r. odbyło się szkolenie dla 3 pracowników MOPR w Opolu pn. „Profesjonalny Praktyk Zastępowania Agresji”.

W marcu rozpoczęły się zajęcia warsztatu dla dzieci pn. "Budujemy dobre relacje", które trwały do maja (12.03.2025, 26.03.2025, 09.04.2025, 23.04.2025, 07.05.2025, 21.05.2025) dla 8 dzieci z rodzin zastępczych. Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Również kontynuowano kolejne zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy.

W kwietniu rozpoczęto procedurę przetargową na 2 wyjazdy 1-dniowe i Akademię rodzica dla rodzin zastępczych. Odbyły się kolejne zajęcia warsztatów dla dzieci z rodzin zastępczych pn. "Budujemy dobre relacje". Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Również kontynuowano kolejne zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy.

W maju podpisano umowę z Wykonawcą dwóch wyjazdów 1- dniowych i rozpoczęto rekrutację 50 uczestników na pierwszy wyjazd. Z powodu nie wyłonienia Wykonawcy realizacji Akademii rodzica po raz kolejny przeprowadzono procedurę przetargową. Odbyły się kolejne zajęcia warsztatów dla dzieci z rodzin zastępczych pn. "Budujemy dobre relacje". Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Również kontynuowano kolejne zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy. Wyłoniono również Wykonawcę pikniku dla rodzin zastępczych, z którym podpisano stosowną umowę.

W czerwcu podpisano umowę z Wykonawcą wyjazdowej Akademii rodzica i rozpoczęto rekrutację 50 uczestników planowanego wyjazdu. W dniu 7 czerwca 2025 r. odbył się pierwszy wyjazd 1-dniowy do Jury Krakowsko-Częstochowskiej dla 50 uczestników. Następnie w dniu 14.06.2025 r. zorganizowano piknik dla rodzin zastępczych, podczas którego był rozdawany opracowany Niedokończony poradnik. Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy. Również kontynuowano kolejne zajęcia grupowe z choreoterapii dla 10 kobiet doznających przemocy.

W lipcu kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy.

W sierpniu, w dniach 19-28.08.2025 w Dźwirzynie odbyła się Wyjazdowa Akademia Rodzica , w której udział wzięło 50 osób tj. 22 rodziców i 28 dzieci. Podczas wyjazdu zostały zorganizowane zajęcia z psychologami i terapeutami zarówno dla dzieci jak i dla rodziców. Uczestnictwo zostało potwierdzone listami obecności i sprawozdaniem sporządzonym przez organizatora tj. Almaturo Opole. Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy.

We wrześniu, od 17.09.2025 r. rozpoczęto kolejne warsztaty pn. "Uczymy się siebie" dla 8 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (w tym dla dzieci ze spektrum autyzmu), których celem jest pokonywanie trudności emocjonalnych i społecznych, wyeliminowanie niepożądanych zachowań, poprawa funkcjonowania, zdobycie umiejętności pracy w grupie, wzmocnienie samooceny. Kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających

przemocy. Rozpoczęcie szkolenia w dniach 12-14.09.2025 dla 1 pracownika (1K) MOPR tj. szkolenia zawodowego dla pracowników Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Ośrodków Adopcyjnych przygotowujące do roli trenerów do prowadzenia szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

W październiku i listopadzie kontynuowano warsztaty pn. "Uczymy się siebie" i szkolenie zawodowe dla pracowników Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Ośrodków Adopcyjnych- 1 pracownika MOPR. Ponadto w tym okresie i do grudnia kontynuowano zajęcia z psychologiem dla kobiet doznających przemocy, porady prawne dla rodzin zastępczych i osób doznających przemocy oraz grupowe i indywidualne wsparcie dla osób doznających przemocy.

Institutionalna piecza zastępcza

Z uwagi na uproszczenie organizacyjne oraz oszczędność środków finansowych z dniem 1 stycznia 2013 r. została utworzona jednostka organizacyjna Miasta Opola – **Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Opolu**, powołana do wspólnej obsługi ekonomiczno – administracyjnej organizacyjnej placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Miasta. W chwili obecnej w jej skład wchodzi następujące placówki:

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w Opolu w latach 2021-2025

Lp.	Nazwa placówki opiekuńczo - wychowawczej	Liczba miejsc w placówkach:	Liczba dzieci przyjętych w roku:					Średnia liczba dzieci w placówkach w roku:				
			2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
1.	„Dom Dziecka” w Opolu	14	1	8	6	11	2	14	14	14	17	18
2.	„Nasz Dom” w Opolu	12	2	5	9	7	2	11	10	12	13	12
3.	„Mój Dom” w Opolu	14	4	3	9	11	4	13	14	14	15	14
4.	„Dom Dziecka na Pasiece” w Opolu	14	6	16	12	5	4	13	12	14	14	14
5.	„Dom Dziecka na Wyspie” w Opolu	14	8	10	16	14	3	12	13	14	15	14
Suma		68	21	32	52	48	15	63	63	68	74	72

Źródło: Sprawozdania za lata 2021-2025 z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej oraz informacja o potrzebach w tym zakresie

Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w poszczególnych latach 2020-2025

Nazwa placówki	Średnie miesięczne wydatki (w zł) na utrzymanie dziecka w roku:					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom Dziecka” w Opolu	6 089,11	6 788,86	7 456,91	8 475,21	8 377,22	8 978,86
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Nasz Dom” w Opolu	5 157,81	6 448,99	7 325,41			
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Mój Dom” w Opolu	4 901,69	6 278,39	6 130,55			
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom Dziecka na Pasiece” w Opolu	7 551,79	8 945,32	9 399,41			
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom Dziecka na Wyspie” w Opolu	4 917,72	5 763,78	6 670,39			
SUMA	5 723,62	6 845, 07	7 396,53	8 475,21	8 377,22	8 978,86

Źródło: *Urząd Miasta Opola*

Zgodnie z **Zarządzeniem NR OR-I.0050.205.2025 Prezydenta Miasta Opola z dnia 21 marca 2025 r.** w sprawie ustalenia na 2025 rok średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Opolu, **w 2025 roku średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w:**

- Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Dziecka” w Opolu,
 - Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Nasz Dom” w Opolu,
 - Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Mój Dom” w Opolu,
 - Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Dziecka na Pasiece” w Opolu,
 - Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Dziecka na Wyspie” w Opolu
- został uśredniony i wyniósł 8 978,86 zł.**

Świadczenia pieniężne na rzecz wychowanków z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych w 2025 roku:

1) świadczenie pieniężne przyznane wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej w 2025 r.:

L.P.	RODZAJ UDZIELONEJ POMOCY	LICZBA WYCHOWANKÓW Z RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
1.	NA USAMODZIELNIENIE	13	13	79 953,00 zł
2.	NA KONTYNUOWANIE NAUKI	32	270	197 181,67 zł
3.	NA ZAGOSPODAROWANIE	13	13	29 536,00 zł
	SUMA	X	X	306 670,67 zł

2) świadczenie pieniężne przyznane wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2025 r.:

L.P.	RODZAJ UDZIELONEJ POMOCY	LICZBA WYCHOWANKÓW Z PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
1.	NA USAMODZIELNIENIE	8	8	52 462,00 zł
2.	NA KONTYNUOWANIE NAUKI	17	119	180 994,55 zł
3.	NA ZAGOSPODAROWANIE	12	12	27 264,00 zł
	SUMA	X	X	260 720,55 zł

E) Rozwój placówek wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego funkcjonują od 1 stycznia 2012 roku na podstawie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a w szczególności rozdziału 3 ustawy „Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka”. Celem powyższej ustawy jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka oraz przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo. Ponadto w ramach wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Należy pamiętać, że zasadniczo pobyt w placówkach wsparcia dziennego będzie dobrowolny, jednak istnieje możliwość kierowania do nich dzieci przez sąd. Jednym z ważniejszych aspektów działalności placówek wsparcia

dziennego w systemie wsparcia rodziny, poza oddziaływaniem opiekuńczym, wychowawczym i terapeutycznym wobec dzieci i młodzieży, jest praca z rodziną dziecka, problemów bowiem opiekuńczo-wychowawczych występujących u danego dziecka nie można rozpatrywać w oderwaniu od jego rodziny. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- ✚ opiekuńczej;
- ✚ specjalistycznej;
- ✚ pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę poprzez działania animacyjne i socjoterapeutyczne;
- ✚ łączonej.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej powinna zapewniać dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Z kolei placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej, obok funkcji opiekuńczej opisanej powyżej, powinna realizować również zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne oraz realizować indywidualne programy korekcyjne, programy psychokorekcyjne lub psychoprophylaktyczne, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię. Placówka prowadzona w formie specjalistycznej powinna dostosować rodzaje specjalizacji, w tym rodzaj zajęć, do problemów dzieci, które są kierowane do tej placówki. Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizuje działania profilaktyczno - wychowawcze, w tym animacyjne i socjoterapeutyczne. Zajęcia realizowane są w środowisku otwartym – na ulicy, podwórku, boisku, w parku oraz w innych miejscach spotkań dzieci i młodzieży, tj. tam, gdzie w wolnym czasie funkcjonują nieformalne grupy dziecięce i młodzieżowe. Warto pamiętać, że placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w połączonych formach, i że struktura danej placówki powinna być określona w jej regulaminie. Wszystkie funkcjonujące na terenie miasta Opola placówki wsparcia dziennego działają na podstawie zezwolenia Prezydenta Miasta Opola.

Liczba placówek wsparcia dziennego:

Placówki wsparcia dziennego	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba placówek	13	13	13	12	11	11	11
Łączna liczba miejsc	250	250	250	235	220	220	220
Dofinansowanie ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zł)	1 125 000	1 139 400	1 139 400	1 275 194	1 387 952	1 475 339	1 750 000

Placówki wsparcia dziennego z podziałem na formy:

Placówki wsparcia dziennego z podziałem na formy	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Łączna liczba placówek, w tym w formie:	13	13	13	12	11	11	11
- opiekuńczej	5	5	5	5	6	6	6
- specjalistycznej	3	3	3	3	1	1	1
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę	5	5	4	4	4	4	4

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola prowadzi monitoring funkcjonowania placówek wsparcia dziennego m.in. w zakresie zgodności wykształcenia osób zatrudnionych placówce z wymaganymi kwalifikacjami określonymi w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz z wykorzystania miejsc w placówce. Zgodnie z art. 28 ww. ustawy pod opieką 1 wychowawcy w placówce wsparcia dziennego w tym samym czasie, może przebywać nie więcej niż 15 dzieci. Maksymalna liczba dzieci mogących przebywać w danej placówce określona jest w opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu. Podmioty prowadzące placówki wsparcia dziennego środki finansowe przeznaczone na bieżącą działalność placówek otrzymały w wyniku otwartego konkursu ofert przeprowadzanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Środki te pochodzą z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i przeznaczone są na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok kalendarzowy. Najważniejsze funkcje (zadania) realizowane przez świetlice są następujące: opiekuńcza, wychowawcza, społeczna, a także terapeutyczna i profilaktyczna. Warto podkreślić, że są one ze sobą ściśle związane.

- ✚ **Funkcja opiekuńcza** wspiera rodzinę w zakresie zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i opieki na okres pobytu dziennego w placówce.
- ✚ **Funkcja wychowawcza** placówki obejmuje także pracę dydaktyczną z dzieckiem, czyli pomoc w odrabianiu zadań domowych i wyrównywanie braków edukacyjnych poprzez np. organizowanie korepetycji prowadzonych przez wolontariuszy.
- ✚ **Funkcja społeczna** placówki realizowana jest poprzez szeroką współpracę placówki z rodzinami wychowanków oraz środowiskiem lokalnym, tj. podmiotami i instytucjami wspierającymi proces wychowania dziecka (są to m. in. ośrodki kultury, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły, poradnie rodzinne, ośrodki pomocy społecznej, sądy dla nieletnich i inne). Funkcja społeczna świetlic przejawia się zatem w działalności wspierającej funkcjonowanie społeczne całej rodziny. Dlatego też w świetlicach oprócz pomocy i wsparcia wychowankom często udziela się porad, konsultacji oraz doradztwa rodzicom i opiekunom dzieci przy współpracy z lokalnymi instytucjami pomocowymi.
- ✚ **Funkcja terapeutyczna** placówki obejmuje organizowane w placówce zajęcia psycho i socjoterapeutyczne. Mają one na celu korektę niewłaściwych postaw społecznych i wzorców zachowania oraz kształtowanie właściwego stosunku wobec samego siebie i otaczającego

świata. Jednocześnie oddziaływania terapeutyczne stanowią istotną część ogólnego procesu wychowania w placówce.

W świetlicach świadczona jest pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna. Dzięki placówkom dzieci mają miejsca, gdzie mogą odrabiać lekcje, korzystać z pomocy korepetycyjnej świadczonej przez wolontariuszy, brać udział w różnorodnych zajęciach np. na basenie, chodzić do kina, teatru, czy uczestniczyć w organizowanych wycieczkach. Bardzo ważnym elementem funkcjonowania świetlic jest dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach, najczęściej w formie podwieczorków osobiście przez nie przygotowywanych. Udział w zajęciach jest bezpłatny. We wszystkich świetlicach opracowano plan wychowawczy, prowadzono dzienniki zajęć zawierające imienny rejestr beneficjentów, listy obecności, tematyczny plan zajęć oraz harmonogram zajęć.

F) Tworzenie nowych oraz wykorzystanie istniejących miejsc wypoczynku i rekreacji umożliwiających rozwój aktywnych form spędzania czasu wolnego

1) W zasobie zarządzanym przez Miejski Zarząd Lokali Komunalnych w Opolu znajduje się 67 placów zabaw wraz z terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi.

- ✚ W 2025 roku rozpoczęto pierwszy etap budowy dwóch placów zabaw w ramach środków z Budżetu Obywatelskiego. Plac zabaw - Wąsolandia - przy Sali Wiejskiej w Czarnowąsach, którego koszt budowy wyniósł 689 829,90 zł oraz plac zabaw przy ul. Jagiełły w Czarnowąsach za kwotę 537 510,00 zł.
- ✚ Doposażono plac zabaw w Borkach przy ul. Pelargonii za kwotę 50 tys. złotych. Wydatkowano kwotę 30 tys. zł na montaż lampy solarne na terenie rekreacyjnym przy ul. Katowickiej 28-46. Dokonano modernizacji placu zabaw przy ul. Bonczyka - koszt zadania wyniósł 100 tys. zł. Plac zabaw przy ul. Wojska Polskiego doposażony został o żagiel przeciwsłoneczny, którego koszt zakupu wyniósł blisko 20 tys. zł.
- ✚ Na administrowanych przez jednostkę placach zabaw zrealizowano niezbędne remonty, naprawy, uzupełniono bądź dokonano wymiany zużytych urządzeń zabawowych oraz elementów małej architektury. Koszt powyższych zadań wyniósł 200 tys. zł.

2) Miejski Zarząd Dróg w Opolu wykonał w 2025 r. następujące inwestycje dotyczące rozbudowy infrastruktury pieszo-rowerowej:

- ✚ Rozbudowa ul. Łąkowej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej” – wybudowano drogę o łącznej długości 490 m, chodnik o długości 581,4 m, drogę pieszo-rowerową o długości 103,5 m, wyniesione przejścia dla pieszych oraz stojaki na rowery 6 szt.;
- ✚ „Budowa drogi publicznej ul. Wrocławskiej Bis od ul. Domańskiego do mostu w Opolu” – wybudowano drogę o długości 341 m, chodnik o długości 316 m;
- ✚ „Bezpieczny transport w Aglomeracji Opolskiej” w zakresie „Budowa odcinka drogi dla pieszych i rowerów wraz z przebudową przystanku autobusowego przy pływalni Akwarium przy ulicy Ozimskiej” – wybudowano drogę dla pieszych i rowerów o długości 83 m, chodnik o długości 282 m oraz zatokę autobusową z betonu cementowego;

- ✚ „Przebudowa mostu nad Kanałem Młynówka w ciągu ul. Zamkowej – dokumentacja projektowa wraz z realizacją zadania” – przebudowano jezdnię o długości 38,48 m oraz chodnik o długości 38,48 m po obu stronach mostu;
- ✚ ”Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury drogowej na rzecz terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w Opolu – Wrzoscach” w zakresie Części 1 – „Przebudowa DW 414 – ulicy Wrocławskiej w Opolu Wrzoscach na odcinku od ronda przy stacji Orlen w km 0+096,24 do skrzyżowania z ul. Barwną. Roboty budowlano-montażowe obejmowały m.in. wykonanie jezdni z mieszanki mineralno-bitumicznej o dł. 698 m i budowę drogi dla pieszych i rowerów z nawierzchni bitumicznej dł. 712,25 m i kostki brukowej dł. 720,69 m, 3 przejścia dla pieszych, zatokę autobusową.

5. Główne działania Miasta na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Opolu

Zgodnie z art. 35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W dniu 28 stycznia 2021 roku Rada Miasta Opola **uchwałą Nr XXXV/721/21 przyjęła „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2021-2025”**. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest głównym dokumentem służącym realizacji polityki społecznej Miasta Opola ukierunkowanym na pomoc osobom, które w wyniku różnego typu niepełnosprawności doświadczają ograniczeń w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych. Program skierowany jest do osób z niepełnosprawnością - mieszkańców Miasta Opola i ich rodzin oraz instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się w mieście Opolu problematyką niepełnosprawności.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją wcześniej realizowanych miejskich programów na rzecz osób z niepełnosprawnością i stanowi odpowiedź władz Miasta Opola na potrzeby mieszkańców Opola z niepełnosprawnością.

Kierunki działania w ww. Programie zostały skonstruowane w taki sposób, aby mogły objąć swoim zakresem całą zbiorowość osób z niepełnosprawnością niezależnie od rodzaju dysfunkcji, stopnia niepełnosprawności oraz źródła jej powstania. Program skierowany jest zarówno do osób dorosłych jak i dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Ponadto program kieruje się także do rodzin osób z niepełnosprawnością, gdyż ich zaangażowanie ma decydujące znaczenie dla rozwiązywania problemów tych osób.

Realizatorami działań zdefiniowanych w ww. Programie są:

- ✚ wydziały Urzędu Miasta Opola,
- ✚ jednostki organizacyjne Miasta Opola,

- ✚ organizacje pozarządowe,
- ✚ Powiatowa Społeczna Rada Do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Opolu.

Szczegółowy zakres działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Opolu na 2025 r. został określony w Zarządzeniu Nr OR-I.0050.132.2025 Prezydenta Miasta Opolu z dnia 21 lutego 2025 r. w sprawie przyjęcia Harmonogramu realizacji zadań na rok 2025 w ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2021– 2025.

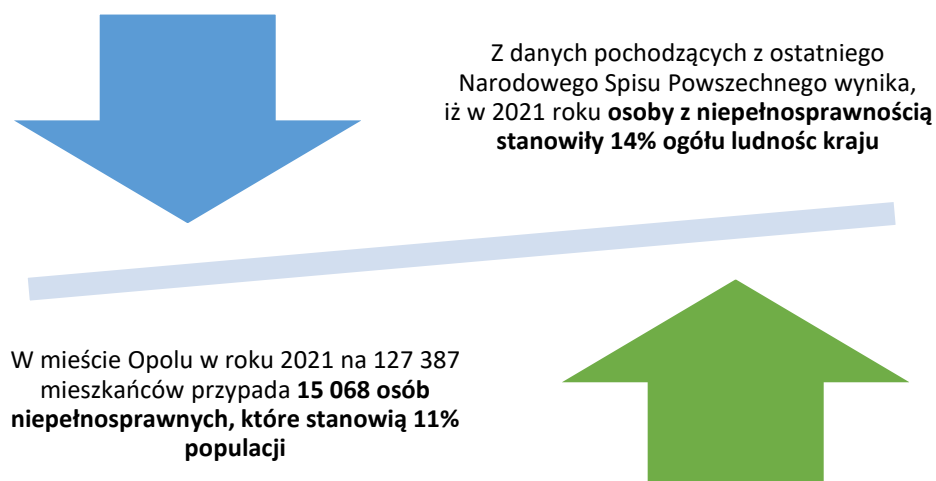
W Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 zostało określonych **8 celów operacyjnych**:

- ✚ Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności;
- ✚ Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny;
- ✚ Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu;
- ✚ Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki;
- ✚ Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- ✚ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki;
- ✚ Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- ✚ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Każdy cel został dodatkowo uszczegółowiony zadaniami, których realizacja ma umożliwić osobom z niepełnosprawnością pokonanie barier architektonicznych, funkcjonalnych czy w komunikowaniu się. Możliwość aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym jest uwarunkowana uprzednią likwidacją istniejących barier.

Szczegółowa informacja dot. realizacji celów operacyjnych w 2025 r. znajduje się w informacji o realizacji zadań ujętych w **Miejskim Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2021-2025**.

Liczba osób z niepełnosprawnościami – na podstawie danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2021

Do głównych działań Miasta Opolu na rzecz osób z niepełnosprawnościami można zaliczyć:

- Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych mających na celu kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności (m.in. realizacja Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości”, konkurs „Miejsca przyjazne Seniorom i Osobom Niepełnosprawnym”, Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych, Ogólnopolski Przegląd Piosenki Osób Niewidomych).
- Rehabilitacja zawodowa i społeczna
- Świadczenie usług transportowych dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Opolu mających trudności w poruszaniu się
- Dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół
- Realizacja Programów finansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu
- Realizacja zadań wynikających z Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Osoby dotknięte niepełnosprawnością mogą korzystać ze wsparcia licznych podmiotów prowadzących działalność na terenie Miasta Opola, m.in.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu,
- Domu Pomocy Społecznej w Opolu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy „Magnolia”,
- Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu,
- Miejskiego Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu,
- Ośrodka Kompleksowej Rehabilitacji Fundacji Dom,
- Środowiskowego Domu Samopomocy Fundacji Dom,
- Warsztatu Terapii Zajęciowej Fundacji Dom,
- Zakładu Aktywizacji Zawodowej Fundacji Dom,
- Ośrodka Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Fundacji Dom,
- Centrum Rehabilitacji Osób z Dysfunkcją Wzroku INTEGRA,
- oraz innych organizacji pozarządowych, prowadzących kompleksową działalność wspierającą osoby z niepełnosprawnościami.

Określone do realizacji w Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych cele operacyjne były realizowane w 2025 roku.

Główne dane statystyczne za 2025 r.:

A. Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Przez uczestnictwo w życiu społecznym rozumie się możliwość pełnienia ról społecznych oraz pokonywanie barier w szczególności psychologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i w komunikowaniu się.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, finansowane są w głównie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środki przeznaczane są na dofinansowanie:

- uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami,
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika.

Podział środków PFRON na zaopatrzenie osób z niepełnosprawnościami w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2021-2025:

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	468	449	810 429,00 zł
2.	2022	454	374	768 665,83 zł
3.	2023	508	330	902 904,06 zł
4.	2024	715	636	1 268 444,15 zł
5.	2025	854	793	1 371 922,65 zł

Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób z niepełnosprawnościami likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2021 -2025:

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	93	78	335 279,00 zł
2.	2022	87	76	358 069,00 zł
3.	2023	83	70	394 888,20 zł
4.	2024	96	77	496 498,80 zł
5.	2025	177	144	808 949,08 zł

Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami w latach 2021 - 2025:

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	10	6	59 878,00 zł
2.	2022	14	11	124 052,61 zł
3.	2023	9	8	131 063,06 zł
4.	2024	8	8	134 231,95 zł
5.	2025	8	8	152 296,71 zł

Dofinansowanie do uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, w latach 2021 - 2025:

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	211	160	265 329,00 zł
2.	2022	170	131	257 064,00 zł
3.	2023	287	139	309 687,00 zł
4.	2024	259	166	397 363,36 zł
5.	2025	262	118	420 000,00 zł

B. Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i systemu pośrednictwa pracy.

Do osiągnięcia powyższego celu niezbędne jest:

- dokonanie oceny zdolności do pracy (przeprowadzanie badań lekarskich i psychologicznych oraz ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań),
- prowadzenie poradnictwa zawodowego,
- przygotowanie zawodowe uwzględniające perspektywy zatrudnienia,
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie,
- określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Działalność Miasta Opola poprzez podległe jednostki oraz organizacje pozarządowe polega na:

- promocję zatrudniania osób z niepełnosprawnościami,
- kierowanie na staże,
- wsparcie finansowe w formie stypendium stażowego,
- kierowanie na szkolenia,
- wsparcie w postaci bonu na kształcenie ustawiczne,
- udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie w ramach robót publicznych,
- refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania w związku z podjęciem przez bezrobotnego lub poszukującego pracy zatrudnienia,
- tworzenie miejsc reintegracji społecznej i zawodowej,
- prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej

W ramach programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Opolu w 2025 roku zrealizował następujące działania:

A. Pomoc finansowa w rozpoczęciu samodzielnej działalności gospodarczej

Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymała **1 osoba z niepełnosprawnością**, ze środków EFS+;

B. Wsparcie readaptacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami

✚ Na **staże zawodowe** skierowano **17 osób z niepełnosprawnością**, które nabywały umiejętności praktyczne na stanowiskach pracy w zawodach:

- pracownik biurowy,
- archiwista,
- sekretarka,

- pomoc nauczyciela,
- cukiernik,
- sprzedawca.

Wśród organizacji, które umożliwiły odbycie stażu zawodowego znalazły się m.in.: Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Opolu, Izba Rolnicza w Opolu, Biuro Rachunkowe Pan Cezary Wołczak, Opolski Urząd Wojewódzki, Fundacja Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym, czy Cukiernia Pani Elżbiety Kozioł:

- ze środków EFS+ – 7 osób,
 - ze środków Funduszu Pracy – 7 osób,
 - ze środków PFRON – 3 osoby.
- + Z możliwości **uzupełnienia kwalifikacji zawodowych na kursach** skorzystały **2 osoby z niepełnosprawnością** - ze środków Funduszu Pracy.
 - + Pomoc w podjęciu **zatrudnienia poza dotychczasowym miejscem zamieszkania**, poprzez otrzymanie **bonu na zasiedlenie**, otrzymała **1 osoba z niepełnosprawnością** - ze środków EFS+.
 - + W ramach prac interwencyjnych skierowano **2 osoby z niepełnosprawnością**, które podjęły zatrudnienie w Artystycznej Odlewni Metali Art.-Odlew Sp. z o.o. na stanowisku pakowacza ręcznego - ze środków Funduszu Pracy.
 - + **Na roboty publiczne** skierowano **1 osobę z niepełnosprawnością**, która podjęła zatrudnienie w Starostwie Powiatowym w Opolu na stanowisku pomocy administracyjnej - ze środków Funduszu Pracy.
 - + W ramach **dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie osoby bezrobotnej po 50 r. życia** skierowano **1 osobę z niepełnosprawnością** - ze środków Funduszu Pracy.
 - + W ramach prac społecznie użytecznych skierowano **16 osób z niepełnosprawnościami**, które wykonywały prace społeczne na rzecz miasta Opola - ze środków Funduszu Pracy.

C. *Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnością*

W 2025 roku udzielono **20** osobom z orzeczonym stopniem niepełnosprawności **33 indywidualnych porad zawodowych**, w ramach których wspierano klientów w rozwiązywaniu ich problemów zawodowych, dotyczących głównie wyboru/zmiany zawodu oraz doboru kierunku szkolenia/kształcenia, a także doboru najodpowiedniejszych form wsparcia realizowanych przez Urząd Pracy w Opolu. Ponadto motywowano do działania, monitorowano postępy w realizacji zaplanowanych działań zawodowych. Proces podejmowania decyzji zawodowych przez klientów wspierany był dostarczaniem przez doradcę zawodowego potrzebnych **informacji zawodowych** – z tej formy pomocy skorzystało **7** osób.

W zajęciach **grupowej porady zawodowej**, przygotowujących do aktywnego i skutecznego poszukiwania pracy, wzięło udział **5** osób – tematyka zajęć: „Potrafię prezentować swoje kompetencje” (1 osoba), „Skuteczne i bezpieczne poszukiwanie pracy” (2 osoby), „Wiem, umiem, mogę” (2 osoby).

Z zajęć **grupowej informacji zawodowej** skorzystało łącznie **11** osób z niepełnosprawnościami, w tym:

- ✓ 1 osobę zapoznano szczegółowo z procedurą ubiegania się o dotację na założenie własnej działalności gospodarczej,
- ✓ 10 osób poznało ofertę pozyskania dodatkowego wsparcia w aktywizacji zawodowej i podjęciu zatrudnienia w Fundacji AKTYWIZACJA.

D. Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, działania:

Powiatowy Urząd Pracy w 2025 roku:

- ✓ udzielał informacji, rozpowszechniał ulotki i broszury informacyjne – na bieżąco;
- ✓ pracownicy PUP Opole aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach na rzecz osób z niepełnosprawnościami, takimi jak:
 - konferencja „Dostępne Opole. Kierunek: prosty język” (5.09.2025 r.),
 - XXIV Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami (4-5.09.2025 r.),
 - Konsultacje Modelu Zatrudnienia Wspieranego (30.10.2025 r.),
 - konferencja „Dostępne Opole – spotkanie z samorzecznikami” (28.11.2025 r.).

E. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy pracodawcy:

Jeden pracodawca otrzymał zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla jednej osoby z niepełnosprawnością na ogólną kwotę **38 000,00 zł** (ze środków EFS+).

F. Realizacja kompleksowego programu reintegracji społecznej i zawodowej „Centrum RE – Start”

Od początku 2025 r. KIS kontynuował realizację kompleksowego programu reintegracji społecznej i zawodowej „Centrum RE – Start”, który po zakończeniu finansowania z EFS realizowany jest w ramach budżetu Miasta Opola. Uczestnicy brali udział w treningu pracy w wymiarze do 120 godzin miesięcznie, prowadzonym przez instruktorów reintegracji zawodowej w warsztacie krawieckim, stolarsko – tapicerskim i remontowo – budowlanym, nabywając nowych umiejętności zawodowych, odbudowując zdolność do samodzielnego świadczenia pracy i odpowiedzialności za nią. Osoby te pod nadzorem instruktorów wykonywały nieodpłatne usługi dla mieszkańców Opola w zakresie prac remontowych w ich mieszkaniach, napraw i przeróbek mebli, w tym tapicerowanych oraz drobnych przeróbek krawieckich. W ramach programu prowadzone były również działania aktywizacyjne w obszarach społecznym i zawodowym w formie warsztatów grupowych oraz sesji indywidualnych, prowadzonych przez specjalistów ds. aktywizacji społecznej i zawodowej. Uczestnicy korzystali również z konsultacji psychologicznych oraz prawniczych według indywidualnych potrzeb. Od początku stycznia 2025 r. podjęto działania rekrutacyjne i od 03.02.25r. do 30.06.2025r. zrealizowano I edycję programu, w której uczestniczyło łącznie 9 osób bezrobotnych. 2 osoby przerwały uczestnictwo w programie ze względu na złamanie regulaminu i zerwanie umowy dotyczącej uczestnictwa w programie. I edycję 2025 roku ukończyło 7 osób, 1 z nich podjęła staż zawodowy po zakończeniu programu, 2 osoby podjęły zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Biorąc pod uwagę indywidualne możliwości i potrzeby reintegracyjne uczestników, 1 osoba wzięła udział w kolejnej edycji programu. Od 06.08.2025r. do 31.12.2025 r. zrealizowano II edycję programu, do uczestnictwa zakwalifikowano 7 osób, 2 osoby przerwały uczestnictwo w programie bez podania przyczyny, które zastąpione zostały przez kolejnych uczestników, zakwalifikowanych w trakcie rekrutacji na listę rezerwową. 7 osób ukończyło II edycję, 1 z nich podjęła zatrudnienie w trakcie realizacji programu, 3 osoby bezpośrednio po zakończeniu programu. Podsumowując dwie edycje w 2025 roku w programie uczestniczyły 17 osób (1 osoba brała udział w dwóch edycjach), 14 osób ukończyło uczestnictwo w programie, 6 osób podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

W okresie od 03.02.2025 r. do 31.12.2025 r., w ramach treningu pracy na warsztatach zawodowych wykonano nieodpłatnie 51 usług krawieckich, 30 stolarsko-tapicerskich oraz 17 remontowo-

budowlanych, z których skorzystali opolscy seniorzy, osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Usługi wykonywane były również w innych komórkach MOPR oraz w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi i jednostkami Miasta Opolą, w tym:

- uszycie 20 spódnic na występy dla seniorów DDP „Magda Maria”,
- uszycie 26 spódnic i woalek na występy dla seniorów CIE „Senior w Opolu”,
- uszycie 20 toreb bawełnianych w ramach Senioralnej Gry Miejskiej,
- uszycie woreczków na żywność dla ReUżytkowni w ramach „Dnia bez opakowania foliowego”,
- uszycie pokrowców na puffy dla SOW w Opolu.
- wykonanie 50 szt. różdżek Harrego Pottera oraz uszycie 4 sztuk flag dla dzieci z pieczy zastępczej w ramach pikniku,
- uszycie ponad 360 czepków onkologicznych w ramach projektu: „Jesteśmy z Wami” realizowanego przez Centrum RE-Strat, Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” oraz Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć” w Opolu - projekt finansowany z Urzędu Miasta Opole,
- wykonanie ramy do obrazu oraz uszycie pokrowców na fotele biurowe,
- wykonanie tablic reprezentacyjnych dla CIE „Senior w Opolu”,
- wykonanie 10 szkatułek prezentowych dla prelegentów w ramach pikniku „Moc dla Zdrowia Psychicznego”,
- renowacja krzesel oraz wymiana tapicerki dla SOW w Opolu,
- malowanie drzwi, futryn oraz pomieszczenia biurowego w budynku II Rejonu Opiekuńczego MOPR w Opolu,
- malowanie pomieszczeń piwnicznych w DDP „Złota Jesień”,
- malowanie pomieszczeń biurowych oraz skręcanie i montaż mebli w SOW oraz ORS „Szansa”,
- malowanie pomieszczeń biurowych oraz korytarzy w budynku PCK Oddział w Opolu,
- malowanie blatu lady sklepowej oraz wieszanie regałów w ReUżytkowni w Opolu,
- renowacja foteli i stołu w Galerii Biały Kruk,
- wymiana tapicerki w siedziskach wykonana dla Polskiego Związku Emerytów i Rencistów w Opolu,
- malowanie świetlicy i pomieszczeń biurowych w budynku Polskiego Związku Emerytów i Rencistów w Opolu.

W ramach aktywizacji społecznej i zawodowej w trakcie programu zrealizowano następujące działania:

1. Wyjście edukacyjne z uczestnikami do Zakładu Aktywności Zawodowej oraz „Galerii Biały Kruk” w Opolu.
2. Wizyta w Cementowni „Odra” w Opolu.
3. Wizyta w Betoniarni „Odra” w Opolu.
4. Wizyta w Zakładzie Stolarskim „Kornik” w Opolu.
5. Udział uczestników w 3-dniowym cyklu zajęć organizowanym przez doradcę zawodowego z Powiatowego Urzędu Pracy: „Wiem. Umieję. Potrafię” w Centrum Aktywizacji Zawodowej w Opolu.
6. Uczestnictwo w spotkaniu rekrutacyjnym z firmą Knauf Interfer Aluminium w Opolu organizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu.
7. Spotkanie z Koordynatorem ds. zatrudnienia z Firmy Clar System Panią Magdaleną Agaciak, wraz z prowadzeniem rozmów kwalifikacyjnych w ramach programu: „Kwalifikacyjna GADUCHA, czyli o rekrutacji na luzie”.

8. Uczestnictwo w kolejnej edycji Festiwalu Kariery w Centrum Wystawienniczo – Kongresowym w Opolu zorganizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu.
9. Spotkanie z prawnikiem z Kliniki Prawa Uniwersytetu Opolskiego – Panią Jolantą Fink, dotyczące prawa pracy.

Wyjścia i spotkania edukacyjne, kulturalne i integracyjne:

1. Wyjście edukacyjno – integracyjne do Nadleśnictwa w Opolu – Grudziach.
2. Szkolenie informatyczne „W przestrzeni bezpieczeństwa cyfrowego” w Centrum „Senior” w Opolu.
3. Wyjście edukacyjne do Muzeum Śląska Opolskiego i Kamienicy Czyszowej.
4. Wyjście edukacyjne do ReUżytkowni w Opolu.
5. Warsztaty motywacyjne z p. Agnieszką Bąkowską („Stres i wypalenie w życiu codziennym i zawodowym”, „Motywacja i efektywna komunikacja – rozwój, zmiana i budowanie współpracy”, „Postawa asertywna”).
6. Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu oraz zajęcia zorganizowane przez Polski Czerwony Krzyż w Opolu.
7. Wyjście edukacyjno – integracyjne do Muzeum Wsi Opolskiej.
8. Spotkanie motywacyjne z Panią Alicją Stelmaszyk oraz z Panią Marią Jabcoń w temacie pokonywania własnych słabości i granic.
9. Wspólne oglądanie filmu „Jedną ręką nie widzę” oraz wyjście edukacyjne do „Niewidzialnej Przestrzeni” w Opolu.
10. Wyjście integracyjne do kina Meduza na seans filmowy.
11. Spotkanie informacyjno – edukacyjne z prawniczką Panią Aleksandrą Wilk.
12. Spotkanie informacyjne z Panią Marią Jeleń - kierownikiem Centrum Zdrowia Psychicznego oraz pracownikami placówki dot. możliwości wsparcia i pomocy, z jakich można skorzystać.
13. Spotkanie informacyjne ze starszym sierżantem sztabowym, Panem Pawłem Kistelą oraz dzielnicowym Adrianem Mindaszewskim.
14. Udział w konferencji „Rok 1945 na Śląsku” w Instytucie Śląskim w Opolu.
15. Wizyta uczestników Centrum RE-Start w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu.
16. Wyjście na spektakl „Miejskie ziółka” do Teatru im. Jana Kochanowskiego w Opolu.
17. Udział w Konferencji „OpoMOCy dla zdrowia psychicznego” organizowanej w opolskim ratuszu w ramach miesiąca dla zdrowia psychicznego.
18. Udział w VIII Opolskim Śniadaniu Wielkanocnym w Opolu.
19. Wyjście edukacyjne do Narodowego Centrum Polskiej Piosenki.
20. Kafejka komputerowa – nauka podstaw obsługi komputera, tworzenia dokumentów oraz wykorzystania internetu do aktywnego poszukiwania pracy.
21. Spotkanie informacyjno – edukacyjne z przedstawicielem Narodowego Banku Polskiego - Panem Sławomirem Kuszem, dotyczące rozpoznawania banknotów oraz bezpieczeństwa finansowego w cyberprzestrzeni.
22. Uczestnictwo w pikniku „Opole w Rytmie Życzliwości”.
23. Uczestnictwo w warsztatach dekorowania poduszek zorganizowanych przez Galerię Biały Kruk w Opolu.
24. Wizyta informacyjna w Domu Dziennego Pobytu „Złota Jesień” w Opolu.
25. Zwiedzanie ulic Śródmieścia oraz Wzgórza Uniwersyteckiego z Panią Ireną Krasicką.
26. Warsztaty wielkanocne i bożonarodzeniowe – wspólne tworzenie stroików i kartek

okolicznościowych w Centrum RE-Start.

27. Okolicznościowe zajęcia integracyjne: Mikołajki, Dzień Kobiet, Dzień Mężczyzn.

28. Zajęcia integracyjne budujące wzajemne zaufanie oraz skuteczną komunikację.

29. Uczestnictwo w warsztatach eko-muzycznych oraz koncercie „Jedna Ziemia” w Państwowej Szkole Muzycznej w Opolu organizowanych przez Urząd Miasta Opolu.

30. Wizyta studyjna uczestników w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Kluczborku oraz Centrum Integracji Społecznej CISPOL w Polanowicach. Spotkanie z przedstawicielem Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzonej przez Spółdzielnię Socjalną PROF-es w Byczynie. Poznanie różnych form zatrudnienia socjalnego.

31. Spotkanie wigilijne uczestników programu i pracowników Klubu Integracji Społecznej w Opolu.

Pracownicy Centrum RE-Start oraz uczestnicy programu brali udział w następujących wydarzeniach:

- 23.01.2025 r. - Uczestnictwo w „Dniu bez opakowań foliowych” organizowanym przez ReUżytkownię w Opolu. Prowadzenie warsztatów dla mieszkańców Miasta Opolu z sycia woreczków na owoce i warzywa promującym ponowne wykorzystanie materiału.

- 4.04.2025 r. - Uczestnictwo w Gali Wolontariatu PCK w Opolu.

- 16.04.2025 r. - Uczestnictwo w VIII Śniadaniu Wielkanocnym w Opolu. Prowadzenie warsztatów z tworzenia ozdób wielkanocnych oraz prezentacja przedmiotów wykonanych przez uczestników w Centrum RE-Start.

- 29.06.2025 r. - Uczestnictwo w IX Targach Ekonomii Społecznej w Opolu „Jarmark z sercem”. Stoisko promocyjne oraz prezentacja działalności Centrum RE-Start.

- 14.08.2025 r. - Uczestnictwo w „Inkluzywnej grze miejskiej” organizowanej przez MOPR Opole, CIE „Senior w Opolu”, Miasto Opole oraz Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opolu. Przygotowanie i obsługa stanowiska gry.

- 10.09.2025 r. - uczestnictwo w Pikniku „MOC dla Zdrowia Psychicznego” otwierającego miesiąc dla Zdrowia Psychicznego w Opolu. Prowadzenie warsztatów rękodzielniczych oraz gier integracyjnych dla uczestników pikniku.

- 25-26.09.2025 r. - uczestnictwo w II Opolskim Forum Ekonomii Społecznej w Opolu organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu w ramach projektu „Opolskie Spójne i Aktywne Społecznie” realizowany jest w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, działania 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego, w ramach typu projektów pn. Działania ROPS w zakresie usług społecznych, pomocy społecznej, ES i aktywnej integracji, służące włączeniu społecznemu, realizowane na poziomie wojewódzkim.

- Uczestnictwo w I i II Konwencie Podmiotów Reintegracyjnych dotyczącego porozumienia Klubów Integracji Społecznej i Centrów Integracji Społecznej województwa opolskiego:

9-10.10.2025 r. - Łądek Zdrój,

24-25.11.2025 r. - Nysa.

- 1-3.12.2025 r. - Uczestnictwo w szkoleniu online – „Wsparcie osób zadłużonych w procesie reintegracji społeczno-zawodowej”, realizowanym w ramach projektu „Sieć wsparcia zadłużonych w CIS i KIS”, prowadzonego przez Spółdzielnię Socjalną „Poznanianka”. Projekt współfinansowany jest przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ze środków Programu na rzecz Zatrudnienia Socjalnego – Edycja 2025.

- Prowadzenie warsztatów świątecznych dla podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej przy

Fundacji "Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym" w Opolu zorganizowanych przez Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu.

- 8-30.12.2025 r. - Prowadzenie warsztatów świątecznych w ramach projektu: „Wspólnie tworzymy świąteczny klimat – warsztaty integracyjne” dla osób z niepełnosprawnościami realizowanego przy współpracy Fundacji Rozwoju Społecznego SPINACZ ze środków Województwa Opolskiego.
- Przekazywanie przedmiotów rękodzielniczych wykonanych na warsztatach przez uczestników Centrum RE-Start na akcje charytatywne, nagrody i podziękowania.
- Pomoc w pracach organizacyjnych i porządkowych przy rozkładaniu i składaniu ław, stołów i namiotów organizowanych przez Miejskie Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu.

Wymiernym efektem działań podejmowanych w KIS w okresie od dnia **01.01.2025 do dnia 31.12.2025 roku jest podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy przez 9 osób oraz stażu zawodowego przez 1 osobę objętą działaniami KIS.** 42 osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej wykonywały prace społecznie użyteczne na terenie miasta Opola. 17 osób otrzymało kompleksowe wsparcie w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach realizowanego programu „Centrum Re-Start”.

C. Program „Aktywny Samorząd”

W dniu 10 maja 2024 r. pomiędzy Miastem Opole, a Opolskim Oddziałem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawarto umowę AS3/000036/08/D w sprawie kontynuacji realizowanego od 2012 r. programu „Aktywny samorząd”. Każdego roku podpisany jest aneks do umowy określający wysokość środków przyznawanych przez Fundusz na dany rok jego realizacji. W 2025 r. kontynuowano realizację programu. Celem Programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Informacja na temat warunków realizacji programu w 2025 r., w tym prezentacja programu, wzory druków i opisy poszczególnych obszarów programu, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce sprawy społeczne/niepełnosprawni.

W ramach programu „Aktywny samorząd” osoby z niepełnosprawnością mogły uzyskać dofinansowanie do następujących obszarów wsparcia:

• **Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:**

Pomoc w Module I adresowana jest do osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności:

1. **Obszar A - likwidacja bariery transportowej:**

- zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- zadanie 2 - pomoc w pozyskaniu prawa jazdy kategorii B.

2. **Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:**

- zadanie 1, 3 i 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

3. **Obszar C – likwidacja bariery w poruszaniu się:**

- zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
zadanie 4 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

4. **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej wnioskodawcy** poprzez zapewnienie opieki dla dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką - dziennego opiekuna, niani, lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego.
5. **Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej**, adresowana do osób, które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodki domowego leczenia tlenem lub ośrodki wentylacji domowej.

W ramach Modułu I (Obszar A, B, C, D i E) pozytywnie zweryfikowano i zakwalifikowano do udzielenia dofinansowania **127 wniosków na łączną kwotę 584 517,51 zł.**

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym adresowana jest do osób ze znacznym, umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w:

- szkole policealnej,
- kolegium,
- szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym), a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W 2025 roku złożono 58 wniosków o dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym. **W ramach Modułu II zawarto 56 umów na łączną kwotę 206 031,75 zł.**

D. Realizacja zadań z zakresu programu: - „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program „Samodzielność -Aktywność-Mobilność!” - Mieszkanie dla absolwenta

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawarto umowę SAA/000001/08/D w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta.

Celem programu był wzrost niezależności beneficjentów programu oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności osoby z niepełnosprawnością. Program skierowany był do pełnoletnich absolwentów, którzy w ciągu ostatnich 3 lat ukończyli edukację. W ramach programu beneficjent mógł skorzystać z dofinansowania do kosztów wynajmu mieszkania lub domu, wymienionych w umowie najmu na okres poszukiwania pracy i rozpoczęcia zatrudnienia do 60 m-cy. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta realizowany był do dnia 31 grudnia 2025 r.

Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie.

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole, a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zawarto umowę **SAM/000001/08/D** w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – **Dostępne mieszkanie.**

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. W ramach programu osoba z niepełnosprawnością poruszająca się na wózku inwalidzkim mogła uzyskać dopłatę do zamiany mieszkania z barierami architektonicznymi na mieszkanie pozbawione barier, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku do poziomu 0 przed budynkiem. Wysokość dofinansowania stanowiła różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) publikował kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania w danym roku realizacji programu. Beneficjent programu zamieszkały na terenie miasta Opola, mógł otrzymać w 2025 r. dofinansowanie do wysokości 99 818,00 zł. Informacja dotycząca warunków realizacji programu, w tym prezentacja programu i wzory druków, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce: mieszkańcy/programy miejskie/programy społeczne. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” - Dostępne mieszkanie realizowany był do 31 grudnia 2025 r.

E. Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością – mieszkańców Miasta Opola mających trudności w poruszaniu się oraz dowóz uczniów z niepełnosprawnością do szkół

Prowadzenie specjalistycznego transportu dla osób z niepełnosprawnością

W dniu 13 grudnia 2024 r. pomiędzy Miastem Opole, a firmą „GROSZEK TRANS” – Marcin Groszek została zawarta umowa o świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się (umowa CRU – 002112/24) zawarta na okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. Usługa transportowa była świadczona pięcioma pojazdami przystosowanymi do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Osoby te dowożone były m.in. do pracy, na uczelnię, placówek służby zdrowia, rehabilitację, sklepów, restauracji, kina w dni robocze tj.: od poniedziałku do piątku w godz. od 06:00 do 18:00 - usługę świadczyło 5 pojazdów, a w godz. od 18:00 do 22:00 - usługę świadczyły 2 pojazdy. W 2025 roku do skorzystania z usługi transportu specjalistycznego uprawnionych było **504 mieszkańców miasta Opola**, dla których **wykonano 22 659 kursów**. Realizację zadania w latach 2021 – 2025 obrazuje poniższa tabela.

Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się

Miesiąc	Liczba kursów				
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Styczeń	1 533	605	1592	2352	2141
Luty	1 426	838	1556	2368	1875
Marzec	786	1 243	1957	2697	2100
Kwiecień	117	1 045	1757	2149	2082
Maj	266	1 328	1844	2359	1922
Czerwiec	1 205	1 391	1920	2324	1806
Lipiec	1 604	1 581	1875	2314	2052
Sierpień	1 086	1 074	1378	2114	1348
Wrzesień	1 573	1 647	1973	2188	2024
Październik	1 463	1 549	2011	2314	1994
Listopad	634	1 494	2031	2316	1668
Grudzień	614	1497	1917	1874	1647
ŁĄCZNIE	12 307	15 292	21 811	27 369	22 659

Na realizację zadania pn. „Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami – mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się” w 2025 r. wydatkowano z budżetu miasta Opola środki w wysokości: **1 054 200,00 zł.**

Dowóz uczniów z niepełnosprawnością do przedszkoli, szkół i ośrodków, w tym poza Opole

Dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do przedszkoli, szkół i ośrodków, w tym poza Opole

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe regulują organizację bezpłatnego dowozu lub zwrotu kosztów dowozu do placówek oświatowych dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością, a w szczególności:

- art. 32 ust. 6, który dotyczy dowozu dzieci przedszkolnych,
- art. 39 ust. 4, który dotyczy dowozu dzieci i młodzieży szkolnej.

Natomiast zgodnie z art. 39 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom z niepełnosprawnością, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba dowożonych dzieci	Liczba busów
1.	Dowożenie dzieci z niepełnosprawnościami z autyzmem do NZSS w Kup oraz Polskiej Nowej Wsi	21	2
2.	Dowóz dzieci z niepełnosprawnościami do przedszkoli oraz dowożenie dzieci z niepełnosprawnością z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim dojednostek oświatowych	19	5
3.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami do szkół na terenie miasta Opola	45	5
4.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami do Zespołu Placówek Oświatowych w Leśnicy	2	1
5.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nysie oraz uczennicy do Zespołu Szkół Medycznych w Prudniku	3	1
6.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami do Zespołu Szkół Specjalnych w Krapkowicach	4	1
7.	Zwrot kosztów dowożenia uczniów z niepełnosprawnościami zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu	63	-
RAZEM		157 uczniów z niepełnosprawnościami z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz z orzeczeniem o potrzebie uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	

W 2025 roku na realizację zadania wydatkowano łącznie środki finansowe w wysokości **3 617 697,72 zł**, w tym dokonano zwrotu kosztów dowożenia uczniów z niepełnosprawnościami zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu w wysokości **368 597,40 zł**.

Dostosowanie transportu miejskiego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu w 2025 r. realizował i kontynuował zadania i projekty:

1. Realizacja projektu „Bezpieczny transport w Aglomeracji Opolskiej” w związku z uzyskaniem dofinansowania w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, Priorytet FEOP.03: Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego, Działanie 3.2 Mobilność miejska w ZIT, w zakresie obejmującym:
 - dostawę 3 szt. autobusów miejskich niskopodłogowych – 12-metrowych, fabrycznie nowych zeroemisyjnych napędzanych silnikiem elektrycznym, z rampą dla wózków inwalidzkich i miejscem do ich przewożenia w pojeździe, wyposażonych w system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji osobom niewidomym i niedowidzącym oraz pętlę indukcyjną wspomagającą osoby korzystające z aparatów słuchowych, opisane językiem Braille'a przyciski

- „STOP” znajdujące się wewnątrz autobusu oraz przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz autobusu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkową tablicę umieszczoną między I i II drzwiami na wysokości wzroku, a także piktogramy na siedzeniach pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby z niepełnosprawnością o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi;
- dostawę 2 szt. autobusów miejskich niskopodłogowych – 18-metrowych, fabrycznie nowych zeroemisyjnych napędzanych silnikiem elektrycznym, z rampą dla wózków inwalidzkich i miejscem do ich przewożenia w pojeździe, wyposażonych w system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji osobom niewidomym i niedowidzącym oraz pętlę indukcyjną wspomagającą osoby korzystające z aparatów słuchowych, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” znajdujące się wewnątrz autobusu oraz przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz autobusu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkową tablicę umieszczoną między I i II drzwiami na wysokości wzroku, a także piktogramy na siedzeniach pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby z niepełnosprawnością o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi;
 - przebudowę pętli autobusowej przy ul. Pużaka obejmującą m.in.: rozbudowę, przebudowę i remont istniejącego budynku kasy biletowej wraz z zapleczem socjalnym, budowę/remont chodników i ciągów pieszych między innymi poprzez dostęp do infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Kontynuacja realizacji projektu prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn.: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi – etap II” w ramach inwestycji: G1.3.2 „Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy)”. Projekt obejmuje zakup 8 sztuk nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich z napędem elektrycznym typu MAXI o długości 12 metrów. Autobusy będą w pełni dostosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami. W ramach wyposażenia zaplanowano: rampę dla wózków inwalidzkich, miejsce do przewożenia wózków inwalidzkich wewnątrz autobusu, system zapowiedzi głosowych służący m.in. osobom niewidomym i niedowidzącym oraz pętlę indukcyjną wspomagającą osoby korzystające z aparatów słuchowych, przyciski „STOP” wewnątrz autobusu opisane językiem Braille'a, przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz pojazdu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkową tablicę umieszczoną między I i II drzwiami na wysokości wzroku, a także piktogramy na siedzeniach pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby z niepełnosprawnością o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi.
 3. Wykonywanie zadań własnych miasta Opola, powierzonych Spółce na podstawie Wieloletniej Umowy Wykonawczej nr 9/2025 z dnia 20.08.2025 r., w zakresie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu uczniów z niepełnosprawnością zamieszkałych w mieście Opolu do szkół i ośrodków szkolno-wychowawczych poza miastem Opole.
 4. Wprowadzenie dodatkowego oznakowania (kolorem żółtym) przycisku uruchamiającego głosowy odczyt informacji o odjazdach autobusów wyświetlanych na tablicach dynamicznej informacji pasażerskiej na przystankach autobusowych.
 5. Udział w opiniowaniu miejskich projektów organizacji ruchu w ramach cyklicznych posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie obejmującym projektowanie rozwiązań mających na celu m.in. ułatwienie osobom z niepełnosprawnością korzystanie z przystanków komunikacyjnych - prace wdrożeniowe oparte na wypracowanych i powszechnie stosowanych

standardach odnoszących się do odpowiedniego doboru lokalizacji przystanków, a także budowy infrastruktury przystankowej, w tym dostosowania wysokości krawężników, długości peronów oraz zastosowania żółtych pasów integracyjnych dla osób niewidomych i niedowidzących.

6. Działania promocyjne dotyczące informowania o dostępności komunikacji miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami - bieżące informowanie za pośrednictwem mediów społecznościowych.
7. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w autobusach – emisja komunikatów dźwiękowych zwracających uwagę pasażerów na niezajmowanie miejsc (zwalnianie ich, jeżeli jest taka potrzeba) przeznaczonych m.in. dla osób starszych i z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży i opiekunów z dzieckiem.
8. Oddanie do użytku stanowiska odpraw oraz systemu przywoławczego w Centrum Przesiadkowym dedykowanego dla osób z niepełnosprawnością.

F. Wsparcie środowiskowe

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym oraz osoby przewlekle chore psychicznie, które nie są zdolne do samodzielnej, codziennej egzystencji korzystają ze wsparcia specjalistycznych ośrodków dziennego pobytu:

- **Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu, który jest usytuowany w dwóch budynkach:**
 1. Typ AB (w obiekcie przy ul. Dambonia 3) - oferta skierowana jest do osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną – liczba miejsc 60.
 2. Typ C (w obiekcie przy ul. Stoińskiego 8) – oferta skierowana jest do osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencją starczą, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych – liczba miejsc 24.

ŚDS był czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 16. 00.

Do głównych usług realizowanych w ŚDS „Magnolia” należą: trening funkcjonowania w codziennym życiu; trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów; trening umiejętności komunikacyjnych; trening umiejętności spędzania czasu wolnego; poradnictwo i wsparcie psychologiczne; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych; niezbędna opieka; terapia ruchowa, w tym: gimnastyka, zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja; ciepły posiłek; inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia. W ŚDS „Magnolia” znajduje się m.in:

- pracownia kulinarna, wyposażona w niezbędny sprzęt AGD, umożliwiający przygotowywanie przez uczestników ŚDS wraz z terapeutą zdrowych posiłków (treningi kulinarne),
- pracownia stolarska, wyposażona w sprzęt stolarski umożliwiający prace w drewnie i metaloplastykę oraz wykonywanie prac technicznych i naprawczych,
- pracownia ceramiczna, w której powstają przedmioty z gliny, w tym proste przedmioty codziennego użytku oraz elementy dekoracyjne,

- pracownia plastyczna, gdzie skupia się uwagę na nauce różnych technik plastycznych, m.in.: rysowania, kolorowania, malowania, papieroplastyki i origami,
- pracownia komputerowa, w której znajdują się stanowiska wyposażone w komputery i realizowane są zajęcia z wykorzystaniem tabletów multimedialnych i nowoczesnego projektora tzw. podłogi interaktywnej do edukacji i rehabilitacji,
- sala gimnastyczna, gdzie prowadzone są zajęcia usprawniające z wykorzystaniem m.in. drabinek i ławek rehabilitacyjnych, rotorów do ćwiczeń i tablic do ćwiczeń manualnych.

W 2025 r. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” (ŚDS) świadczył usługi dla 101 osób w tym: 53 mężczyzn i 48 kobiet. Z ogólnej liczby osób, 47% stanowiły osoby pow. 60 r.ż. Zadania realizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu ukierunkowane były na bezpośrednią pracę z osobami z zaburzeniami psychicznymi i stworzenie odpowiednich warunków do ich realizacji.

Na terenie Domu w 2025 r. zorganizowano m.in.: świąteczne spotkanie kolędowe z zaprzyjaźnionym muzykiem, spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka z dziećmi z przedszkola „Zielony Domek” w Opolu, walentynki, andrzejki, mikołajki, zabawę karnawałową z mieszkankami Domu Pomocy Społecznej w Opolu – Czarnowasach, śniadanie Wielkanocne, spotkanie Wigilijne, Dzień Kobiet i Mężczyzn, wakacyjne spotkanie z podopiecznymi świetlicy środowiskowej Fundacji „Bądź Dobroczyńcą” z Opola, zajęcia sportowe ze studentami Fizjoterapii Politechniki Opolskiej, występ Teatru Objazdowego z Krakowa, koncert pieśni patriotycznych i kolęd w wykonaniu muzyka i instrumentalisty z Praszki.

W 2025 r. Uczestnicy brali również udział w imprezach i wydarzeniach organizowanych w społeczności lokalnej i ponadlokalnej, mających na celu rehabilitację i integrację społeczną, w tym:

- zajęciach edukacyjnych w Urzędzie Statystycznym w Opolu,
- wyjściu do Szkoły Podstawowej nr 14 w Opolu na jasełka,
- wyjściu do kina na filmy: „O psie, który jeździł koleją”, „Vinci 2”, „Uwierz w Mikołaja 2”,
- uroczystym śniadaniu Wielkanocnym na Rynku w Opolu,
- ulicznym happeningu i pikniku „Opole w rytmie życzliwości”,
- wydarzeniach organizowanych przez Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu (gra miejska, gry zręcznościowe, turniej gier planszowych, turniej gry w kręgle),
- wydarzeniach organizowanych w ramach projektu „Bliżej Siebie- edukacja i integracja”, realizowanego przez Fundację św. Franciszka w Opolu,
- Wielkanocnym Przeglądzie Plastycznym w Kędzierzynie-Koźlu,
- Turnieju Sportowym w ŚDS w Nowych Gołuszowicach,
- Turnieju Sportowym w Strzelcach Opolskich,
- spotkaniu integracyjnym „Zdobynamy Paczków” w Paczkowie,
- wycieczce do ośrodka wypoczynkowego Małapanew w Turawie,
- wycieczce do Muzeum Porcelany w Tułowicach wraz z warsztatami,
- wycieczce do Zagrody u Lipińskich w Przysieczy,
- wycieczce na wystawę „Kolejkowo” we Wrocławiu,
- wycieczce na Panoramę Raławicką we Wrocławiu,
- przeglądzie Zespołów Artystycznych Domów Pomocy Społecznej w Prószkowie,
- pikniku w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Św. Jadwigi w Opolu,

- pikniku „Wrześniowe country” w ŚDS w Nysie,
- wystawie prac pacjentów Szpitala w Opolu i w Branicach w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu,
- Opolskich Dniach Osób z Niepełnosprawnością,
- „Igrzyskach bez barier” w Turawie,
- Olimpiadzie Senioralnej w Stegu Arena w Opolu,
- Festiwalu Polskiej Piosenki i Twórczości Osób z Niepełnosprawnością w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki w Opolu.

Dla rodziców/ opiekunów Uczestników zorganizowano 2 spotkania integracyjne tj. Dzień Rodziny z ogniskiem i zajęciami integracyjnymi oraz warsztaty bożonarodzeniowe z przygotowywania stroików i ozdób świątecznych. Ponadto w ciągu roku raz w miesiącu na terenie Domu, w godzinach popołudniowych odbywały się spotkania 2 grup wsparcia: dla opiekunów osób leczących się psychiatrycznie oraz dla opiekunów osób z demencją i chorobą Alzheimera.

ŚDS „Magnolia” wraz z działającym przy nim Stowarzyszeniem Zwykłym Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” był organizatorem XVI Wojewódzkiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy pn. „FESTIWAL OPOLSKICH TALENTÓW”, który odbył się 23 października w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. F. Chopina w Opolu. W przeglądzie wzięło udział 15 placówek z województwa opolskiego, pracujących z osobami z zaburzeniami psychicznymi, tj. 13 środowiskowych domów samopomocy oraz 2 domy pomocy społecznej. Jako widzowie w Przeglądzie uczestniczyły również dzieci z Publicznego Przedszkola nr 3 w Opolu oraz uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 14 w Opolu.

W 2025 r. na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” z budżetu państwa zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: 3 437 006,84 zł, w tym:

- dotacja na działalność bieżącą, na uczestnika: 2 962 527,98 zł,
 - dotacja w ramach ustawy „Za życiem” dla uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną: 205 615,80 zł,
 - dotacja na dodatki motywacyjne w pomocy społecznej: 268 863,06 zł,
- oraz środki z budżetu Miasta Opola w kwocie: 191.152,29 zł

- **Środowiskowego Domu Samopomocy Fundacji DOM ul. Mielęckiego 4a:**

Na podstawie Zarządzenia Nr OR.I-0050.779.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 29 listopada 2024 roku został ogłoszony otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. **Prowadzenie w latach 2025 - 2027 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi** przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu została wybrana oferta Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu, która realizuje zadanie pn. „Prowadzenie w latach 2025 - 2027 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób

z zaburzeniami psychicznymi” na podstawie zawartej umowy z dnia 02.01.2025 r. W roku 2025 z ośrodka wsparcia korzystało 40 osób z niepełnosprawnością, w tym: 17 kobiet i 23 mężczyzn:

- 38 uczestników posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wśród nich:
 - 2 osoby – umiarkowany stopień niepełnosprawności,
 - 36 osób - znaczny stopień niepełnosprawności,
- 2 osoby legitymują się wyłącznie orzeczeniem KIZ o niepełnosprawności.

U wszystkich osób uczestniczących w zajęciach ŚDS występuje upośledzenie intelektualne (ŚDS typu B).

Formy działalności ŚDS Fundacji Dom:

- a) treningi funkcjonowania w życiu codziennym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny i zachowań prozdrowotnych, treningi umiejętności praktycznych w zakresie: nauki czynności porządkowych i prac domowych z wykorzystaniem pracowni – pokoju treningowego, zajęć kulinarnych, zajęcia fototerapii, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi,
- b) treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów: naukę przestrzegania norm zachowań społecznych, nawiązywania i prowadzenia rozmowy, naukę wyrażania emocji, radzenia sobie z negatywnymi emocjami i zachowania mi trudnymi,
- c) trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się,
- d) treningi umiejętności spędzania wolnego czasu,
- e) terapia ruchowa: zajęcia ogólnousprawniające, rekreacyjne, fizjoterapia indywidualna,
- f) terapia zajęciowa: działania w zakresie arteterapii, zajęć teatralnych, zajęć muzycznych i wokalnych, zajęć stolarskich, fototerapii,
- g) zajęcia reedukacji: podnoszenie poziomu wiedzy ogólnej,
- h) niezbędna opieka – oferta adresowana do wszystkich podopiecznych, a w szczególności uczestników z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym,
- i) zajęcia przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i podjęcia zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- j) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- k) poradnictwo psychologiczne.

Zajęcia terapeutyczne w Środowiskowym Domu Samopomocy odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 07.00 - 15.30 w formie treningów grupowych i indywidualnych. Efektem pracy ŚDS jest ciągły, celowy proces wspierający – aktywizujący realizowany u 40 podopiecznych zgodnie z ich indywidualnymi planami wspierający – aktywizującymi uwzględniającymi potrzeby i możliwości uczestników. Dzięki codziennym zajęciom w ŚDS uczestnicy stają się bardziej aktywni i otwarci na nowe zadania. Poprawia się ich jakość życia oraz zyskują przestrzeń, gdzie mogą pokazać swoje możliwości i sprawdzić się w nowych sytuacjach. Uczestnicy nabywają też nowe umiejętności z zakresu czynności kulinarnych i porządkowych. Natomiast podczas zajęć hortiterapii uczestnicy wykonywali prace ogrodnicze i dbali o ogród sensoryczny, grządki warzywne, kwiatowe i krzewy owocowe.

Wszyscy uczestnicy biorą udział w treningach umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Uczą się zachowania prawidłowych relacji społecznych, akceptowanych zachowań, radzenia sobie z emocjami itp. Ważnym efektem treningów komunikacyjnych jest poprawa kontaktów z terapeutami i innymi podopiecznymi. U uczestników z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i lekkim znacząco poprawia się wiedza ogólna, umiejętności edukacyjne. U osób niżej funkcjonujących działania terapeutyczne skupiają się na utrzymaniu nabytych umiejętności i przeciwdziałaniu procesom demencyjnym i osłabienia procesów myślowych. Efektem działalności ŚDS jest rozwój pasji i zainteresowań uczestników. Prace plastyczne uczestników są prezentowane w galerii „Biały kruś”,

podczas wystaw, festynu Fundacji, konkursów plastycznych i przeglądów twórczości. Podopieczni ŚDS korzystają z wyjazdów do obiektów kultury, kawiarni i restauracji. Dla niektórych osób to jedyna możliwość by skorzystać z takiej formy spędzania czasu. Część rodzin nie ma możliwości, ze względu na wiek opiekuna lub ograniczenia finansowe, by zapewnić swoim podopiecznym z niepełnosprawnościami takich form aktywności. Bardzo ważnym efektem działalności ŚDS jest wsparcie rodziców/opiekunów prawnych w opiece nad osobami z niepełnosprawnością co pozwala na realizowanie ich w pracy zawodowej.

W 2025 r. na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy Fundacji „DOM” z budżetu państwa zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: **1 767.404,81 zł**, w tym:

- dotacja na działalność bieżącą, na uczestnika: **1 410 760,00 zł**,
- dotacja dla uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną w ramach ustawy „Za życiem”: **175 740,00 zł**
- dotacja na dodatki motywacyjne dla pracowników jednostek pomocy społecznej: **180 904,81 zł**.

G. Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie miasta Opola przy Fundacji „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu z siedzibą przy ul. Mielęckiego 4a w Opolu działa Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) dla 35 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. W roku 2025 z zajęć terapeutycznych WTZ skorzystało ogółem 40 osób.

Udział uczestników w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej w 2025 r., z podziałem na:

- stopień niepełnosprawności:

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób (stan na 31.12.2025 r.)	Liczba osób ogółem w 2025 r.
Znaczny	18	21
Umiarkowany	17	19
Ogółem	35	40

- rodzaj niepełnosprawności:

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób (stan na 31.12.2025 r.)	Liczba osób ogółem w 2025 r.
Upośledzenie umysłowe	10	11
Niepełnosprawność ruchowa	1	1
Choroby psychiczne	3	4
Zaburzenia całościowe	3	4
Zaburzenia neurologiczne	3	3
Schorzenia sprzężone	13	15
Inne	2	2
Ogółem	35	40

- wiek:

Liczba uczestników WTZ w wieku	Liczba osób (stan na 31.12.2025 r.)	Liczba osób ogółem w 2025 r.
poniżej 19 lat	0	0
19 - 40 lat	29	33
41 - 60 lat	6	7
powyżej 60 lat	0	0
Ogółem	35	40

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) w 2025 r. realizował zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę z niepełnosprawnością niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości oraz podjęcia pracy zawodowej. W trakcie zajęć kształtowano uniwersalne i pożądane umiejętności i cechy osobowe potencjalnego pracownika tj. samodzielność, punktualność, odpowiedzialność, wytrwałość, terminowość.

Zadania Warsztatu Terapii Zajęciowej realizowane są w sześciu sprofilowanych pracowniach warsztatu:

- ✚ Gospodarstwa domowego,
- ✚ Ceramicznej,
- ✚ Technicznej,
- ✚ Umiejętności zawodowych,
- ✚ Artystycznej (dwie grupy),
- ✚ Krawieckiej.

Działania podejmowane w ramach obszaru rehabilitacji społecznej ukierunkowane były na kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji ze społeczeństwem, włączeniu uczestników we wszystkie przejawy życia społecznego, motywujących do udziału w kulturze, rekreacji i aktywnego spędzania czasu wolnego. Natomiast działania podejmowane w ramach obszaru rehabilitacji zawodowej ukierunkowane były na rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, uczestnictwo w aktywizacji zawodowej i szkoleniu z uwzględnieniem perspektywy zatrudnienia.

W 2025 roku uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej objęci też byli wsparciem psychologa i rehabilitacją ruchową.

W 2025 roku 22 uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej uczestniczyło w praktykach zawodowych organizowanych na terenie Ośrodka Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej przy ul. Mielęckiego 4a - siedzibie i poza WTZ. W przestrzeni miejskiej praktyki realizowane były m.in. w Filharmonii Opolskiej, Centrum „Re-Start”, Centrum Aktywności Społecznej, Archiwum Fundacji „DOM”, portierni Ośrodka Rehabilitacji Społecznej Zawodowej. Również odbyły się warsztaty podnoszące kompetencje cyfrowe dla osób z niepełnosprawnościami. Dwie uczestniczki WTZ uczestniczyły w warsztatach pro-zawodowych dla osób zagrożonych wykluczeniem pn. „Samopoznanie i aktywne poszukiwanie pracy”. W ramach corocznej akcji pn. „Świąteczna zbiórka WTZ”, Pracownia Umiejętności Zawodowej WTZ zorganizowała zbiórkę artykułów spożywczych i codziennego użytku na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Opolu.

Roczny koszt pobytu jednego uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej, zgodnie z algorytmem przekazywania środków PFRON, w 2025 r. wynosił 35 196,00 zł. Dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Fundacji „DOM”, ze środków PFRON, w 2025 r., wynosiło **1 231 860,00 zł**, co stanowiło 90% ogólnych kosztów działalności WTZ. Dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, ze środków samorządu terytorialnego (10%) w 2025 r. wynosiło **136 873,33 zł**.

H. Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług opiekuńczych i specjalistycznych

Zapewnienie usług opiekuńczych osobie samotnej w miejscu jej zamieszkania, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, jest zadaniem obowiązkowym gminy. Taka pomoc może być również przyznawana osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie jej udzielić. Realizacja tego świadczenia umożliwia przede wszystkim osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym pozostanie w swoim środowisku zamieszkania.

W 2025 roku tą formą pomocy objęto 297 osób, a wydatki poniesione na realizację zadania stanowiły 4.304.241 zł. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2025 r. obserwuje się niewielki spadek liczby osób korzystających z tej formy wsparcia (o 28 osób), przy jednoczesnym spadku wydatków poniesionych na realizację tego zadania o kwotę 389.617 zł. W 2025 r. zrealizowano łącznie 86.211 godzin usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych.

W 2025 roku pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, świadczonych na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego objęto 1 osobę, koszt realizacji tego zadania wyniósł 12.610 zł.

I. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2025

W dniu 6 marca 2025 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2025 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację **usług opieki wytchnieniowej** w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2025**.

Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji

zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Zaplanowane zadania do realizacji w ramach Programu:

Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej:

- w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością,
- w formie pobytu całodobowego.

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w latach 2021-2025 r. z podziałem na formy przedstawiają poniższe tabele.

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	15 osób z niepełnosprawnością w tym: 5 dzieci, 10 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	2400 h	97 920,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 7000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Specjalistyczne poradnictwo	15 członków rodzin lub opiekunów w tym: 8 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności, 7 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności	300 h	30 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 2800 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3	Pobyt całodobowy	15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	210 dni	63 000,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	58 osób z niepełnosprawnością w tym: 13 dzieci, 45 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 087 h	489 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Pobyt całodobowy	15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	207 dni	76 590,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	54 osób z niepełnosprawnością w tym: 11 dzieci, 43 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 000 h	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Pobyt całodobowy	20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	119 700 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	42 osoby z niepełnosprawnością w tym: 10 dzieci, 32 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	9 600 h	480 000 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	19 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	106 400 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2025 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2025 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	29 osób z niepełnosprawnością w tym: 9 dzieci, 20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	6 856 h	348 703,54 zł – środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	11 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	150 dni	60 000,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego

Źródło: Wydział Polityki Społecznej UM Opola oraz MOPR Opole

Planowana realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” 2026 r. z podziałem na formy:

Lp.	Planowana realizacja Programu „Opieka wychnieniowa” w 2026 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	57 osób z niepełnosprawnością w tym: 10 dzieci, 47 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	13 680 h	767 040,00 zł – środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	Planuje się objęcie wsparciem 10 osób przez 14 dni	140 dni	57 120,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu

J. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST - edycja 2025

W dniu 10 grudnia 2024 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2025 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2025.**

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2025. miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami. Celem rozpowszechniania usług asystenta było zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Świadczenie usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, miało na celu pomoc uczestnikom w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,

- osób z niepełnosprawnościami, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:

- o stopniu znacznym lub
- o stopniu umiarkowanym albo
- traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b.

Zadanie realizowane było w formie zapewnienia usług asystenta osobistego polegających na pomocy asystenta osobom z niepełnosprawnościami (beneficjentom) w takich czynnościach jak:

- wykonywanie czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- wyjście, powrót lub dojazd z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianie spraw urzędowych;
- korzystanie z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- zaprowadzanie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej.

W dniu 21 stycznia 2025 r. miasto Opole podpisało umowę z **Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Oddział Opolski**, z siedzibą w Opolu na realizację w 2025 roku zadania publicznego pn.: *Asystent dla osób z niepełnosprawnościami*.

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w latach 2021-2025 oraz planowane na 2026r.

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” (rok)	Łączna liczba osób z niepełnosprawnością, którym przyznano usługi asystenta	Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenta dla osób	Środki finansowe
2021 r.	26 osób z niepełnosprawnością w tym: 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 17 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu	4 616,50 godzin	197 920,64 zł w tym: 190 920,64 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 7 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2022 r.	103 osoby z niepełnosprawnością w tym: 11 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 65 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 27 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	34 304 godziny	1 482 272 zł w tym: 1 462 272 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2023 r.	129 osób z niepełnosprawnością w tym: 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 88 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	58 029 godzin	2 466 525 zł w tym: 2 436 525 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2024 r.	150 osób z niepełnosprawnością w tym: 10 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 114 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	33 270 godzin	1 789 665,24 zł w tym: 1 759 665,24 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2025 r.	75 osób z niepełnosprawnością w tym: 7 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 47 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 21 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	34 235 godzin	1 934 153,22 zł w tym: 1 874 153,22 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 60 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)

Planowane działania w 2026 r.	98 osób z niepełnosprawnością w tym: 20 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 50 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 28 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu	46 180 godzin	2 960 550 zł w tym: 2 902 500 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 70 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
-------------------------------	--	---------------	---

Źródło: Wydział Polityki Społecznej UM Opola oraz MOPR Opole

K. Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno - komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami

W 2019 roku do polskiego porządku prawnego weszła nowa, przełomowa ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Stwarza ona ramy prawno-organizacyjne do urzeczywistnienia idei dostępności w naszym kraju, nakładając na wszystkie podmioty publiczne obowiązek zapewnienia dostępności w aspekcie architektonicznym,

cyfrowym i informacyjno – komunikacyjnym.

Przepisy zawarte w ustawie mają na celu stworzenie osobom ze szczególnymi potrzebami, czyli osobom z niepełnosprawnościami, seniorom, kobietom w ciąży czy nawet osobie z dużym bagażem, warunków do bardziej samodzielnego i komfortowego korzystania z budynków i usług administracji publicznej, a także innych podmiotów publicznych (np. szkół, instytucji kultury, placówek służby zdrowia, i itp.).

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

- 1) w zakresie dostępności architektonicznej:
 - a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
 - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami,
 - e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
- 2) w zakresie dostępności cyfrowej – wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
- 3) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania

- się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
 - d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Zarządzeniem Nr OR-I.0050.131.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 26 lutego 2024 r. został wyznaczony **Koordinator ds. dostępności**. Do zakresu działania Koordynatora należy:

- 1) realizacja zadań służących zapewnieniu dostępności zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 2) monitorowanie działalności Urzędu Miasta Opola w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 3) podejmowanie działań prowadzących do zwiększania dostępności Urzędu Miasta Opola dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- 4) wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd Miasta Opola,
- 5) przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 6) prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności,
- 7) prowadzenie analiz i opracowań oraz określanie wytycznych w obszarze zapewniania dostępności,
- 8) rozpatrywanie wniosków o zapewnienie dostępności,
- 9) współdziałanie z komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie zadań, o których mowa w pkt. 1-8.

Dodatkowo Decyzją Nr OR-I.1.120.2.02.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 29 lutego 2024 r. **został powołany zespół do spraw dostępności**. Do zadań zespołu należy:

- 1) współpraca z koordynatorem do spraw dostępności w zakresie realizacji zadań zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 2) współpraca z koordynatorem do spraw dostępności przy monitorowaniu zadań związanych z wdrożeniem planu działania w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 3) przedstawianie propozycji zmian i opiniowanie aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 4) prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności,
- 5) współpraca z koordynatorem ds. dostępności przy prowadzeniu analiz i opracowań oraz określanie wytycznych w obszarze zapewniania dostępności.

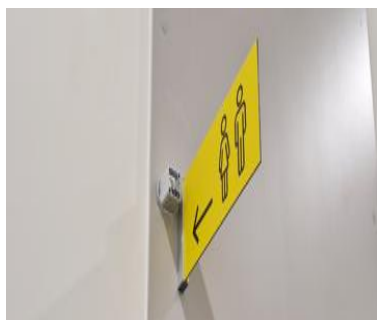
1. Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola

1) w zakresie dostępności architektonicznej:

- zakup sprzętu do ewakuacji osób z różnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami (4 szt. krzesełek transportowych płachtowych TRM-71) wraz z szafkami w celu ich zdeponowania.
- system nawigacji zewnętrznej i wewnętrznej YourWay Beep (znaczniki głosowe) w budynkach Urzędu Miasta.

Do budynków, w których Urząd Miasta Opola prowadzi swoją działalność zostało zakupionych i zamontowanych 35 szt. YourWay Beep (system nawigacji YourWay dedykowany m.in. dla osób niewidzących i słabowidzących).

Znacznik sygnalizuje swoją obecność poprzez dźwięk tonowy emitowany bezpośrednio przez nadajnik oraz za pomocą urządzeń mobilnych z zainstalowaną aplikacją YourWay.

System YourWay Beep znajduje się w budynkach:

- Ratuszu;
- przy Pl. Wolności;
- Centrum Usług Publicznych;
- Centrum Dialogu Obywatelskiego.

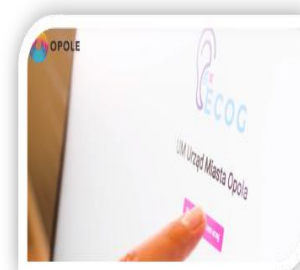

2) w zakresie dostępności informacyjno – komunikacyjnej:

Urząd Miasta Opola zapewniał usługę tłumacza języka migowego przy załatwianiu spraw urzędowych poprzez:

- **Wirtualnego tłumacza języka migowego**

Usługa umożliwia połączenia wideo z tłumaczem języka migowego za pośrednictwem urządzenia z kamerą. Z tłumacza języka migowego online można skorzystać podczas wizyty w Urzędzie,

- **Tłumacza języka migowego na wniosek**

Realizując zapisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się w 2025 roku Urząd Miasta Opola bezpłatnie zapewniał wszystkim osobom uprawnionym przy załatwianiu spraw urzędowych świadczenie usługi tłumacza języka migowego w zakresie polskiego języka migowego (PJM) oraz systemu językowo – migowego (SJM).

Na podstawie zawartej umowy pomiędzy Miastem Opole a Polskim Związkiem Głuchych Oddziałem Opolskim była możliwość skorzystania z usługi tłumacza języka migowego w zakresie polskiego języka migowego (PJM) oraz systemu językowo-migowego (SJM), polegającej na udzieleniu pomocy osobom z dysfunkcją słuchu podczas załatwiania spraw w wydziałach i biurach Urzędu Miasta Opola zlokalizowanych w budynkach przy: ul. Rynek 1 A, ul. płk. W. Pileckiego 1 A, Placu Wolności 7-8, ul. Szpitalnej 3B - 5-7, ul. Damrota 1, ul. Piastowskiej 17, ul. H. Sienkiewicza 4-6 i Małym Rynku 14.

Ponadto informacja o tłumaczu języka migowego w Urzędzie Miasta Opola została przygotowana w postaci filmu z transkrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy (PJM) pod adresem: <http://www.opole.pl/dla-mieszkanca/tlumacz-jezyka-migowego-w-urzedzie-miasta-opola>.

Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika

Usługę tłumacza języka migowego, finansowaną ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) może wykonywać osoba, która jest tłumaczem wpisanym do rejestru Wojewody. Wysokość dofinansowania do usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę świadczenia usługi. Wnioski o dofinansowanie na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika są rozpatrywane do 7 dni od momentu złożenia kompletnego wniosku. Tłumacza wskazuje osoba z niepełnosprawnością.

3) pozostałe zadania:

a) „Standardy Dostępności w Samorządzie”

Zarządzeniem nr OR-I.0050.292.2025 Prezydenta Miasta Opola z dnia 23 kwietnia 2025 roku zostały wprowadzone „Standardy Dostępności w Samorządzie”. Standardy obejmują takie obszary jak:

- dostępność architektoniczna,
- dostępność cyfrowa,
- dostępność informacyjno-komunikacyjna,
- obsługa klientów, w tym osób ze szczególnymi potrzebami,
- zatrudnianie.

„Standardy Dostępności w Samorządzie” to dokument zawierający zestaw wskázówek, wytycznych i dobrych praktyk dotyczących zapewniania lub poprawy dostępności usług publicznych świadczonych przez samorząd terytorialny. Publikacja powstała w ramach projektu „Dostępny samorząd 2.0”, realizowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz partnerów: Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Śląski Związek Gmin i Powiatów. Publikacja udostępniana jest na licencji Creative Commons - Uznanie autorstwa

4.0 Polska. Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola w dniu 24 czerwca 2025 r. zorganizowało spotkanie informacyjne wprowadzające do zagadnień zawartych w dokumencie pn. „Standardy Dostępności w Samorządzie” dla naczelników komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Opola i dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych. O znaczeniu standardów i wytycznych opartych na zasadach projektowania uniwersalnego (dostępności architektonicznej) opowiedzieli eksperci: dr inż. arch. Pani Paulina Tota-Stawarczyk z Fundacji Polska Bez Barier, dr inż. arch. Pan Marcin Gałkowski z Politechniki Opolskiej i Pani Joanna Piwowońska – Dyrektor ds. Projektów Strategicznych - Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego.

b) Procedura obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta Opola

Zarządzeniem Nr OR-I.0050.725.2025 Prezydenta Miasta Opola z dnia 2 grudnia 2025 r. została wprowadzona Procedura obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta Opola. Procedura określa standard obsługi osób ze szczególnymi potrzebami pod kątem zapewniania dostępności w Urzędzie Miasta Opola w świetle ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Celem wprowadzenia procedury obsługi osób ze szczególnymi potrzebami jest stworzenie Urzędu przyjaznego i dostępnego oraz traktowanie osób ze szczególnymi potrzebami w sposób zapewniający im poczucie bezpieczeństwa i komfortu. W procedurze znajdują się podstawowe informacje pomocne w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami. Są to wskazówki, które pomogą zapewnić podstawową dostępność usług i procesów.

c) Dotacja celowa – „Prosty język. Poradnik dla osób pracujących w Urzędzie Miasta Opola oraz Miejskich Jednostkach Organizacyjnych”

Miasto Opole podpisało z Uniwersytetem Opolskim umowę na dofinansowanie zadania pn. „Prosty język. Poradnik dla osób pracujących w Urzędzie Miasta Opola oraz Miejskich Jednostkach Organizacyjnych”. Zadanie obejmowało:

- 1) analizę pism urzędowych Urzędu Miasta Opola i Miejskich Jednostek Organizacyjnych (analizę językową i analizę struktury tekstów),
- 2) opracowanie publikacji w formie cyfrowej „Prosty język. Poradnik dla osób pracujących w Urzędzie Miasta Opola oraz Miejskich Jednostkach Organizacyjnych” (zbioru wskazówek, które będą mogły być wykorzystane w codziennej pracy urzędników i pracowników miejskich jednostek organizacyjnych),
- 3) przygotowanie infografiki edukacyjnej (plik cyfrowy), stanowiący element na temat prostego języka.

d) Podpisane „Deklaracji Prostego Języka”

Urząd Miasta Opola dołączył do sygnatariuszy „Deklaracji Prostego Języka”. W Warszawie odbyło się „VII Forum Prostego Języka”, organizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. To wyjątkowe spotkanie językoznawców, urzędników, ekspertów i pasjonatów jasnej komunikacji połączone z obchodami 15-lecia prostego języka w Polsce.

Podczas wydarzenia aż 12 nowych instytucji, tj.:

- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Agencja Wywiadu,
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- Urząd Transportu Kolejowego,
- Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu/
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu,
- Urząd Miasta Siemianowice Śląskie,
- Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy,
- Krajowy Instytut Dostępności dla Osób z Niepełnosprawnościami,
- Akademia Leona Koźmińskiego - Koźmiński University,
- Polfa Tarchomin S.A

oraz **Urząd Miasta Opola** - podpisało „Deklarację Prostego Języka”.

e) Inicjatywa lokalna pn.: „Dostępne Opole - kreatywnie czas spędzamy”

W związku z umową nr CRU-000093/25 realizowane było zadanie w ramach inicjatywy lokalnej o nazwie: „Dostępne Opole - kreatywnie czas spędzamy” w ramach, którego został zakupiony sprzęt do gier do dla osób niewidomych i słabowidzących (48 szt.). Zakupiono m.in.: karty do gry w „Uno” z oznaczeniami brajlowskimi i dotykowe kostki „Rubika” oraz szachy i warcaby dotykowe.

W dniu 25 czerwca 2025 r. w Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” odbył się „Turniej gier planszowych” z wykorzystaniem gier inkluzywnych. Był to pierwszy z dwóch planowanych turniejów. Wydarzenie kierowane było do wszystkich pasjonatów gier planszowych, przybliżające ideę gier inkluzywnych, którego celem jest zwiększenie dostępności gier wśród osób ze szczególnymi potrzebami.

Natomiast drugi turniej odbył się w dniu 4 września 2025 roku w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu w ramach „Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami”.

f) Inicjatywa lokalna pn.: „Dostępne Opole – zakup komfortki plenerowej”

W ramach inicjatywy lokalnej miasta Opola „Dostępne Opole” było realizowane zadanie o nazwie: „Zakup komfortki plenerowej”. Zakupiono wyposażenie i wykonano pod zamówienie namiot.

Dzięki zakupie komfortki przeznaczonej przede wszystkim dla osób, które ze względu na wiek, niepełnosprawność i chorobę wymagają kilka razy dziennie zmiany środków chłonnych lub innych związanych z tym czynności najczęściej wykonywanych w pozycji leżącej (to także miejsce, w którym można bezpiecznie i w prywatności przyjąć dawkę insuliny czy podać leki w sytuacjach nagłych) mają szansę na integrację ze społeczeństwem podczas różnego rodzaju wydarzeń, organizowanych w naszym mieście. Dodatkowo realizując zadanie pn. „Dostępne Opole” miasto Opole dołączyło do tzw. koalicji „Przewijamy Polskę” – miejsc na mapie kraju, zapewniających w przestrzeni publicznej pomieszczenia, w których seniorzy i osoby z niepełnosprawnością mogą dokonać czynności pielęgnacyjno-higienicznych w wygodny i bezpieczny sposób.

g) Porozumienia o współpracy

W 2025 r. miasto Opole podpisało **5 porozumień** o współpracy przy wdrażaniu w Urzędzie Miasta Opola i nadzorowanych miejskich jednostkach organizacyjnych zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (DGA S.A., WARTOO Spółka z o.o., Fundacją „Mały Krok”, Polskim Związkiem Głuchych - Oddział Opolski i Uniwersytetem Opolskim). Od roku 2024 Miasto Opole podpisało łącznie **17 porozumień** o ww. współpracy.

Ponadto zostało podpisane porozumienie z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego o współpracy w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej dla osób ze szczególnymi potrzebami w mieście Opolu.

Studenci działający w ramach Kliniki Prawa świadczą dla osób ze szczególnymi potrzebami bezpłatne porady prawne podczas dyżurów w ramach:

- prawa administracyjnego,
- prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
- prawa i postępowania cywilnego,
- prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- prawa karnego i penitencjarnego.

Szczegółowe informacje pod linkiem: <https://www.opole.pl/dla-mieszkanca/nieodplatna-pomoc-prawna-dla-osob-ze-szczegolnymi-potrzebami-w-miescie-opolu>

h) Konferencje

• Spotkanie pn. „Innowacje społeczne Inkubator Wielkich Jutra. Dostępność+”

W dniu 23 stycznia 2025 r. w Ratuszu odbyło się spotkanie z ekspertkami „Inkubatora Wielkich Jutra”, działającego na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w obszarze szeroko rozumianej dostępności. Warto zaznaczyć, że z końcem grudnia 2024 r. podpisane zostało porozumienie o współpracy pomiędzy Miastem Opola, a DGA S.A. w związku z realizowanym przez DGA S.A. projektem „Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra Dostępność+”. Wydarzenie było pierwszym wspólnym działaniem w ramach przyjętych zasad partnerstwa.

„Inkubator Wielkich Jutra” wspiera fundacje, stowarzyszenia, grupy nieformalne, instytucje i indywidualne osoby, które dążą do poprawy dostępności i jakości życia osób ze szczególnymi potrzebami. Oferuje granty do 100 tys. zł, warsztaty, specjalistyczne doradztwo, networking i bezpłatne konsultacje ekspertów, pomagając w realizacji i promocji innowacyjnych pomysłów.

- **Regionalna konferencja w Opolu: „Wielkie spotkanie niewidomych, słabosłyszących i ich bliskich” pod hasłem: „Jesteśmy razem - aktywni i ciekawi świata!”**

Fundacja Szansa - Jesteśmy Razem w partnerstwie z Biurem ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola w dniu 13 czerwca 2025 r. zorganizowała regionalną konferencję w Opolu „Wielkie spotkanie niewidomych, słabosłyszących i ich bliskich” pod hasłem: „Jesteśmy razem – aktywni i ciekawi świata!”. Konferencja Regionalna REHA FOR THE BLIND IN POLAND – to wydarzenie, organizowane co roku jako uroczyste podsumowanie tego, co udało się zrealizować na rzecz osób niewidomych mieszkańców regionu.

W 2025 r. w ramach konferencji odbyły się też prelekcje o szeroko rozumianej dostępności, m.in. podsumowane zostały konsultacje społeczne, które były prowadzone w Opolu w 2024 r. przez Fundację „Rozwoju Edukacji Empatycznej” i Fundację „GEKO”. Głos zabrała także Pani Alicja Stelmaszczyk, która opowiedziała o swojej wyprawie na Kilimandżaro z perspektywy osoby niewidomej.

Podczas konferencji nastąpiło również rozstrzygnięcie konkursu „Idol 2025”, którego celem jest:

- promocja nowoczesnej rehabilitacji osób z dysfunkcją wzroku,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspieranie aktywności zawodowej i integracji społecznej,
- promowanie równych szans i dostępności informacji,
- wzmacnianie obecności osób z niepełnosprawnością wzroku w mediach.

Ponadto, Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola otrzymało pierwsze miejsce w kategorii: „Instytucja otwarta dla Niewidomych”.

- **Konferencja „Dostępne Opole. Kierunek: Prosty język”**

W dniu 5 września 2025 r. w ramach „Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami” została zorganizowana konferencja „Dostępne Opole. Kierunek: Prosty język”. Podczas spotkania przedstawiono perspektywy naukowe oraz doświadczenia zawodowe urzędników w upraszczaniu pism na przykładzie Opola, Poznania i Wrocławia. Transmisja online wydarzenia pod linkiem:

<https://www.youtube.com/live/mmhSP0Eg9Sw>

Konferencja była podzielona na dwie części:

- naukową, podczas której wystąpili:

- prof. UAM dr hab. Pan Jarosław Liberek, (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu): „Prosty język a norma współczesnej polszczyzny i uzus”,
- prof. dr hab. Pani Jolanta Nocoń, (Uniwersytet Opolski): „Prosty język, a gatunek tekstu administracyjnego”,

- dr Pani Marta Śleziak, (Pracownia Prostej Polszczyzny, Uniwersytet Wrocławski): „Półtorej dekady upraszczania. Wrocławska szkoła prostego języka”,
- dr hab. Pani Karolina Ruta-Korytowska, (Uniwersytet A. Mickiewicza w Poznaniu): „Prosty język, czyli łatwy? Dostępność informacyjno-komunikacyjna w administracji publicznej – między teorią a praktyką”,
 - branżową, w której wystąpili:
- Pan Michał Łakomski - Dyrektor Biura Cyfryzacji i Cyberbezpieczeństwa, Pełnomocnik Prezydenta ds. Smart City, Urząd Miasta Poznań,
- Pani Monika Marczyk - Naczelnik Wydziału Projektowania Treści i Wydawnictw, Gabinet Prezesa, Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Pani Elżbieta Kaczorowska-Rams - Zastępca Dyrektora ds. Dochodów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Opolu,
- Pan Tomasz Dłubak - Dyrektor Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Oddziału Opolskiego,
- Pan Łukasz Sowada - Zastępca Prezydenta Miasta Opolu.

i) Szkolenia:

Biuro ds. Dostępności w okresie od stycznia do grudnia 2025 r. zorganizowało następujące szkolenia:

- W dniu **18 marca 2025 r.** we współpracy z Polskim Związkiem Głuchych Oddział Opolski zorganizowało szkolenie z zasad savoir-vivre wobec osób g/Głuchych lub z dysfunkcją słuchu. Szkolenie dedykowane było do pracowników, którzy mają jako pierwszy kontakt z bezpośrednią obsługą klienta w budynkach, gdzie swoją działalność prowadzi Urząd Miasta Opolu.

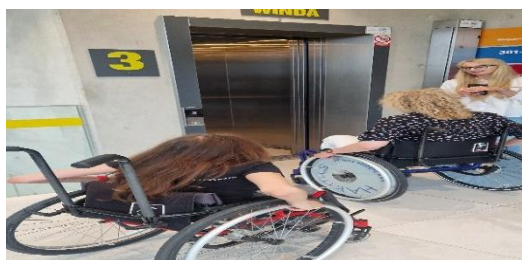
- W dniu **25 marca 2025 r.** wraz z Wydziałem Informatyki zorganizowało w Ratuszu szkolenie z dostępności cyfrowej - stosowanie tekstów alternatywnych w elementach graficznych na stronach internetowych. Spotkanie składało się z części teoretycznej i praktycznej. Na podstawie zdobytej wiedzy uczestnicy szkolenia przygotowywali własne opisy alternatywne do wyświetlanych zdjęć na prezentacji. Przetestowano także jak z opisami alternatywnymi radzą sobie narzędzia sztucznej inteligencji. W szkoleniu udział wzięli przedstawiciele z miejskich jednostek organizacyjnych i wydziałów Urzędu Miasta Opolu.

- W dniu **15 kwietnia 2025 r.** odbyło się kolejne szkolenie z dostępności cyfrowej - stosowanie tekstów alternatywnych w elementach graficznych stron internetowych.

- W dniu **30 maja 2025 r.** wspólnie z Niewidzialną Przestrzeń/WARTOO Sp. z o.o. zorganizowało szkolenie z zasad *savoir-vivre* wobec osób z niepełnosprawnością. Uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań, jak powinni się zachowywać wobec osób niewidomych i poruszających się na wózkach, co wypada, czego należy unikać, tak aby obie strony czuły się dobrze i komfortowo. Szkolenie miało również wymiar praktyczny. Podczas ćwiczenia w parach jedna osoba miała założoną opaskę na oczy, żeby doświadczyć poruszanie się w ciemności, a druga osoba była jej przewodnikiem. Kolejnym ćwiczeniem było poruszanie się na wózku dla osób z niepełnosprawnością ruchową po budynku Centrum Usług Publicznych. Można było zobaczyć jakie bariery i udogodnienia spotyka osoba na swojej drodze, w jaki sposób można pomóc, w jaki zaszkodzić.

- W dniach **16 i 18 czerwca 2025 r.** odbyły się szkolenia z tworzenia dokumentów dostępnych cyfrowo w MS WORD i MS EXCEL, które poprowadziła Pani Iwona Niedojadło z Fundacji Flexi Mind. Szkolenie miało wymiar zarówno teoretyczny jak i praktyczny.

Podczas dwóch dni uczestnicy dowiedzieli się:

- jakie są wymogi dostępności cyfrowej dla dokumentu,
- jak planować dostępność cyfrową dokumentu,
- jak tworzyć dostępne dokumenty tekstowe w edytorze MS Word,
- jak tworzyć dostępne arkusze kalkulacyjne w MS Excel.

- **Szkolenie z zasad *savoir-vivre* wobec osób z niepełnosprawnościami - część druga**

W dniu **15 października 2025 r.** - Międzynarodowy Dzień Białej Laski. Z tej okazji Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola wspólnie z pracownikami „Niewidzialnej Przestrzeni” zorganizowało szkolenie z zasad *savoir-vivre* wobec osób z niepełnosprawnościami, w tym w szczególności wobec osób niewidomych i niedowidzących. Uczestnicy szkolenia mogli sami spróbować poruszać się z zamkniętymi oczami i posługując się białą laską.

- **Szkolenia z wdrażania „Standardów Dostępności w Samorządzie”**

W dniu 15 maja 2025 r. weszło w życie Zarządzenie nr OR -I.0050.292.2025 Prezydenta Miasta Opola z dnia 23 kwietnia 2025 roku w sprawie stosowania „Standardów Dostępności w Samorządzie”. **24 czerwca 2025 r.** odbyło się pierwsze spotkanie odnoszące się do „Standardów Dostępności w Samorządzie”. Dokument jest zestawem wskazówek, wytycznych i dobrych praktyk dotyczących zapewniania lub poprawy dostępności usług publicznych świadczonych przez samorząd terytorialny. Było to pierwsze spotkanie, którym celem było wskazanie jak wdrażać standardy dostępności w mieście Opolu. Poniżej wykaz przeprowadzonych szkoleń z ww. dokumentu w 2025 r.

Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu					
Lp.	data	łączna ilość	UM	MJO	
1	28.08.2025	18	3	15	
2	29.09.2025	15	13	2	
3	30.09.2025	13	6	7	
4	27.10.2025	16	4	12	
5	28.10.2025	20	0	20	
6	18.11.2025	13	0	13	
7	19.11.2025	16	9	7	
suma		111	35	76	

j) Akcje edukacyjne, konkursy i pozostałe działania

- **Program „Słoneczniki Ukryte Niepełnosprawności”**

W marcu 2025 r. odbyło się oficjalne uruchomienie globalnego Programu „Słonecznik Ukryte Niepełnosprawności” w Polsce. Urząd Miasta Opola również przyłączył się do udziału w tym wydarzeniu.

Program „Słonecznik Ukryte Niepełnosprawności” to inicjatywa o międzynarodowym zasięgu, która wspiera osoby żyjące z ukrytymi niepełnosprawnościami oraz pomaga przedsiębiorstwom, organizacjom i administracji publicznej w tworzeniu przyjaznego środowiska dla tych osób. Celem programu jest też zwiększanie świadomości społecznej na temat ukrytych niepełnosprawności, promowanie empatii i budowanie bardziej inkluzywnego społeczeństwa.

Do akcji przyłączyły się również instytucje kultury, tj. : Opolski Teatr Lalki i Aktora, Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu, „Fundacja Szansa - Jesteśmy Razem”, „Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej” i Zakład Komunalny Opole. W kolorach żółto - zielonych zobaczyliśmy: Stadion Opolski, Amfiteatr „Tysiąclecia”, ekran przed Opolskim Teatrem Lalki i Aktora oraz trąby na ul. Krakowskiej.

- **Konkurs Plastyczny „Moje miasto – słucham dźwięków, dotykam faktur”**

Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola, Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu, Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu oraz Centrum "Senior w Opolu" zorganizowali konkurs literacko-plastyczny „Moje miasto – słucham dźwięków, dotykam faktur”.

Celem konkursu było upowszechnianie i rozwijanie wiedzy na temat niepełnosprawności wzroku. To kolejne działanie realizowane w ramach prowadzonej w mieście Opolu Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości”, której celem jest promowanie życzliwości i edukacja społeczna w obszarze szeroko rozumianej dostępności.

Działania realizowane w ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” mają na celu m.in. upowszechnianie i rozwijanie wiedzy m.in. na temat niepełnosprawności, a także wpływają na zmianę postaw społecznych wobec osób ze szczególnymi potrzebami, które tworzą atmosferę tolerancji, zrozumienia i życzliwości wobec tych osób, a także przeciwdziałają ich dyskryminacji.

W pierwszym etapie konkursu literacko-plastycznego pt. „Moje miasto – słucham dźwięków, dotykam faktur” uczniowie klas 4-7 ze szkół podstawowych wzięli udział w zajęciach edukacyjnych, którego celem było zorganizowanie i przeprowadzenie w „Niewidzialnej Przestrzeni”- poznania wystawy w ciemności oraz propagowanie wiedzy na temat niepełnosprawności wzroku. Łącznie udział wzięło 10 grup (110 uczniów), które poznawały wystawę w ciemności. Następnie w ramach

zabawy uczniowie mogli zapoznać się z grami planszowymi dedykowanymi dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Drugim etapem, który trwał do końca czerwca było wykonanie przez uczniów prac plastycznych - tyflografik (obrazów do poznania dotykowego) wraz z przygotowaniem opisu słownego zawartości wizualnej tyflografiki.

W dniu 8 września 2025 r. odbył się wernisaż konkursu literacko – plastycznego „Moje miasto – słucham dźwięków, dotykam faktur” w Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu, podczas którego poznaliśmy zwycięzców konkursu. Szczegółowe informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta Opola:

<https://www.opole.pl/dla-mieszkanca/wernisaz-konkursu-literacko-plastycznego-moje-miasto-slucham-dzwiekow-dotykam-faktur>.

- **„Opole bez barier – konkurs imienia Adama Piesszczuka” – edycja 2025**

Podczas pikniku „Opole w Rytmie Życzliwości”, który odbył się 16 maja 2025 r., poznaliśmy laureatów konkursu: „Opole bez barier im. Adama Piesszczuka”.

Celem konkursu było wyróżnienie i promowanie miejsc w Opolu, w których osoby ze szczególnymi potrzebami mogą korzystać z najwyższej jakości usług kierowanych do nich. Kategorie konkursowe obejmowały: usługi publiczne, zdrowie, kulturę i rekreację, gastronomię, usługi różne, aktywizację społeczną lub zawodową.

W ramach konkursu nagradzane były instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty i osoby prowadzące działalność gospodarczą, które wykazały, że prowadzona działalność przyczynia się do

przełamywania barier: architektonicznych, komunikacyjnych, ekonomicznych, społecznych, z którymi borykają się osoby ze szczególnymi potrzebami. Laureatami ww. nagrody zostali:

1. Centrum Usług Publicznych,
2. Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o.,
3. Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu,
4. Politechnika Opolska,
5. Smażalnia ryb „Sola”,
6. Narodowe Centrum Polskiej Piosenki,
7. Wojewódzka Biblioteka Publiczna Opole.

- **X Edycja konkursu „Lider Dostępności 2025”**

Centrum Usług Publicznych w Opolu zostało wyróżnione w kategorii „Duży obiekt użyteczności publicznej” w X edycji konkursu architektoniczno-urbanistycznego „Lider Dostępności”. Nagrodę z rąk Prezydenta RP Andrzeja Dudy odebrał Sekretarz Miasta Opola, Pan Grzegorz Marcjasz.

Do konkursu zgłoszono rekordową liczbę 85 obiektów. Do finału zakwalifikowało się 29 obiektów i przestrzeni, 4 kandydatów do nagrody „Architekt/Urbanista” i 4 kandydatki do nagrody w nowej kategorii – „Koordynator ds. Dostępności”. Kapituła konkursu złożona z urbanistów, architektów i specjalistów z zakresu dostępności architektonicznej i projektowania uniwersalnego oraz ekspertów zgłoszonych przez Kancelarię Prezydenta RP w tajnym głosowaniu wybrała laureatów i wyróżnionych w ubiegłorocznej edycji konkursu. Konkurs architektoniczno-urbanistyczny „Lider Dostępności” to wspólna inicjatywa Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji oraz Towarzystwa Urbanistów Polskich organizowany od 2016 roku i od pierwszej edycji organizowany jest pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP.

- **Zajęcia edukacyjne dla dzieci pn. „Czy pies przewodnik ma pchły?”**

W 2025 r. został zorganizowany konkurs na imię maskotki psa przewodnika. Maskotka ma towarzyszyć dzieciom podczas zajęć edukacyjnych, które promują wiedzę o psach asystujących i funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami. Propozycje imion zbierano, a następnie odbyło się głosowanie poprzez ankietę dostępną na profilu Facebook Biura ds. Dostępności. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu maskotkę nazwano „Opoluś”.

W ramach „Miesiąca dla Zdrowia Psychicznego” Biuro ds. Dostępności zorganizowało w dniu 2 października 2025 r. zajęcia edukacyjne dla dzieci pn. „Czy pies przewodnik ma pchły?” w siedzibie Ratusza. Celem zajęć było promowanie wiedzy na temat niepełnosprawności wzroku, w tym prezentowanie dobrych zachowań wobec psa przewodnika. Najmłodszy mieszkańcy Opola (przedszkolaki) poszukiwali odpowiedzi na pytanie: „Czy pies przewodnik ma pchły?”. Przedszkolaki były odważne i przeszły przez tor przeszkód z zastoniętymi oczami. Dowiedziały się również jak wygląda i co robi pies przewodnik? Poznawały też świat przez dotyk i odgadywały nazwy przedmiotów, których nie widziały.

Również w dniu 3 grudnia 2025 r. z okazji „Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych” przeprowadziło zajęcia edukacyjne pn. „Czy pies przewodnik ma pchły?” w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Opolu. W warsztatach uczestniczyli najmłodszy pacjenci i ich rodzice. Dzieci poznały rolę psa przewodnika osób niewidomych w ich codziennym życiu, który pomaga w orientacji i jest wiernym towarzyszem.

- **Kampania społeczna: „Przepraszamy za utrudnienia - zmieniamy perspektywę na dostępność!”**

W Opolu ruszyła ogólnomiejska kampania społeczna „Przepraszamy za utrudnienia - zmieniamy perspektywę na dostępność”. Jej celem było zwrócenie uwagi na codzienne bariery, z którymi mierzą się osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, rodzice z małymi dziećmi czy wszyscy mieszkańcy mający czasowo ograniczoną sprawność lub inne trudności.

W ramach kampanii został przygotowany:

- krótki spot społeczny, który można obejrzeć w Internecie,
- plakaty i grafiki widoczne w przestrzeni miejskiej,
- poradnik informacyjno-edukacyjny w formie broszury,
- poradnik wideo – podcast o dostępności,
- działania informacyjne w mediach społecznościowych.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miasta Opola:

<https://www.opole.pl/dla-mieszkanca/kampania-spoeczna-przepraszamy-za-utrudnienia-zmieniamy-perspektywe-na-dostepnosc>

- **„Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorzeczników”**

W dniu 28 listopada 2025 r. zorganizowano wydarzenie pn. Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorzeczników”, które odbyło się z okazji „Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami”. Podczas wydarzenia:

- zaprezentowany został raport z badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Opola w ramach projektu „Obserwatorium Dostępności Usług Publicznych” (zadanie realizowane przez Uniwersytet Rzeszowski, finansowane ze środków Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego),
- zaprezentowana została Kampania społeczna „Przepraszamy za utrudnienia zmieniamy perspektywę na dostępność, która została przygotowana we współpracy Miasta Opola z „Fundacją Geko” im. Moniki Mnich i Fundacją Rozwoju Edukacji Empatycznej „Free”,
- dr Pani Magdalena Gołowkin-Hudała i dr Pani Aleksandra Wilk z Kliniki Prawa - WPiA Uniwersytetu Opolskiego opowiedziały jak osoby ze szczególnymi potrzebami mogą uzyskać bezpłatną pomoc prawną?
- głos zabrali też samorzecznicy – mieszkańcy Opola, którzy mówili o swoich osobistych doświadczeniach, inspirując do działań na rzecz poprawy dostępności usług publicznych: Pan Dawid Tulej, Pani Ewa Gierszewska (Polski Związek Głuchych - Oddział Opolski), Pani Anna Szczygieł (TRISO - Opolskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dzieci z Trisomią 21), przedstawiciele Fundacji „Active4All” i Fundacji „DOM Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu”.

- **Newsletter Kierunek: Dostępne Opole**

Biuro ds. Dostępności od września 2025 r. przygotowuje newsletter Kierunek: Dostępne Opole.

W newsletterze znajdują się takie informacje jak:

- informacje o szkoleniach,
- informacje o bieżących inicjatywach, projektach i działaniach,
- relacje z wydarzeń i konferencji,
- informacje o zmianach prawnych dotyczących dostępności,
- inspirujące przykłady dostępnych rozwiązań.

Aby zapisać się do newslettera należy wypełnić: formularz zgłoszeniowy pn. zapisy do newslettera Kierunek: Dostępne Opole. W 2025 r. zostały przygotowane 4 wydania newslettera Kierunek: Dostępne Opole.

- **„13 edycja Festiwalu Kultury Bez Barier”**

- Miasto Opole było jednym z miast biorących udział w tym ogólnopolskim wydarzeniu. W dniu 17 października 2025 r. w ramach „Festiwalu Kultury Bez Barier” odbyły się warsztaty tworzenia tyflografik i audiodeskrypcji pn. „Moje Miasto - słucham dźwięków, dotykam faktur”. W zajęciach wzięli udział uczniowie drugiej klasy podstawowej. W części teoretycznej dowiedzieli się czym jest tyflografika i dla kogo jest tworzona, a w części praktycznej musieli sami wykonać pracę wypukłą przedstawiającą ich skojarzenie z Opolem.

- **Pierwsza edycja „Inkluzywnej gry miejskiej w Opolu”**

W dniu 14 sierpnia 2025 r. Centrum „Senior w Opolu” i Biuro ds. Dostępności zorganizowało pierwszą w Opolu inkluzywną grę miejską. W grze wzięło udział 10 grup - łącznie 65 osób m.in. seniorzy i osoby z różnego rodzaju niepełnosprawnością. W trakcie gry uczestnicy mieli okazję pokonać ciekawą trasę po mieście, rozwiązując zagadki i wykonując zadania w 10 wyznaczonych punktach, tj.:

- Centrum Dialogu Obywatelskiego;
- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu;
- „Herbaty Świata” Opole;
- Galerii „Biały Kruk”;
- skwer (obok Biura Promocji);
- Candyworld.pl;
- Zamku Górnym w Opolu;
- „KAMI MADE”;
- Klubu Integracji Społecznej – „Centrum RE-Start” w Opolu;
- przy Placu św. Sebastiana punkt obsługiwany przez „Niewidzialną Przestrzeń/WARTOO” Sp. z o. o. meta pod Ratuszem.

Była to doskonała okazja do integracji, poznania nowych osób, budynków Urzędu Miasta Opolu. Rozwijania kreatywności i niebanalnego spędzenia czasu na świeżym powietrzu, a także odkrycia zakątków miasta, które mogą umknąć podczas codziennych spacerów.

Poprzez realizację ww. inicjatywy pokazano, że dostępność można realizować w różnych obszarach. Nie tylko w obszarze dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-edukacyjnej, ale także poprzez integrację i edukację. Podczas wydarzenia goszczono również przedstawicieli z Fundacji „Szansa - Jesteśmy Razem” z Zielonej Góry.

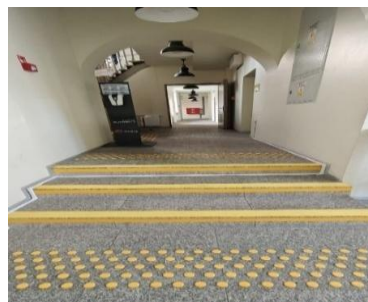
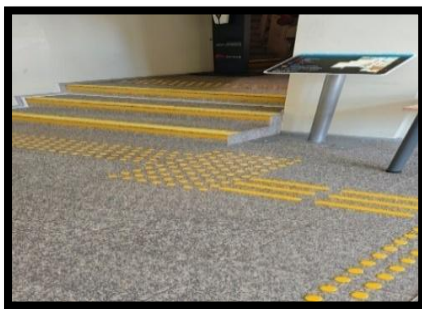

2. Centrum Dialogu Obywatelskiego

Centrum Dialogu Obywatelskiego jest Wydziałem Urzędu Miasta Opola, zajmującym się współpracą z organizacjami pozarządowymi, radami dzielnic miasta Opola, a także wszystkimi mieszkańcami, którzy działają na rzecz rozwoju demokracji lokalnej i integracji społecznej. To tutaj utworzono przestrzeń dedykowaną mieszkańcom miasta Opola, którym idea dialogu oraz partycypacji społecznej, jest szczególnie bliska.

Budynek dostosowany jest do wymagań określonych w art. 6 cyt. ww. ustawy, poprzez:

- tyflomapy (6 szt.) – mapy dotykowej, wypukłej czytanej za pomocą zmysłu dotyku lub w ograniczonym stopniu (częściowo) wzrokiem, przeznaczonych dla osób niewidomych lub słabowidzących;
- fakturowe oznaczenia nawierzchni (ścieżki dotykowe). To rodzaj identyfikacji miejsc i korytarzy ułatwiające poruszanie się osobom niewidomym i słabowidzącym;

- znaczniki, dedykowane osobom niewidomym lub słabowidzącym. System znaczników pozwala nawigować w budynkach przy pomocy nadajników „iBeacon”, a na zewnątrz przy pomocy „GPS”. Nawigacja pozwala na zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej, kulturowej, handlowej, biurowej, naukowej i itp.;
- tablice kierunkowe. Tablice główne informują i pozwalają na szybką orientację odnośnie do funkcji obiektu dla osób głuchych, słabosłyszących i z niepełnosprawnościami intelektualnymi.

Budynek posiada również udogodnienia, tj.:

- przenośną pętlę indukcyjną,
- możliwość wejścia z psem asystującym,
- toaletę dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością na 1 piętrze,

- punkt informacyjny, ochrona przy wejściu alternatywnym,
- system nawigacji zewnętrznej i wewnętrznej z interfejsem głosowym Intonavi (znaczniki głosowe),
- kącik dla dzieci na poziomie 0 przy windzie i na 1 piętrze.
- **Wejście główne:** za drzwiami znajduje się duża wycieraczka systemowa. Na wprost wisi tablica informacyjna, która może odbijać światło, a po lewej stronie od wejścia wisi tablica ogłoszeń. Za wycieraczką znajduje się fakturowe oznaczenie powierzchni prowadzące do mapy dotykowej z topografią budynku (tyflomapy) oraz schodów.
- **Wnętrze budynku:** przy wejściu głównym do budynku Centrum Dialogu Obywatelskiego, wejściu alternatywnym dla osób z niepełnosprawnością oraz przy wejściu do Izby Pamięci Solidarności znajdującej się na 4 piętrze, zamontowano system nawigacji zewnętrznej i wewnętrznej z interfejsem głosowym Intonavi (znaczniki głosowe) dostępnym na smartphonie aplikacji Intonavi oraz komunikacji Bluetooth.

W Izbie dostępne jest także fakturowe oznaczenie powierzchni wokół wystawy, ułatwiające poruszanie się osobom niewidomym i słabowidzącym.

Komunikacja pionowa: winda znajduje się na końcu korytarza idąc od wejścia głównego, przycisk wezwania windy jest po prawej stronie (dotykowy bez wyczuwalnego przycisku, bez oznaczenia w alfabecie Braille'a). Przed windą znajduje się pole uwagi. Tabliczki kontrastowe informujące o piętrze, na którym się osoba znajduje (z oznaczeniem w alfabecie Braille'a), umieszczone są po lewej stronie windy. Obok windy po prawej stronie tyflomapa.

Komunikacja pozioma: informacja wizualna jest dostępna na każdym piętrze w postaci tablic z numerem piętra oraz strzałkami wskazującymi kierunek poruszania się (bez oznaczenia w alfabecie Braille'a). Przy wszystkich drzwiach znajdują się tabliczki z numerem pokoju (z oznaczeniem w alfabecie Braille'a) i informacją o pracowniku, który w danym pomieszczeniu biurowym pracuje. Izba Pamięci Solidarności znajduje się na 4 piętrze. W Izbie dostępne jest fakturowe oznaczenie powierzchni wokół wystawy.

3. Wydział Administracyjno – Gospodarczy Urzędu Miasta Opola

Lp.	Opis zadania	Podjęte działania
1.	Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków	Monitoring dostępności architektonicznej budynków Urzędu Miasta Opola i bieżące korygowanie nieprawidłowości
2.	Oznakowanie zmian wysokości podłoża (progi) ostrzegawczym, kontrastowym kolorem.	W trakcie bieżących remontów w pomieszczeniach Urzędu Miasta Opola usuwane są progi między pomieszczeniami, a w miejscach, w których nie jest to możliwe progi są oznaczane taśmą w kolorze żółtym
3.	Dostosowanie tablicy informacyjnej oraz tabliczek informacyjnych przy drzwiach do pomieszczeń biurowych w budynkach Urzędu Miasta Opola do potrzeb osób niedowidzących. Wdrożenie oznaczeń w alfabecie Braille'a w budynku Ratusza	Wymieniono tabliczki informacyjne przy drzwiach w budynkach Urzędu Miasta Opola

4. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu

W 2025 r. utworzona została nowa strona internetowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu zgodnie ze standardami WCAG 2.1. co przyczyniło się do zwiększenia dostępności treści internetowych. Sporządzono również Plan działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2026-2028. W planie tym określono kierunki działania w zakresie dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej, cyfrowej i innych działań w tym przedmiocie. Pracownicy brali również udział w wielu konferencjach, spotkaniach i szkoleniach poświęconych tej tematyce.

Wykonane zostało również miejsce parkingowe w ORS „Szansa” (komórce organizacyjnej MOPR), dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Natomiast w budynku przy ul. Małopolskiej 20A w Opolu, tj.: w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej wykonano również tyflomapy.

5. Muzeum Polskiej Piosenki (MPP) w Opolu

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu wzięło udział w przedsięwzięciu szkoleniowym (realizacja od 4.04.2025 r. do 30.09.2025 r.) pn. „Projektowanie Uniwersalne Kultury – dostępność w instytucjach kultury”, finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 3.3 „Systemowa Poprawa Dostępności” Priorytetu III „Dostępność i Usługi dla Osób z Niepełnosprawnościami”- Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. To Projekt realizowany przez Narodowe Centrum Kultury we współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Pracownicy instytucji uczestniczyli również w szkoleniach stacjonarnych w Warszawie, w wizytach studyjnych we Wrocławiu i spotkaniach autorskich online. Rezultat udziału w przedsięwzięciach szkoleniowych to przygotowanie przez pracowników instytucji autodiagnozy dostępności instytucji kultury i strategii wdrażania dostępności w oparciu o „Model Dostępnej Kultury”. Efekty w postaci dwóch dokumentów pdf opublikowane są na stronie internetowej instytucji pod linkiem: https://muzeumpiosenki.pl/o-muzeum/projekty/projektowanie-uniwersalne-kultury/d2025/efekty-powstale-w-ramach-udzialu-w-przedsiwzieciu-szkoleniowym-autodiagnoza-dostepnosci-instytucji-kultury-oraz-strategia-wdrazania-dostepnosci_1127.html

Muzeum Polskiej Piosenki kontynuuje też podjęte działania z ubiegłego roku. Ukończono przedsięwzięcie szkoleniowe, dzięki czemu jednostka mogła ubiegać się o grant na dostępność (w 2025 r. wnioskowano o grant).

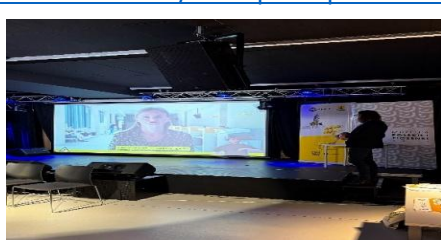
Zakup i montaż podjazdu do „Budki Nagrań”, będącej elementem ekspozycji stałej dla osób poruszających się na wózku. Poniżej fotografia:

„Budka Nagrań”, będąca elementem wystawy stałej z zamontowanym podjazdem dla osób poruszających się na wózku. Fot. Róża Gołubowska.

- Opracowanie i publikacja dokumentów na stronie internetowej. Informacja o działalności Muzeum Polskiej Piosenki w tekście odczytywalnym maszynowo oraz w tekście łatwym do czytania ETR.
Link do dokumentów:
<https://muzeumpiosenki.pl/dla-zwiedzajacych/dostepnosc/muzeum-dostepne.html>
- W 2025 r. z okazji „Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami” zorganizowano konferencję pn. „Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorządników”. Podczas spotkania głos zabrali samorządnicy, inspirując do działań na rzecz poprawy dostępności. Wydarzenie zostało zakończone zwiedzaniem wystawy stałej i wystawy czasowej „EXOTICO. Moda Tercetu Egzotycznego” z tłumaczeniem na język migowy (PJM). Wystawę zwiedziły osoby g/Głuche wraz z autorkami wystawy.

Link: <https://www.opole.pl/dla-mieszkanca/dostepne-opole-kierunek-spotkanie-samorzedznikow-0>

Fotografie z wydarzenia „Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie samorządników”, które odbyło się w Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu (sala kinowo - koncertowa). Fot. Kamil Starczewski.

W 2025 r. wprowadzono nowy rozdział do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu (Piastowska 14A) dotyczący ewakuacji osób z niepełnosprawnością, a w bieżącym roku planowany jest zakup krzeseł transportowych płachtowych.

W ramach stałej oferty edukacyjnej Muzeum Polskiej Piosenki (MPP) w Opolu realizuje szereg tematów przeznaczonych dla poszczególnych grup wiekowych wokół polskiej piosenki.

Niejednokrotnie z programu edukacyjnego Muzeum Polskiej Piosenki korzystają dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy i osoby z niepełnosprawnością. Warsztaty i zajęcia z oferty stałej dostosowywane są do indywidualnych potrzeb grup. Uczestnikami są też osoby z niepełnosprawnością ruchową i niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu i z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Bardzo dużym powodzeniem cieszą się warsztaty w Edukacyjnym Studio Nagrań, w którym realizowane są warsztaty z oferty stałej. Studio wyposażone jest m.in. w podjazd dla osób z niepełnosprawnością w obszarze ruchu. Zajęcia w przestrzeni studia cieszą się również dużą popularnością wśród osób z niepełnosprawnością (ruchową, intelektualną, ze spektrum autyzmu i osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego).

6. Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki

W 2025 r. Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu kontynuował i rozwijał działania na rzecz zwiększania dostępności swojej oferty artystycznej i przestrzeni instytucji dla osób o różnych potrzebach. Podejmowane inicjatywy obejmowały zarówno realizację wydarzeń dostępnych dla osób z niepełnosprawnością, jak i działania integracyjne, edukacyjne oraz podnoszenia kompetencji zespołu w zakresie dostępności w kulturze.

Jednym z wydarzeń o charakterze integracyjnym, które odbyło się w przestrzeni teatru, był spektakl jasełkowy „Dzisiaj w Betlejem”, zaprezentowany w dniu 11 stycznia 2025 roku na Małej Scenie Opolskiego Teatru Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. Przedstawienie zostało przygotowane przez podopiecznych Fundacji „L'Arche” Opole – osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną – wraz z asystentami i wolontariuszami. W przedsięwzięciu wzięły udział także dzieci z domu dziecka oraz studenci koła naukowego Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Opolskiego. Działania teatru na rzecz dostępności obejmowały także podnoszenie kompetencji zespołu i aktywny udział w inicjatywach dot. dostępności w przestrzeni publicznej podczas „Opolskiego Forum Koordynatorów Dostępności”. Spotkanie stanowiło przestrzeń do wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami instytucji publicznych, organizacji i jednostek samorządowych zaangażowanych w rozwijanie standardów dostępności. Brano też udział w szkoleniu dot. zasad savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnością. Szkolenie dotyczyło praktycznych aspektów komunikacji oraz obsługi odbiorców o różnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnością sensorycznymi, ruchowymi czy intelektualnymi. Udział pracowników Opolskiego Teatru Lalki i Aktora w tego typu inicjatywach stanowił istotny element budowania kompetencji zespołu w zakresie dostępności i inkluzywności w instytucji kultury. Działania obejmowały również rozwijanie wiedzy w zakresie dostępności architektonicznej.

W dniu 19 listopada 2025 roku brano też udział w szkoleniu „Standardy Dostępności w Samorządzie: dostępność architektoniczna”, poświęconym projektowaniu i dostosowywaniu przestrzeni publicznych w sposób przyjazny dla osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnością i osób starszych. Ważnym elementem rozwoju kompetencji w zakresie dostępności było także specjalistyczne szkolenie „Audiodeskrypcja w kulturze” w dniach 17-19 września i 8–10 października 2025 roku. Szkolenie zostało zorganizowane przez Fundację „Katarynka” we Wrocławiu i obejmowało zarówno część teoretyczną, jak i warsztatową dotyczącą przygotowywania audiodeskrypcji w różnych obszarach kultury i sztuki, w tym w teatrze, sztukach wizualnych, filmie i innych formach przekazu artystycznego. Uczestnicy zdobywali wiedzę na temat zasad tworzenia opisów audiodeskrypcyjnych i metod udostępniania wydarzeń kulturalnych osobom niewidomym i słabowidzącym. Zdobyte kompetencje stanowiły ważne wsparcie dla dalszego rozwijania dostępności oferty programowej teatru.

Istotnym obszarem działań dostępnościowych w 2025 roku była także realizacja spektakli dostępnych podczas XXXII edycji Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek. W dniu 18 października 2025 r. na „Dużej Scenie Teatru” zaprezentowany został spektakl „Karolcia” w wykonaniu Wrocławskiego Teatru Lalek. Przedstawienie przygotowano w wersji dostępnej – z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i słabowidzących oraz z tłumaczeniem na Polski Język Migowy (PJM).

Audiodeskrytorka podczas spektaklu „Karolcia” Wrocławskiego Teatru Lalek
Fot. Maciej Stobierski.

Tłumaczka (PJM) podczas tłumaczenia spektaklu „Karolcia” Wrocławskiego Teatru Lalek. Fot. Maciej Stobierski.

Tłumacz (PJM) podczas tłumaczenia spektaklu „Karolcia” Wrocławskiego Teatru Lalek. Fot. Maciej Stobierski.

Działania dostępnościowe podczas festiwalu obejmował także spektakl „Kulawa kaczką i ślepa kura”, zaprezentowany w dniu 19 października 2025 r. na „Małej Scenie” Opolskiego Teatru Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. Przedstawienie przygotowane przez „LAL.E.teatr” we współpracy z Wrocławskim Teatrem Lalek zostało zaprezentowane w wersji z audiodeskrypcją. Spektakl należy do jednych z pierwszych w Polsce realizacji sensorycznych, w których audiodeskrypcja nie stanowi jedynie dodatkowej usługi dostępnościowej, lecz jest integralnym elementem koncepcji artystycznej i struktury spektaklu. Opis świata przedstawionego został wbudowany w dramaturgię oraz sposób prowadzenia narracji, dzięki czemu osoby niewidome i słabowidzące mogły odbierać przedstawienie w sposób pełny i równorzędny z pozostałymi widzami.

Zdjęcie ze spektaklu „Kulawa kaczką i ślepa kura” Fundacji LAL.E.teatr i Wrocławskiego Teatru Lalek. Fot. Maciej Stobierski.

Prezentacja spektakli w wersjach dostępnych podczas festiwalu stanowiła element konsekwentnie rozwijanej strategii zwiększania dostępności wydarzeń artystycznych organizowanych przez Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu. Wprowadzenie audiodeskrypcji oraz tłumaczenia na Polski Język Migowy (PJM) umożliwiło udział w festiwalu osobom z niepełnosprawnością, a także przyczyniło się do poszerzenia grona odbiorców wydarzeń teatralnych. Podejmowane w 2025 roku działania potwierdzają systematyczne zaangażowanie Opolskiego Teatru Lalki i Aktora w Opolu rozwijanie dostępności wydarzeń kulturalnych oraz budowanie instytucji otwartej na różnorodne potrzeby odbiorców.

7. Miejska Biblioteka Publiczna (MBP) w Opolu

W 2025 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu zorganizowała wiele ciekawych akcji i wydarzeń, na które zapraszano osoby z niepełnosprawnością. Współdziałała z różnymi organizacjami i instytucjami na rzecz osób z niepełnosprawnością. Zorganizowała też szereg spotkań autorskich z jednoczesnym tłumaczeniem na Polski Język Migowy (PJM) i z transmisją na żywo z widocznym tłumaczem. Pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej przeprowadzali też regularnie lekcje biblioteczne dla uczniów szkół

specjalnych i grup przedszkolnych integracyjnych, a także zajęcia w filiach „Neurofitness - Fitness Mózgu” (treningi funkcji poznawczych). Podczas tych zajęć pokazywali ćwiczenia wspierające poprawę procesów poznawczych takich jak: uwaga, pamięć i spostrzeganie. Organizowali też spotkania dla seniorów z obsługi komputerów, telefonów komórkowych i innych tzw. nowych technologii, a w ramach „Festiwalu Kultury bez Barrier” przeprowadzili rodzinne warsztaty literacko-plastyczne „Czy pies przewodnik ma pchły?”.

Miejska Biblioteka Publiczna realizowała projekt pn. „SYNERGIE Mamy wspólny język – język sztuk”, na który otrzymała dofinansowanie ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach działań strategicznych na rzecz systemowego wsparcia animacji i edukacji kulturowej realizowanych przez Narodowe Centrum Kultury pn. „Wspólna kultura”. W ramach projektu biblioteka zrealizowała działania z wykorzystaniem sztuki, w tym część wydarzeń była dostępna osobom z niepełnosprawnością w obszarze słyszenia - tłumaczenie po wystawie na Polski Język Migowy (PJM), zajęcia artystyczne rozwijające kreatywność i funkcje poznawcze, wyrażanie emocjonalne dostępne dla każdego. Pozyskała też dodatkowe środki z naboru „Partnerstwo dla książki” na realizację projektu „Komiks i książka: na styku światów”. Instytucja realizując projekt zapewniła tłumaczenie na Polski Język Migowy (PJM) oraz dostępność pętli indukcyjnej w czasie spotkań autorskich.

W 2025 r. zdobywano wiedzę w zakresie dostępności i organizowano wydarzenia w zakresie tematycznym - ustawy z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Brano również udział w projekcie Narodowego Centrum Kultury pn. „Projektowanie uniwersalnej kultury zadanie 3.3” i z obszarów tematycznych związanych z dostępnością i w webinarium „Nie tylko dostępność - jak tworzyć warsztaty dla nastolatków z niepełnosprawnościami?” i „Dostępność produktów i usług dla seniorów”. Opracowano dokument pn. „Standardy Dostępności – Kompendium”. Przewodnik po standardach dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla instytucji. Powołano Koordynatorkę ds. Dostępności i Wolontariatu.

W przestrzeni wystawienniczej budynku głównego Miejskiej Biblioteki Publicznej wyeksponowano wystawę udostępnioną przez Biuro ds. Dostępności i Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu, której prace wykorzystują elementy map tyflograficznych. W 2025 r. część lub całość działań projektowych zaproponowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną miała spełniać zasady projektowania uniwersalnej kultury tzn. całość lub część wydarzeń proponowanych działań projektowych dotyczyła obszaru dostępności lub część wydarzeń w projektach miało przebiegać z różnymi udogodnieniami dostępnościowymi, np. tłumaczenia na Polski Język Migowy (PJM), włączanie różnych grup społecznych, zapewnianie dostępności w przynajmniej jednym jej obszarze tam, gdzie to możliwe. Złożone wnioski dotyczyły zarówno działań kulturalnych, artystycznych jak i edukacyjnych w formach warsztatów, spotkań, szkoleń czy wystaw i performance'ów. Miejska Biblioteka Publiczna złożyła kilkanaście wniosków projektowych, z których 2 otrzymały finansowanie:

- make-a-thek – grantodawca Public Libraries 2030. Projekt o tworzeniu warsztatów w bibliotece i edukacji związanej ze zrównoważonym rynkiem modowym, w tym zajęcia edukacyjne i artystyczne (realizowany w 2026 roku),
- „Biblioteka dla wszystkich. Moje miejsce” Projekt zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Bibliotek 2025-2026. Program wspiera tysiące bibliotek publicznych w całej Polsce w pełnieniu roli lokalnych centrów aktywności społecznej. Program Rozwoju Bibliotek to przedsięwzięcie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności prowadzone przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Poprzez swój udział Miejska Biblioteka Publiczna zrealizowała działania, których celem była integracja i wsparcie rozwoju młodzieży polskiej i ukraińskiej w wieku 14–24 lat.

Miejska Biblioteka Publiczna zapewnia dostępne zbiory: książki brajlowskie, duży druk, audiobooki, filmy z AD i napisami, czytaki, czytniki, LEGIMI (wypożyczalnia e-książek) - odrębna pula kodów co miesiąc jest przeznaczana dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Poza środkami własnymi składa corocznie jak i pozyskuje książki, w tym z dużymi literami i szerokiej tematyce np. neuro różnorodność, w tym Autyzm, ADHD i itp. z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. Projekt jest dofinansowany ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

Jednostka zatrudniania i przyjmowane są na praktyki i staże osoby z niepełnosprawnością i ze specjalnymi potrzebami.

Fot. MBP Szkolenie przeprowadzone przez Stowarzyszenie „Katarzynka” dla pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Fot. Oprowadzanie po wystawie w Polskim Języku Migowym (PJM). Projekt SYNERGIE.

Fot. Marta Szewerda-Koszyk. Spotkanie autorskie w ramach projektu „Komiks i książka: na styku światów”.

Fot. Warsztaty dla rodziców z dziećmi, aktywności rozwijające, kreatywne. Tłumaczenie w Polskim Języku Migowym (PJM). Projekt SYNERGIE.

Fot. S. Dubil. Zajęcia o demencji dla Seniorów, Filia nr 14 MBP

Fot. MBP - SPEKTRUM AUTYZMU - warsztaty dla rodziców; budynek główny Miejskiej Bibliotek Publicznej

Podczas spotkania „SPEKTRUM AUTYZMU - warsztaty dla rodziców” omówiono od podstaw o cechach i potrzebach dzieci, nastolatków i dorosłych ze spektrum autyzmu. O wskazaniach do diagnozy, procesie diagnostycznym i sposobach wsparcia dziecka w spektrum autyzmu i jego rodziny.

8. Narodowe Centrum Polskiej Piosenki (NCPP) w Opolu

Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w zakresie oferty działań dla osób z niepełnosprawnością w roku 2025 kontynuowało współpracę w zakresie organizacji i współorganizacji wydarzeń m.in.:

- „XV Festiwalu Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych” Jubileuszowa edycja wydarzenia artystycznego, którego ideą jest promowanie twórczości osób z niepełnosprawnością oraz integracja społeczna poprzez kulturę i sztukę, odbyła się w dniu 3 grudnia 2025 r. (w dniu obchodów Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami). Festiwal jest miejscem, w którym uczestnicy mogą zaprezentować swoje talenty muzyczne, literackie, plastyczne, teatralne i multimedialne, a także wymienić doświadczenia

i nawiązać nowe relacje społeczne. Celem festiwalu jest nie tylko promocja dorobku artystycznego osób z niepełnosprawnością, przełamywanie barier w dostępie do kultury i sztuki, ale przede wszystkim integracja środowisk osób z niepełnosprawnością z lokalną społecznością. Festiwal tradycyjnie odbył się w sali kameralnej Narodowego Centrum Polskiej Piosenki gromadząc uczestników z województwa opolskiego.

W festiwalu wzięli udział podopieczni m.in. Warsztatów Terapii Zajęciowej z Olesna, Prudnika, Prószkowa, a także Domów Pomocy Społecznej z Opola. Wydarzenie współorganizowane było wraz ze Stowarzyszeniem „Ambasada Sukcesu”, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - Oddział Opole.

- **IX Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Słowem malowane”**

W dniu 8 kwietnia 2025 r. po raz kolejny wspólnie z Zespołem Szkół Specjalnych w Opolu zorganizowano Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Słowem malowane”.

Celem wydarzenia niezmiennie jest popularyzacja literatury polskiej oraz rozwijanie wrażliwości na jej piękno wśród dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek kształcenia specjalnego. Ważnym elementem projektu jest również wspieranie pasji artystycznych oraz zapewnienie możliwości autoprezentacji, odnoszenia sukcesów i pokonywania stresu związanego z występem publicznym. Tegorocznym tematem konkursu było zagadnienie podróży. W wydarzeniu wzięli udział uczestnicy: z Zespołu Placówek Specjalnych w Praszcze, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Głogówku, Zespołu Placówek Specjalnych w Nysie, Zespołu Placówek Oświatowych w Strzelcach Opolskich, SOSW w Grodkowie, Zespołu Szkół Specjalnych w Kadłubie, ZSS w Brzegu, ZSS w Namysłowie, SOSW w Leśnicy, SOSW w Kluczborku, SOSW w Głubczycach oraz gospodarze - uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu. Podczas konkursu zaprezentowali się także laureaci poprzednich edycji i zespół taneczny Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu. Partnerami wydarzenia byli: Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Śląska Opolskiego, „BANKFOTO”, Cementownia „ODRA” S.A., „Corotop”, Sauny „Mar-La”, Gazetka szkolna „RUDEK”, Gazetka szkolna „NASZA TOROWA”, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna i Rada Rodziców ZSS w Opolu.

- **„XI Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych „mocART”**

W dniach 3-7 września 2025 r. odbył się „Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych”, współtworzony ze Stowarzyszeniem Power of Soul stając się przestrzenią dla artystycznego wyrazu osób z niepełnosprawnością (popularyzacja śpiewu wśród osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich rozwoju artystycznego i integracja społeczna). Na Festiwalu można było zobaczyć prezentacje wszystkich uczestników z całej Polski. Występy artystów uświetnili wykonawcy z Akademii Musicalu i Muzyki Rozrywkowej Cool Music School. Natomiast zwieńczeniem Gali Finałowej było

wspólne wykonanie hymnu festiwalu – „Taka jest w nas moc” zaśpiewany przez „mocART” Choir. Wydarzenie odbyło się pod patronatem Prezydenta Miasta Opola i Marszałka Województwa Opolskiego Patronat medialny objęły również lokalne media. Dotacja z budżetu miasta Opola w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

W 2025 r. pracownicy Narodowego Centrum Polskiej Piosenki w Opolu regularnie podnosili swoje kwalifikacje w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Brano udział w panelach szkoleniowych „Standardy Dostępności w Samorządzie – dostępność architektoniczna”, którego celem było uszczegółowienie wiedzy z zakresu wymogów technicznych i funkcjonalnych budynków użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością narządu ruchu i wzroku. „Dostępne Opole. Kierunek: spotkanie

z samorzecznikami”, którego udział pozwolił na wymianę doświadczeń z osobami z niepełnosprawnością i samorzecznikami. Podejmowane inicjatywy szkoleniowe stanowiły element ciągłego procesu doskonalenia kadr i są wpisane w strategię instytucji jako podmiotu publicznego dbającego o inkluzywność oferty kulturalnej. Sukcesywnie poprawiano dostępność jednostki, dostosowując ofertę i infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W ubiegłym roku szczególny nacisk położono na weryfikację i optymalizację zasobów cyfrowych instytucji.

W ramach prowadzonych działań przeprowadzono audyt wewnętrzny strony internetowej Narodowego Centrum Polskiej Piosenki. Badanie zrealizowano w oparciu o metodologię i checklistę udostępnioną przez Ministerstwo Cyfryzacji. Proces ten pozwolił na identyfikację kluczowych obszarów wymagających korekty i wdrożenie następujących usprawnień:

- transparentności zasobów cyfrowych - wszystkie dokumenty udostępnione do pobrania zostały uzupełnione o metadane dotyczące ich formatu oraz rozmiaru pliku. Działanie to ułatwia użytkownikom zarządzanie transferem danych oraz dobór odpowiedniego oprogramowania do odczytu treści,
- optymalizację nawigacji - wyeliminowano błędy związane z obsługą serwisu wyłącznie przy użyciu klawiatury. Obecnie struktura strony pozwala na pełną i logiczną nawigację bez konieczności użycia myszki, co jest kluczowe dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz użytkowników technologii asystujących.

9. Galeria Sztuki Współczesnej (GSW) w Opolu

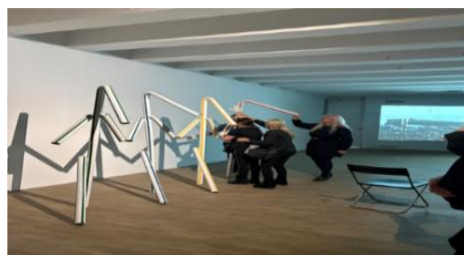
Galeria Sztuki Współczesnej jest instytucją kultury, prezentującą i promującą sztukę współczesną. Prowadzi też działalność edukacyjną, popularyzującą sztukę naszych czasów, poprzez warsztaty artystyczne, wykłady, projekcje filmowe i spotkania z twórcami. W 2025 r. oprowadzono po wystawach w Polskim Języku Migowym (PJM) i zorganizowano „Spacer po osiedlu Armii Krajowej” dedykowany osobom g/Głuchym oraz wszystkim miłośnikom lokalnych historii:

- <https://galeriaopole.pl/oprowadzania-po-wystawie>
- <https://galeriaopole.pl/festiwal-jednego-osiedla-blok-kultury>
- <https://galeriaopole.pl/spacer-sladami-murali-po-osiedlu-armii-krajowej>

Zdjęcia z zasobów własnych Galerii Sztuki Współczesnej: spacer „Między blokami, a zielenią” i „Śladami murali po Osiedlu AK”

Były też oprowadzania sensoryczne z audiodeskrypcją po wystawach „Salon Wiosenny 2025” <https://galeriaopole.pl/oprowadzania-po-wystawie-salon-wiosenny-2025> oraz „Nurdle, fusy i ubrania martwych Europejczyków”

Zdjęcia z zasobów własnych Galerii Sztuki Współczesnej. Oprowadzanie sensoryczne z audiodeskrypcją po wystawie „Nurdle, fusy i ubrania martwych Europejczyków”.

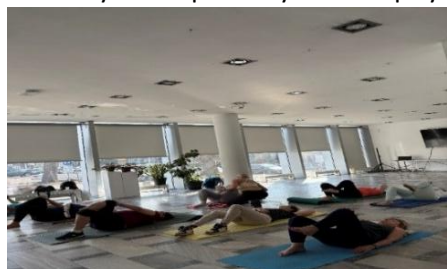
Wystawa „Nurdle, fusy i ubrania martwych Europejczyków” to projekt artystyczny poruszający tematykę odpadów, ekologii oraz odpowiedzialności środowiskowej. Do wystawy „Nurdle, fusy i ubrania martwych Europejczyków” powstały dodatkowo filmy w Polskim Języku Migowym (PJM):

- wprowadzenie do wystawy,
- informacja o pracach znajdujących się na wystawie <https://galeriaopole.pl/nurdle-fusy-i-ubrania-martwych-europejczykow>

Natomiast w ramach projektu „Festiwal Jednego Osiedla” został opracowany dokument o tym wydarzeniu w standardzie ETR <https://galeriaopole.pl/festiwal-jednego-osiedla-blok-kultury>

Pracownicy brali udział w różnych szkoleniach, a w ramach współpracy z Biurem ds. Dostępności i Fundacji „Katarynka” z zagadnień „Standard Easy To Read ETR i przewodniki” i „Audiodeskrypcja w kulturze”, efektem będzie wizytówka w standardzie ETR na stronie internetowej Galerii Sztuki Współczesnej i nagranie audiodeskrypcji rzeźby plenerowej T. Wencla pt. „Plaża” <https://galeriaopole.pl/wizyta>

Dodatkowo wspomagano wszystkie opisy i informację do wystaw poprzez system „YourWay” i sukcesywnie opracowywano napisy do filmów (YT).

Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu od wielu lat prowadzi również warsztaty edukacyjne w których uczestniczą: uczniowie ze Szkoły Specjalnej, uczniowie WZDZ ze spektrum i uczniowie Fundacji „FREE”. W roku 2025 Galeria Sztuki Współczesnej udostępniła też nieodpłatnie swoje pomieszczenia Fundacji „Szansa – Jesteśmy dla wszystkich” na zajęcia ruchowe z instruktorką fitness.

Zdjęcia z zasobów własnych Galerii Sztuki Współczesnej. Zajęcia ruchowe dla niewidomych i słabowidzących.

W 2025 r. ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na zadanie pn. „Rozbudowa i przebudowa budynku Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną”. W dniu 31.12.2025 r. podpisano umowę na realizację ww. zadania. Zadanie obejmie poprawę dostępności obiektu poprzez likwidację barier, montaż usprawnień dla osób ze szczególnymi potrzebami i dźwigu spełniającego wymagania dostępności. Rozbudowę planuje się jako trzy nowe bryły, zintegrowane z północną elewacją istniejącego budynku. W rozbudowanej części zostanie umieszczony dźwig towarowo-osobowy i zostanie wykonana przebudowa wejścia do budynku głównego Galerii Sztuki Współczesnej od strony placu Jana Pawła II tak aby była dostępna dla wszystkich (poręczce, podjazdy). Ponadto na istniejącym terenie pełniącym funkcje parkingu planuje się wyznaczenie liniami 27 miejsc postojowych, w tym miejsca przeznaczonego dla osób z niepełnosprawnością. Planowany jest też zakup sprzętu i wyposażenia, w tym wyposażenia zwiększającego dostępność oferty Galerii dla

osób z niepełnosprawnością: wózek ewakuacyjny, materac ewakuacyjny, przenośną pętlę indukcyjną, „YourWay Beacon” (zakup beaconów przeznaczonych do nawigacji w pomieszczeniach i na zewnątrz), laptop na stanowisko kasowe do obsługi aplikacji tłumacza on-line Polskiego Języka Migowego (PJM), windę, pasy ostrzegawcze, piktogram przy pętli, trasy przejezdne i system przyzywowy. Zostanie również zaprojektowane wyposażenie holu, recepcji, sklepiku i szatni z uwzględnieniem dostępności.

10. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Opolu (MOSiR)

Obiekty (MOSiR-u) są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością w możliwie najlepszy sposób, choć w tych oddanych do użytku w połowie poprzedniego wieku jest sporo przeszkód architektonicznych, które nigdy w pełni nie pozwolą zabezpieczyć interesów tej grupy osób. Niemniej jednak, na obiekcie krytej pływalni „Akwarium” jest dedykowany podjazd do obiektu, a na nim funkcjonuje wyciąg do wanny SPA i dźwig do niecki. Z kolei na obiekcie krytej pływalni „Wodna Nuta” dostęp jest z poziomu parteru, a obiekt jest wyposażony w windę. Obiekty sportowe przebudowywane w niedalekiej przeszłości jak „Stegu Arena”, czy „Toyota Park” są dostosowane do większości potrzeb osób z niepełnosprawnością. W tym drugim przypadku jest winda, która pozwala dotrzeć do wszystkich stref i sal rozmieszczonych na dwóch kondygnacjach. Dostęp do „Stegu Areny” możliwy jest z poziomu „0”, a na widowni są wyznaczone miejsca dla wózków inwalidzkich. Podobnie jest w przypadku uczestników imprez na „Stadionie Miejskim” przy ul. Oleskiej i „Miejskim Stadionie Lekkoatletycznym”. Obiekty wyposażone są w dedykowane toalety i miejsca parkingowe.

Konkursy:

Ogłoszono konkurs ofert z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1 - 32a (Dostępność Plus). Celem zadań zleconych do realizacji NGO była realizacja zasad „DOSTĘPNOŚĆ PLUS” w sektorze pozarządowym.

11. Centrum Dialogu Obywatelskiego

Konkurs na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym w pkt 1 - 32a tej ustawy (Realizacja zasad Dostępność Plus w sektorze pozarządowym) w 2025 roku. Działania realizowane w ramach otrzymanych dotacji dotyczyły wsparcia organizacji pozarządowych w zakresie dostosowania ich funkcjonowania w zakresie zasad „DOSTĘPNOŚCI PLUS” tj.: dostępności cyfrowej i informacyjno - komunikacyjnej.

Opolskiemu Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zlecono realizację zadania pn. „Silne NGO - Dostępność Plus 25”. Zadaniem wyłonionego stowarzyszenia jako operatora projektu, było zlecenie 7 organizacjom (realizatorom projektów) wykonanie zadań z zakresu „Realizacji zasad Dostępności Plus w sektorze pozarządowym”. W ramach otrzymanej dotacji operatorzy projektów w większości przypadków dostosowali strony internetowe na potrzeby osób z niepełnosprawnością, zakupiono pętle indukcyjne, lupy elektroniczne, tabliczki informacyjne oznakowane w języku Braille’a.

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji (w zł)
			<i>planowana 60 000,00 zł</i>
1.	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	„Silne NGO – Dostępność Plus”	59 998,98 zł

Działalność Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Podstawą prawną działającej Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych.

Zarządzeniem OR.-I.0050.90.2023 Prezydenta Miasta Opola z dnia 15 lutego 2023 r. została powołana Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym i do jej zakresu działania należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością;
 - realizacji praw osób z niepełnosprawnością,
- 2) opiniowania projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
- 3) ocena realizacji programów;
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością.

W 2025 r. Rada opracowała plan pracy, który zawierał opis zadań, sposób realizacji i przewidywalny termin wykonania. Dzięki opracowaniu planu pracy Rada miała wyznaczone konkretne cele do wykonania na dany rok, co pozwoliło jej działać w sposób bardziej skuteczny. Na posiedzeniach Rady poruszane są tematy związane z efektywnym wsparciem osób z niepełnosprawnością ze szczególnym uwzględnieniem ich potrzeb i oczekiwań. Omawiane są również sprawy dotyczące ich integracji zawodowej i społecznej. Rada podejmuje też działania, mające na celu nawiązywanie kontaktów z innymi jednostkami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w celu zdobycia nowych doświadczeń. Zapraszani są przedstawiciele z różnych instytucji w celu prezentacji stanowiska w omawianych sprawach lub też dzielenia się wiedzą i zasobami, a także pomysłami w drodze do osiągnięcia wspólnego celu. Wspólne działania, oparte na partnerstwie i dialogu poprawiają kompleksowe wsparcie jakości życia osób z niepełnosprawnościami i skuteczną realizację zadań na rzecz tej grupy społecznej. Rada wspiera też wszelkie inicjatywy i kampanie informacyjne na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami i ich uczestnictwo w różnych wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych realizowanych na terenie miasta Opola. Inicjatywy na rzecz osób z niepełnosprawnością to także działania, które zmierzają do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym.

W 2025 r. Rada zorganizowała konkurs pn. „OPOLE BEZ BARIER im. Adama Pieszczyka” - edycja 2025, skierowanej do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i podmiotów na terenie miasta Opola - otwartych na potrzeby osób z niepełnosprawnością oraz tych, którzy przyczyniają się do przełamywania barier (architektonicznych, informacyjno – komunikacyjnych i społecznych) z jakimi borykają się osoby ze szczególnymi potrzebami. Rada współdziałała przy organizacji „IV Ogólnopolskiego Przeglądu Piosenki Osób Niewidomych - Opole 2025”. Dodatkowo w ramach „Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnością” w obszarze wdrażania dostępności informacyjno – komunikacyjnej przy organizacji konferencji: „Dostępne Opole. Kierunek: Prosty język”.

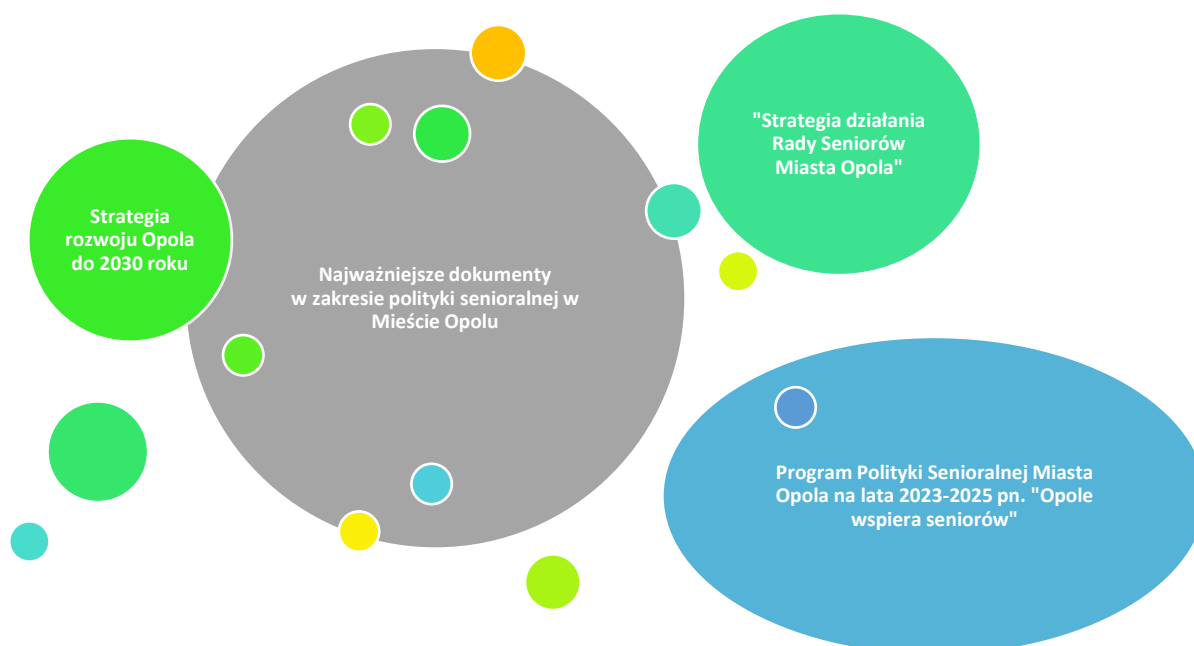
Rada zorganizowała też uroczyste spotkanie sprawozdawcze z udziałem Pana Łukasza Sowady – Zastępcy Prezydenta Miasta Opola z przedstawicielami/reprezentantami organizacji pozarządowych, które działają na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta Opola i ściśle

współpracowały z Radą w 2025 r. Na spotkaniu rozmawiano na temat różnych obszarów współpracy i w jaki sposób mogą się one wzajemnie uzupełniać. Była też okazja do wymiany doświadczeń i dzielenia się praktykami. Podczas spotkania została podsumowana również działalność Rady w 2025 r.

6. Główne działania Miasta Opola na rzecz seniorów w 2025 r.

Uchwałą Rady Miasta Opola z dnia 26 stycznia 2023 r. został przyjęty **Program Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”**, który jest dokumentem ujmującym w sposób kompleksowy kwestie senioralne. Polityka senioralna Miasta to skoordynowany system działań, realizowanych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, którego celem jest samodzielne i godne życie starszych mieszkańców miasta. Bezpośrednim adresatem Programu są seniorzy - osoby które ukończyły 60 lat i które mieszkają w Opolu.

Zasady Polityki Senioralnej Miasta Opola

Za sytuację osób starszych w pierwszej kolejności odpowiada ich rodzina, a samorząd pełni funkcję wspierającą (zasada pomocniczości)

Traktowanie osób starszych: podmiotowe, a nie przedmiotowe. Seniorzy nie są tematem do załatwienia, problemem do rozwiązania, lecz są partnerami władz samorządowych, aktywnie uczestniczą w opracowaniu i realizacji polityki senioralnej Miasta Opola

Polityka senioralna rozumiana jako polityka dla osób starszych i polityka wobec osób starszych, przełamująca stereotypy dot. starości i promująca koncepcję aktywnego starzenia się w obszarach: zatrudnienie, aktywność społeczna, niezależność, bezpieczne mieszkanie, zdrowie i profilaktyka (uświadomienie zasad zdrowego stylu życia: ruch, zdrowe odżywianie) oraz zdolność i przygotowanie otoczenia do wykorzystania potencjału starzejącego się społeczeństwa.

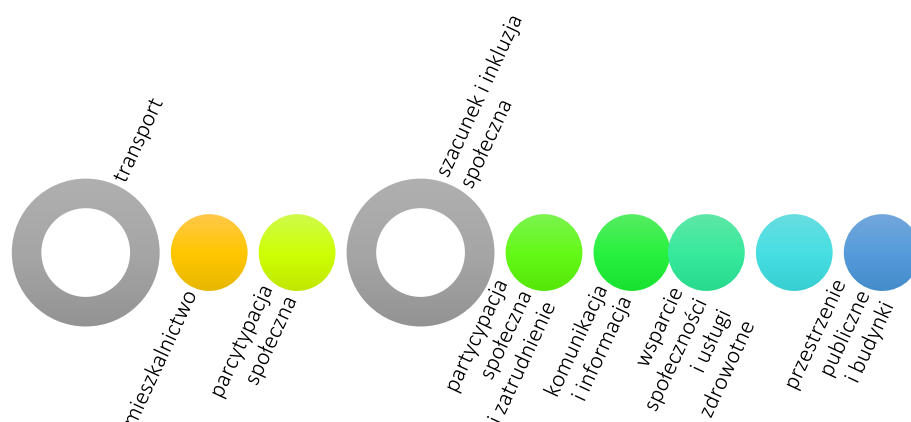
Planowanie oferty dla seniorów musi uwzględniać specyfikę, złożoność oraz zróżnicowanie potrzeb i problemów osób starszych.

Postrzeganie starszej populacji jako potencjał, a nie jako barierę, co przełoży się na proponowanie rozwiązań pozwalających na wykorzystanie możliwości seniorów – nastawienie na aktywizację społeczną i zawodową seniorów.

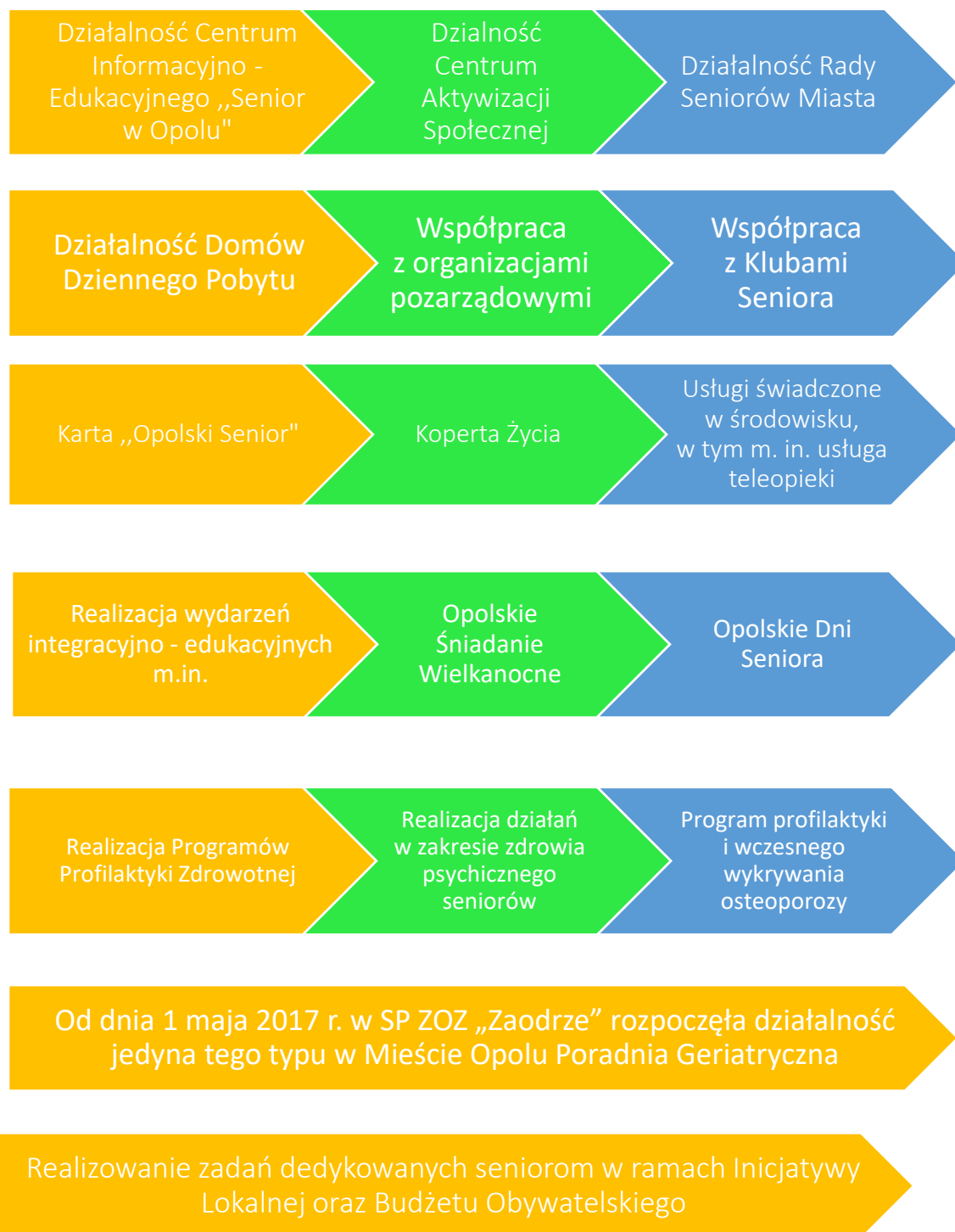
Starzenie się społeczności to kwestia, która dotyczy wszystkich organizacji i instytucji działających na terenie miasta, stąd by osiągnąć pozytywną zmianę niezbędna jest współpraca samorządu z partnerami gospodarczymi, społecznymi, publicznymi, pozarządowymi.

Miasto Opole w 2019 r. otrzymało certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „Miast przyjaznych starzeniu”.

Światowa Sieć „Miast Przyjaznych Starzeniu” skupia miasta różnej wielkości, znajdujące się w różnych częściach świata. Miasta łączy podobne podejście do polityki senioralnej – realizują szeroko rozumiane działania, mające na celu podniesienie jakości życia Seniorów. W 2007 roku ukazał się przewodnik Miast Przyjaznych Starzeniu (*Global Age-friendly Cities: A Guide*). Zostały w nim wskazane obszary, które według samych seniorów wymagają zmian, by udoskonalic w miastach proces aktywnego starzenia się społeczeństw. Wyróżniono osiem obszarów związanych z życiem w mieście przyjaznym starzeniu się - należą do nich:

Główne działania Miasta Opola w zakresie polityki senioralnej:

Działalność Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu”

W ramach polityki senioralnej miasta Opola istotnym działaniem mającym na celu poprawę jakości życia seniorów, było powołanie do działania w 2016 r. Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu” gdzie można otrzymać aktualne informacje o tym co ciekawego dzieje się w mieście, jakie wydarzenia są planowane w najbliższym czasie. W styczniu 2020 r. Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” zostało przeniesione do nowej siedziby przy ul. Krakowskiej 32 do budynku Centrum Aktywizacji Społecznej. Duże przestrzenne sale pozwoliły na rozwinięcie działalności Centrum Seniora. W Centrum prowadzona jest strona internetowa www.seniorwopolu.pl, gdzie zamieszczane są informacje i aktualności dla seniorów. Centrum koordynuje dystrybucję Kopert Życia i Karty „Opolski Senior. W 2025 r. zostały wydane 1573 Karty „Opolski Senior” dla mieszkańców Miasta Opola w tym 71 kart dla mieszkańców gminy Komprachcice.

Ponadto wydano 1381 Kopert Życia. W ramach Telefonu Życzliwości odebrano 835 połączeń. Centrum Seniora to miejsce, w którym pracuje Opolska Rada Seniorów. W ramach działalności Centrum prowadzone jest Studio Filmowe Seniora, Sekcja Turystyczna, Studio Wiedzy Fotograficznej. W ramach zajęć rekreacyjnych cyklicznie odbywają się:

- zajęcia „Zdrowy Kręgosłup”,
- Nordic Walking,
- Aqua Zomba dla Seniora,
- zajęcia ze smoovey,

Jednocześnie w ramach przedsięwzięć cyklicznych prowadzone są zajęcia edukacyjne:

- pogotowie komputerowe,
- Zespół muzyczny Opolanie,
- spotkania z przedstawicielami policji zwiększające bezpieczeństwo seniorów.

Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” realizuje zadania z zakresu wsparcia najstarszych mieszkańców miasta Opola w organizacji i aktywizacji życia poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym, umożliwiała realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

Pozostałe zadania realizowane przez Centrum Seniora:

- 1) kursy językowe (angielski, niemiecki, hiszpański),
- 2) warsztaty taneczne, florystyczne, fotograficzne, teatralne i kulinarne,
- 3) szkolenia (w zakresie obsługi komputerów, tabletów i smartfonów),
- 4) organizowanie konkursu pn. „Opole bez Barrier”,
- 5) działania na rzecz rozwoju i aktywizacji środowisk senioralnych.

W strukturze organizacyjnej Centrum Seniora funkcjonuje Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy.

Działalność Centrum Aktywizacji Społecznej

Centrum Aktywizacji Społecznej (CAS) powstało w ramach projektu „Aktywizacja części obszarów śródmieścia poprzez rewitalizację ulicy Krakowskiej i obszarów przyległych w Opolu – etap II”, jest komórką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu i znajduje się przy ul. Krakowskiej 32 w Opolu. W budynku CAS na czterech kondygnacjach znajdują się m.in mieszkania chronione i interwencyjne, pomieszczenia dla organizacji pozarządowych, sale konferencyjne oraz podziemny parking.

W budynku CAS znajduje się również Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”, stanowiące odrębną komórkę Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu. W CAS swoje siedziby ma również wiele znanych opolskich organizacji pozarządowych m.in. Towarzystwo Przyjaciół Opola, Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”, Fundacja „Opolskie Dziouchy”, Fundacja Psychoedukacji i Psychoterapii INTRA. Na parterze budynku działa klubokawiarnia społeczna OPO prowadzona przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”. Jest to lokal, w którym regularnie odbywają się koncerty, spotkania autorskie, projekcje filmowe, warsztaty, wieczory taneczne czy quizy tematyczne.

Działania CAS skierowane są do wszystkich grup społecznych, od najmłodszych po najstarszych mieszkańców naszego miasta.

W 2025 r. w Centrum Aktywizacji Społecznej zostały podjęte m.in. następujące działania skierowane do:

a) mieszkańców miasta Opola, niezależnie od wieku:

- Konferencja „O pomocy dla zdrowia psychicznego” – edycja III, realizowana w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, mająca na celu promocję zdrowia psychicznego oraz zwrócenie uwagi ludzi na całym świecie na problemy natury psychicznej dedykowana uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom. Organizatorem wydarzenia były Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- Warsztaty psychologiczne oraz indywidualne spotkania z psychologiem w ramach projektu „Czas dla Ciebie” – edycja II, dedykowane mieszkańcom Opola powyżej 14 r. ż. doświadczającym trudności w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Projekt realizowany przez Fundację psychoterapii i psychoedukacji INTRA;
- Organizowanie praktyk zawodowych dla uczestników warsztatu terapii zajęciowej Fundacji DOM mających na celu rozwijanie umiejętności zawodowych, społecznych i samodzielności;
- „AktywizujeMy lokalnie”, warsztaty których celem jest społeczno-zawodowa aktywizacja dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (OzNI) oraz wsparcie ich opiekunów, realizowana przez Fundację L’arche;
- Warsztaty malarskie – sekcja malarska prowadzona przez Pana Jana Gruszkę przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- Warsztaty malowania wzoru opolskiego – realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- Opolskie Kobiące Kręgi – warsztaty dla kobiet realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- Warsztaty dla kobiet „Pozytywnie o sobie” skupiające się na budowaniu pozytywnego wizerunku siebie i samoświadomości, realizowane przez Radę Dzielnicy Stare Miasto;
- Spotkania i konsultacje dla mieszkańców dotyczące Dzielnicy Stare Miasto, realizowane przez Radę Dzielnicy Stare Miasto;
- Klub Ojca – spotkania w ramach klubu ojcowskiego;
- Warsztaty jogi, integracyjne polsko – ukraińskie mające formę budowania społeczności i przełamywania barier, realizowane przez Fundację GRINGO;
- Fotoklub Opole – spotkania miłośników fotografii realizowane przez Związek Polskich Artystów Fotografików, Oddział Opolski przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- Salon Opolskiej Nauki. Spotkania z opolskimi naukowcami oraz specjalistami różnych dziedzin. Projekt realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- Sekcje gier planszowych, brydża i warcabów realizowane przy współpracy z Fundacją psychoterapii i psychoedukacji INTRA;

- Festiwal Wolontariatu IMPULS – projekt realizowany przez Opolskie Centrum Wolontariatu ISKRA;
- Warsztaty ekologiczne, realizowane przez Klub Ochrony Środowiska Śląska Opolskiego;
- Spotkania dla kobiet pochodzenia ukraińskiego, realizowane przez grupę nieformalną Energia Jedności;
- Spotkania działkowców realizowane przez Polski Związek Działkowców;
- Warsztaty tańca GROOVE i choreoterapii realizowane przez Fundację „Czas na groove”;
- Spotkania o tematyce zdrowotnej w ramach działalności Koła Naturalnej Pomocy Życia;
- Spotkania Mniejszości Białoruskiej zamieszkującej Miasto Opole;
- Spotkania Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- Spotkania Polskiego Związku Diabetyków;
- Statutowe spotkania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Statutowe spotkania Rady Kobiet Miasta Opola;
- Warsztaty dla wolontariuszy organizowane przez Fundację Dr Clown oraz Stowarzyszenie Hospicjum Opolskie

b) seniorów:

- „TańczMY” - taniec intuicyjny i taniec w kregu, realizowany przez Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+;
- „Senior w rozwoju, czyli przygotowanie do starości” ukierunkowany jest na promowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, kształtowanie empatycznych postaw wobec starszych, rozwijanie kompetencji społecznych (takich jak: wiedzy, umiejętności, postaw), zwiększenia bezpieczeństwa seniorów oraz przygotowanie ich do starości, realizowany przez Fundację „W rozwoju”;
- Kino dla seniorów, projekt realizowany przez Stowarzyszenie Opolskie Lamy
- Klub sensu życia – projekt autorski grupy seniorów realizowany przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- Próby amatorskiego chóru Gold Singers;
- Spotkania statutowe Rady Seniorów Miasta Opola;
- Spotkania w ramach klubów seniora ECHO CHABRY, Śródmieście, Insulinki, Miss i Mister Opola 60+;

Ponad powyższym, w 2025r. Centrum Aktywizacji Społecznej współpracowało przy organizacji:

- VII Opolskiego Śniadania Wielkanocnego, organizowanego przez Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Polski Czerwony Krzyż;
- XXIII Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami, organizowane przez Miasto Opole oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- Życzliwego Happeningu organizowanego w ramach kampanii „Opole miastem życzliwości”, realizowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć”;
- wizyt studyjnych przy współpracy z Opolskim Centrum Demokracji Lokalnej;
- praktyk dla studentów Uniwersytetu Opolskiego, kierunku Praca Socjalna.

Pozostałe formy działalności na rzecz seniorów

Jedną z form wsparcia osób starszych w lokalnym środowisku są Kluby Seniora, które stale rozwijają swoją działalność i inicjują nowoczesne formy aktywizacji społecznej seniorów. Od 2020 roku **Kluby Seniora umożliwiają seniorom aktywne spędzanie wolnego czasu, rekreację, rozwój naukowy oraz rehabilitację ruchową.**

Uczestnictwo w prowadzonych zajęciach jest dobrowolne i bezpłatne, a specyfika i zakres działalności poszczególnych placówek różni się w zależności od indywidualnej wizji klubu. Od 2020 r. Kluby Seniora z terenu Miasta Opola otrzymują wsparcie finansowe ze środków budżetu miasta na realizację działań, m. in. z zakresu:

- profilaktyki zdrowego trybu życia,
- edukacji społecznej i zdrowotnej,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- organizacji interdyscyplinarnych wydarzeń na rzecz społeczności lokalnej.

Wsparcie finansowe dla Klubów Seniora z terenu Miasta Opola w latach 2021-2025

Rok	Kwota wsparcia	Liczba Klubów Seniora
2021	25 000	25
2022	52 000	28
2023	42 869,00	29
2024	59 434,10	30
2025	65 350,59	32

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu

W 2025 r. na terenie Miasta Opola działały 32 Kluby Seniora, których siedziby zlokalizowane są w różnych dzielnicach miasta Opola. Kluby Seniora to miejsca dla osób, które nadal są pełne pasji i zaangażowania. Każdy aktywny senior znajdzie tam bogatą ofertę zajęć, które wypełnią mu wolny czas. Kluby Seniora powstają najczęściej przy domach kultury, uniwersytetach, ośrodkach pomocy, a nawet parafiach. W dużej mierze ich działalności zawdzięczamy aktywizowanie osób starszych. Korzystając z oferty klubu, seniorzy poznają nowe osoby i rozwijają swoje zainteresowania.

W 2025 r. Miasto Opole udzieliło wsparcia finansowego 32 Klubom Seniora na łączną kwotę 66 000 zł, wydatkowano 65 350,59 zł na realizację swoich działań m. in. z zakresu:

- aktywizowania środowiska seniorów do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego,
- organizacji spotkań tematycznych,
- organizacji wycieczek krajoznawczych,
- organizacji wycieczek kulturoznawczych,
- organizacji imprez okolicznościowych,
- organizacji różnego rodzaju grup zainteresowań,
- nawiązywania kontaktów z innymi Klubami Seniora miasta Opola,
- wspierania i propagowania różnych form działalności twórczej seniorów,
- upowszechniania zdrowego trybu życia – ochrona i promocja zdrowia,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- wspierania inicjatyw umożliwiających aktywny udział seniorów w życiu ich otoczenia,
- działań na rzecz zwiększenia udziału i aktywności seniorów w życiu społecznym.

Rada Seniorów Miasta Opola opiniowała wnioski i harmonogramy wydatkowania środków finansowych przez Kluby Seniora.

✚ Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu wspierał mieszkańców miasta Opola poprzez kierowanie osób niesamodzielnych do placówek dziennego pobytu oraz do placówek opieki całodobowej. W ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu na terenie Miasta Opola funkcjonuje pięć domów dziennego pobytu dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, oferujące seniorom łącznie 500 miejsc, tj.:

- **Dom Dziennego Pobytu „Malinka”** przy ul. Piotrkowskiej 2, funkcjonuje od 2010 r. – łączna liczba miejsc: 70,
- **Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień”** przy ul. mjr. Hubala 4, funkcjonuje od 1987 r. – łączna liczba miejsc: 250,
- **Dom Dziennego Pobytu „Magda-Maria”** przy ul. Barlickiego 1-3, funkcjonuje od 1991 r. – łączna liczba miejsc: 150,
- **Dom Dziennego Pobytu „Nad Odrą”** (filia DDP Malinka) przy ul. Rudzkiego 2, funkcjonuje od 2014 r. – łączna liczba miejsc: 30,

W 2025 r. z działalności prowadzonej przez domy dziennego pobytu w Opolu DDP „Magda-Maria”, DDP „Złota Jesień”, DDP „Malinka” oraz Filii „Nad Odrą”, **skorzystało 813 osób starszych i z niepełnosprawnościami.**

Ponadto od czerwca 2025 r. funkcjonuje **Dom Dziennego Pobytu przy Domu Pomocy Społecznej w Opolu** przy ul. Chmielowickiej 2 – łączna liczba miejsc: 60.

Dom Dziennego Pobytu działający przy Domu Pomocy Społecznej w Opolu, od pierwszych dni działalności cieszy się wielkim zainteresowaniem lokalnej społeczności. Placówka powstała z myślą o osobach starszych, które chcą aktywnie spędzać czas i angażować się w życie społeczne oraz kulturalne Miasta Opola. Dom Dziennego Pobytu oferuje opiekę, ciepły posiłek (placówka przygotowana jest do wydawania 40 obiadów dziennie), jak również przestrzeń do budowania relacji międzyludzkich, odkrywania nowych pasji, a przede wszystkim czerpania radości z życia. Osoby będące uczestnikami DDP biorą udział w zajęciach z arteterapii, terapii ruchem, treningach pamięci i koncentracji oraz w spotkaniach tematycznych i wydarzeniach integracyjnych mających na celu konsolidację grupy.

✚ W 2025 r. realizowany był Miejski Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach Programu Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej, mających problemy w samodzielnym funkcjonowaniu ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, oraz poprawa poczucia bezpieczeństwa, możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Świadczenie usług wynikało z rozeznaczonych potrzeb na terenie miasta Opola, wpisujących się we wskazane w Programie obszary.

Realizacja Programu obejmowała swoim zakresem moduł II, którego celem realizacji jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu seniorom

w wieku 60 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

W ramach zadania w 2025 r. dokupiono 43 opaski nowe, a 42 już zakupiono wcześniej w 2022 r. łącznie dla uczestników Programu oddano do użytku 85 opasek.

Z oferowanej usługi skorzystało 85 osoby.

Wartość globalna projektu: 51 809,77 zł.

Domy pomocy społecznej

Miasto Opole podobnie jak inne jednostki samorządu terytorialnego w ramach polityki senioralnej i zadań o charakterze obowiązkowym zapewnia pobyt w całodobowych placówkach wsparcia osobom, które ze względu na swój stan zdrowia, wiek i niepełnosprawność wymagają całodobowej, stałej opieki i wsparcia w życiu codziennym. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne w celu zapewnienia godnych warunków życia mieszkańców.

W celu umożliwienia wszystkim osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, która nie pozwala im na pozostanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania, Miasto Opole:

- prowadzi **Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów przy ul. Chmielowickiej 6** - z dniem 6 czerwca 2024 r., na mocy decyzji zmieniającej PS.I.9423.1.01.2024.AKB2 Wojewody Opolskiego – **Dom Pomocy Społecznej w Opolu przy ul. Chmielowickiej 2**,
- zleca **Zgromadzeniu Sióstr Św. Jadwigi** prowadzenie **Dom Pomocy Społecznej** przy Placu Klasztornym 2,
- zleca **Prowincji Polskiej Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego św. Franciszka** prowadzenie Domu **Pomocy Społecznej** w Opolu przy ul. Szpitalnej 17 – **od 1 lipca 2024 r.**
- kieruje do domów pomocy społecznej poza Opolem.

W nowym budynku przy ul. Chmielowickiej 2 funkcjonuje 90 pokoi mieszkalnych z łazienkami, w tym: 74 pokoje 1-osobowe, 10 pokoi 2-osobowych i 2 pokoje 3-osobowe. Nowy DPS posiada 100 miejsc całodobowej opieki oraz 4 miejsca opieki krótkoterminowej w formie całodobowej, z których mogą korzystać okresowo osoby będące na co dzień pod opieką rodzin w ramach tzw. „opieki wytchnieniowej”. Nowy obiekt DPS w sposób kompleksowy poprawił komfort życia mieszkańców i zapewnia mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa oraz zapewnia usługi opiekuńcze, wspomagające, edukacyjne i rehabilitacyjne na wysokim poziomie.

Do domów pomocy społecznej skierowano w 2025 r. łącznie 125 osób, w tym do 3 domów na terenie Opola - 52 osoby i do domów poza Opolem - 73 osoby. Analiza danych w latach 2022 - 2025 wskazuje na niewielki spadek liczby osób skierowanych do DPS z 140 osób w 2024 r. do 125 osób w 2025 r. Dla porównania według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na przyjęcie do DPS oczekiwało 77 osoby, a na dzień 31 grudnia 2025 r. na liście osób oczekujących były 72 osoby.

W 2025 roku wydatki z tytułu odpłatności gminy Opole za pobyt w domu pomocy społecznej, opłat wnoszonych zastępczo, w przypadku niewywiązywania się mieszkańców z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej **wyniosły ogółem 17.120.057,54 zł.**

Rada Seniorów

W związku z art. 5c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym dającym możliwość tworzenia gminnej Rady Seniorów, a tym samym sprzyjając solidarności międzypokoleniowej oraz chcąc tworzyć warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych, w dniu 27 lutego 2014 r. Rada Miasta Opola przyjęła Uchwałę nr LV/820/14 w sprawie utworzenia Rady Seniorów Miasta Opola zmieniona Uchwałą nr XXXVI/692/16 Rady Miasta Opola oraz Uchwałą nr II/24/18 Rady Miasta Opola z dnia 6 grudnia 2018 r.

Celem działania ww. Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych poprzez:

- współpracę z władzami miasta przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów,
- integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych,
- przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działania na rzecz seniorów,
- zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego,
- wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej,
- dążenie do odtwarzania i umacniania międzypokoleniowych więzi społecznych,
- współdziałanie i współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie Miasta Opola,
- wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej miasta,
- upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Pierwsza kadencja Rady Seniorów Miasta Opola rozpoczęła się w kwietniu 2014 roku, druga w kwietniu 2015 r., a w styczniu 2019 r. została powołana Rada Seniorów III kadencji. Od czerwca 2024 r. trwa IV kadencja tejże Rady.

Rada Seniorów Miasta Opola składa się z 15 członków, którzy mogą być delegowani przez:

- organizacje pozarządowe, instytucje działające na rzecz seniorów, mające swoje siedziby na terenie miasta Opola,
- Rady Domów Dziennego Pobytu i Domów Pomocy Społecznej Miasta Opola,
- Rady Dzielnic Miasta Opola,
- Prezydenta Miasta Opola,

a także m.in. Stowarzyszenie „Bursztynowe Serca”, Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień” - Miejskiego

Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, Oddział Miejski Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Opolu, Klub Seniora „Chaberek”, Akademia Młodych Serc – Uniwersytet III Wieku przy Politechnice Opolskiej, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego „SPINACZ”, Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddziałowa Sekcja Emerytów i Rencistów.

Rada Seniorów Miasta Opola działa w oparciu o Statut Rady i Regulamin Organizacyjny Rady Seniorów. Do jej zadań należy opracowywanie na każdy rok kalendarzowy rocznego planu pracy, a następnie po zakończeniu roku – sporządzenie sprawozdanie. Posiedzenia Rady Seniorów Miasta Opola odbywają się w Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu”, ul. Krakowska 32, Opole (Budynek Centrum Aktywizacji Społecznej). Z ww. Radą można się kontaktować telefonicznie pod numerem telefonu: 77 441 23 70 oraz poprzez e-mail: cs@mopr.opole.pl.

W 2025 r. posiedzenia Rady Seniorów Miasta Opola odbywały się w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Prezydium Rady pełniło dyżury w pierwszą środę miesiąca. Prowadzenie ww. dyżurów miało na celu monitorowanie i rozpoznawanie rzeczywistej sytuacji i potrzeb opolskich seniorów. Sygnały, uwagi, propozycje mieszkańców ukierunkowują działania Rady oraz zmierzają do wdrożenia systemowych rozwiązań poprawiających jakość życia Seniorów. Zgłaszane przez seniorów problemy omawiane były podczas posiedzeń, a sformułowane wnioski przekazywano do instytucji zgodnie z zakresem realizowanych działań na rzecz osób starszych.

W 2025 r. członkowie Rady Seniorów wzięli udział w licznych konferencjach, debatach i spotkaniach integracji międzypokoleniowej. Wśród aktywności wymienić należy:

- **Konferencje, sesje, spotkania**

- Rola pełnomocnika ds. seniorów,
- Opole bez barier,
- Różowe Opole,
- Październik miesiącem zdrowia psychicznego,
- Promocja zdrowego stylu życia,
- Sesja upamiętniająca 107 rocznicę uzyskania niepodległości,
- Spotkanie autorskie z p. Aleksandrą Żuberek-Śmierzyńską,
- Spotkanie z Prezydentem A. Wiśniewskim,
- Spotkanie nt. wolontariatu,
- 103 rocznica urodzin p. Mieczysława Wartalskiego,
- Spotkanie z ławnikami „Masz prawo wiedzieć”,
- Spotkanie z seniorami i liderami Klubów Seniora,
- Spotkanie wigilijne w DDP Maria Magda, Wróblinie, DDP Złota Jesień,
- Spotkanie z „Amazonkami”, Re-Startem, Stowarzyszeniem „Chciej Chcieć”,
- Prelekcja i badanie przesiewowe na osteoporozę,
- Realizacja założeń Programu Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”.

- **Spotkania integracyjne i międzypokoleniowe**

- Piknik „Opole w rytmie życzliwości”,
- Piknik z Centrum Zdrowia na Placu Kopernika w Opolu,
- Piknik pokoleniowy Wróblinie z klubami seniorów z Czarnowąs, Świerkli, Krzanowic, Seniorzy z Przyszłością, Orchidea i Centrum Senior,
- Piknik integracyjny w Świerklach z klubami seniorów z Wróblina, Czarnowąs, Krzanowic, Borek i Centrum Senior,

- Piknik integracyjny w Czarnowąsach z klubami seniorów z Wróblina, Krzanowic, Świerkli, Borek, DDP Złota Jesień i Centrum Senior,
- Festyn charytatywny „Otwarte serca” organizowany przez uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół Ekonomicznych w Opolu,
- Śniadanie Wielkanocne - nagroda za szerzenie tradycji śląskiej,
- Uroczyste obchody Dnia Kobiet w placówkach wsparcia dziennego oraz Centrum Senior,
- Dni Seniora w Opolu - Współorganizacja opolskich Dni Seniora (msza św., korowód, bal, gra miejska, wystawa plastyczna),
- Dni Seniora w Klubie „Chaberek”,
- Marsz z Odblaskami z nauczycielami i dziećmi – SP nr 21 w Opolu,
- Bieg z Żonkilem,
- Gra miejska – z okazji Dni Seniora, z osobami z niepełnosprawnościami i z Politechniką Opolską,
- Otwarcie DDP na ul. Chmielowickiej,
- Kulturalna Prywatka na dachu Centrum Przesiadkowego,
- Bal Noworoczny, Bal Seniora, Bal Andrzejkowy,
- Wizyta studyjna z Polkowic,
- Fabryka Mikołaja,
- Udział w otwarciu nowej lokalizacji Stowarzyszenia Rodzin Zastępczych „Jestem”,
- Udział w realizacji inicjatyw lokalnych realizowanych przez Centrum Senior w Opolu.

- **Zawody sportowe**

- Kręgle – „O wielkanocnego Kurczaka”,
- Walentynki na kręgielni,
- Mikołajki na kręgielni,
- Sparingi w kręgle,
- Sparing Mistrzów,
- Mistrzostwa w bule,
- Spartakiada w Komprachcicach.

- **Festiwale, koncerty, gale**

- Festiwal MOCART,
- Festiwal osób niewidomych i niedowidzących,
- Gala z okazji 50-lecia WTWzK,
- Gala im. J. Całki,
- Gala Wolontariatu.

- **Wolontariat i warsztaty**

- Szycie „Poduszek serc” dla Amazonek,
- Szycie turbanów i czapek dla Amazonek,
- Warsztaty szydełkowe,
- Warsztaty świąteczne,
- Światowy Dzień Ubogich.

- **Szkolenia**

- Jacek Gaj – szkolenie proobronne,
- ZOL – ul. Prószkowska - Zapoznanie się z działalnością ośrodka Szkolenie z fizjoterapeutami i prawnikiem.

- **Wycieczki**

- Charbielin
- Polanica Zdrój.

W 2025 r. Rada Seniorów składała **Wnioski w sprawach:**

- Windy na Dworcu PKP,
- Bezpłatnych przejazdów MZK dla seniorów 65 +.

Ponadto członkowie Rady wzięli udział w:

- audycjach i rozmowach dotyczących seniorów z miasta Opola w studio TVP 3 Opole, Radio Opole oraz Radio Doxa,
- wspólnych wyjściach na filmy w kinie Helios w Opolu.

Członkowie Rady Seniorów reprezentowali i wspierali środowiska osób starszych w mediach, tj. w: TVP Opole, POLSAT, Radio Opole, Melo Radio, Radio Doxa, Nowa Trybuna Opolska, Czas na Opole. Brali udział w przygotowaniach i uczestniczyli w wielu uroczystościach organizowanych dla seniorów naszego miasta. Wymienić należy m.in.: Dni Seniora, Bal Seniora, Śniadania Wielkanocne w klubach i Domach Dziennego Pobytu, Walentynkową zabawę w kręgle, Bal Andrzejkowy, wieczerzę wigilijna w DDP Dom Złota Jesień, Dni Niepełnosprawnych, Światowy Dzień walki z cukrzycą oraz Dzień osób Ubogich, gdzie rozdawano czapki, szaliki, rękawiczki i inne niezbędne rzeczy. Wzięli także udział w Komisji Budżetu Obywatelskiego, Społecznej Radzie Konsultacyjnej oraz Kapitulie im. Jana Całki i Danuty Sokołowskiej.

Rada Seniorów zapraszana była na posiedzenia Rady Miasta Opola. Odbyły się również spotkania Członków Rady z Prezydentem Miasta Opola – Panem Arkadiuszem Wiśniewskim, Zastępcą Prezydenta Miasta Opola – Panem Łukaszem Sowadą, Naczelnik Wydziału Polityki Społecznej – Panią Aleksandrą Kobylkiewicz, Dyrekcją Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Naczelnikiem Biura ds. Dostępności – Panem Mateuszem Szpryngielem.

Stają współpracę Rada Seniorów Miasta Opola prowadzi z Panią Małgorzatą Jarosz-Basztabin i pracownikami Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”, które działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu.

7. Zdrowie

A. Programy polityki zdrowotnej:

Wydział Polityki Społecznej kontynuował realizację i finansowanie programów polityki zdrowotnej. Głównym ich celem było zmniejszenie zachorowalności i umieralności mieszkańców miasta Opola poprzez wykonywanie badań przesiewowych. W ramach profilaktyki chorób w mieście Opolu w 2025 roku były realizowane następujące programy polityki zdrowotnej:

- 1) **Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy,**
- 2) **Program wczesnego wykrywania wad słuchu i wzroku u dzieci zamieszkujących miasto Opole.**

Ogółem na realizację programów polityki zdrowotnej w mieście Opolu w 2025 roku wydatkowano z budżetu miasta Opola środki w wysokości **557.400,00 zł** (w tym środki w wysokości 215.104,00 zł pozyskane na ten cel z Narodowego Funduszu Zdrowia). Łącznie w programach polityki zdrowotnej uczestniczyło **3.256** mieszkańców miasta Opola.

Poniżej szczegółowa informacja o realizowanych programach polityki zdrowotnej.

1. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy

Na realizację Programu w 2025 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości **389.640,00 zł** (w tym kwota w wysokości 148 000,00 zł pozyskana z Narodowego Funduszu Zdrowia). Program był realizowany przez Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. przy ul. Budowlanych 4.

Realizację Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy na przestrzeni lat 2011-2025 obrazuje poniższa tabela:

Dane statystyczne dot. realizacji Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy

Rok	Liczba osób objętych programem	Liczba osób, u których rozpoznano osteoporozę	Liczba osób, u których wykryto osteopenię	Liczba osób z wynikiem prawidłowym	Liczba osób skierowanych do dalszej diagnostyki i leczenia osteoporozy w poradni specjalistycznej	Liczba osób do leczenia profilaktycznego	Wydatkowane środki (w zł)
2011	3333	210	1 206	1 917	210	1 206	199 980,00
2012	3 203	77	991	2 135	149	934	256 240,00
2013	2 700	71	862	1 767	109	830	216 000,00
2014	2 535	37	810	1 688	39	808	202 800,00
2015	3 187	93	1 090	2 004	285	924	254 960,00
2016	3 187	50	1 135	2 002	119	1 074	254 960,00
2017	1 958	43	708	1 188	62	708	148 520,00
2018	2 074	55	708	1 305	61	708	160 420,00
2019	2 377	61	853	1 460	64	853	185 910,00
2020	1 567	43	600	924	44	600	124 100,00
2021	1 785	54	725	1 006	55	726	142 440,00
2022	2 183	80	875	1 228	80	875	251 040,00
2023	2 535	139	1 118	1 278	139	1 118	300 000,00
2024	2 479	97	1099	1 283	97	1 099	320 800,00
2025	2 790	90	1 158	1 542	90	1 158	389 640,00
Razem	35 103	1 110	12 780	21 185	1 513	12 463	3 407 810,00

W ramach Programu w 2025 r. **przebadano 2790 osób**. Łącznie nieprawidłowości wykryto u 12486 osób, co stanowi 44,73 % wszystkich przebadanych osób.

2. Program wczesnego wykrywania wad słuchu i wzroku u dzieci zamieszkujących miasto Opole

Na realizację Programu wczesnego wykrywania wad słuchu i wzroku u dzieci zamieszkujących miasto Opole w 2025 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości **167 760,00 zł**. W ramach programu była wykonywana bezpłatna diagnostyka schorzeń narządu słuchu i/lub wzroku u uczniów klas pierwszych szkół podstawowych – mieszkańców miasta Opola (z wyłączeniem dzieci objętych stałą opieką zdrowotną z powodu wcześniej zdiagnozowanych zaburzeń wzroku i/lub słuchu, np. wady wzroku korygowanej okularami, protezowania aparatem słuchowym). Program był realizowany przez Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 2 oraz ul. Waryńskiego 30.

Realizację Programu wczesnego wykrywania wad słuchu i wzroku u dzieci zamieszkujących miasto Opole na przestrzeni lat 2024-2025 obrazuje poniższa tabela:

Dane statystyczne dot. realizacji Programu wczesnego wykrywania wad słuchu i wzroku u dzieci zamieszkujących miasto Opole, lata 2024-2025

Rok	Liczba wykonanych badań przesiewowych ogółem	Liczba wykonanych badań narządu słuchu	Liczba wykonanych badań narządu wzroku	Liczba osób skierowanych na dalszą diagnostykę ogółem	Liczba osób skierowanych na diagnostykę laryngologiczną	Liczba osób skierowanych na diagnostykę okulistyczną	Wydatkowane środki (zł)
2024	613	281	332	33	18	15	190 000,00
2025	466	203	263	29	3	26	167 760,00
Razem	1 079	484	595	62	21	41	357 760,00

W ramach Programu w **2025 r. przebadano 466 osób**. Łącznie nieprawidłowości wykryto u 29 osób, co stanowi 6,22 % wszystkich przebadanych osób.

Promocja zdrowia oraz akcje profilaktyczne

Wydział Polityki Społecznej realizował również szereg działań na rzecz szeroko pojętej profilaktyki zdrowia, ukierunkowanej na promowanie właściwych nawyków prozdrowotnych, badań profilaktycznych oraz promocji pierwszej pomocy.

Mieszkańcy miasta Opola w roku 2025 mogli wziąć udział w **dwóch projektach** pod opieką specjalistów w Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. Projekty miały na celu **promocję zdrowia**:

- a) **„Konsultacje dietetyczne w mieście Opolu”**, pod opieką specjalistów w Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. Zadanie miało na celu promocję zdrowia oraz pomoc osobom z nadwagą i chorobami układu krążenia, nadciśnieniem, cukrzycą, osteoporozą, próchnicą i niektórymi nowotworami.

W ramach projektu we wszystkich miejskich przychodniach dyżurowali dietetycy, którzy zlecali szczegółowe badania pacjentom i ustalali zalecenia żywieniowe. Bezpłatne porady dietetyczne składały się z pakietu do pięciu konsultacji. Na realizację zadania przeznaczono 250.000,00 zł, **kwota ta została wydatkowana w wysokości 247.800,00 zł**. Łącznie przeprowadzono 952 wizyty.

- b) **„Fizjoterapia dna miednicy”**, realizowana przez Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. Zadania polegało na przeprowadzeniu 6 spotkań, na które składało się:

- Edukacja na temat aktualnych wytycznych dotyczących aktywności fizycznej, zdrowego trybu życia i higieny snu oraz na zdrowie psychiczne i funkcje dna miednicy
- Nauka technik aktywacji mięśni dna miednicy;
- Nauka prawidłowego oddychania i jego integracji z aktywnością fizyczną;
- Zarządzanie bólem i regeneracja;
- Promocja zdrowia i monitorowanie postępów;

Zadanie było przeprowadzane w grupach maksymalnie 15 osobowych składających się z kobiet – mieszanek miasta Opola w wieku powyżej 18 lat bez przeciwwskazań do umiarkowanej aktywności fizycznej, które były określane za pomocą samodzielnie wypełnionego narzędzia

przesiewowego – Get Active Questionnaire for Postpartum w wersji polskiej .

W projekcie udział wzięło 147 osób. **Koszt zdania wynosił 51.388,56 zł**, z czego ze środków Miasta Opola pochodziło 50.000,00 zł.

Ponadto Wydział Polityki Społecznej we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizował także:

- **wydarzenie pn. „Zdrowie pod kontrolą”**, realizowanym przez Fundację Pro Hospital, podczas którego przedstawiciele różnych zawodów medycznych oraz studenci Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Opolskiego utworzyli stanowiska:
 - pomiaru ciśnienia,
 - analizy skali POL-SCORE,
 - pomiaru cholesterolu,
 - pomiaru przygodnego stężenia glukozy we krwi,
 - profilaktyki onkologicznej.

Utworzono również gabinety:

- konsultacji kardiologicznych, gdzie lekarz kardiolog dokonywał kompleksowej oceny serca w oparciu o wcześniejszy pomiar cholesterolu, pomiar ciśnienia, glukozy we krwi, badanie ABI;
- konsultacji diabetologicznych, gdzie lekarz diabetolog dokonywał oceny ogólnego stanu zdrowia pacjenta, oceny jego parametrów zdrowotnych wskazujących na zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi, w tym cukrzycy;
- badania ABI, z uwagi na fakt, iż obliczenie wartości ABI stosuje się jako badanie przesiewowe w diagnostyce przewlekłego niedokrwienia kończyn dolnych, istotne w ocenie zdrowia pacjenta;
- konsultacji dietetycznych i analizy składu masy ciała;
- analizy interakcji lekowych.

Miejszem realizacji zadania było Centrum Naukowo-Badawcze Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Koszt wydarzenia, realizowanego w ramach projektu w trybie pozakonkursowym 19a, **wyniósł 9.870,48 zł**.

- **Pierwsza pomoc w rytmie serca dla Opola**, zrealizowane przez Stowarzyszenie Hospicjum Opolskie, w ramach którego zorganizowano ogólnodostępną akcję edukacyjną promującą zasady udzielania pierwszej pomocy. Wydarzenie odbyło się 11 grudnia 2025 roku w hali Stegu Arena w Opolu. Głównym punktem programu była nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) oraz obsługi automatycznych defibrylatorów zewnętrznych (AED). Uczestnikami projektu były głównie dzieci i młodzież, jednak miało ono charakter ogólnodostępny i otwarty, dlatego skorzystali z niego również dorośli mieszkańcy Opola. **Koszt realizacji zadania – 10.000,00 zł**.

B. Ochrona zdrowia psychicznego:

Miasto Opole bardzo aktywnie realizowało także działania w obszarze zdrowia psychicznego, ujęte w **Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2023-2030**, przyjętym Uchwałą nr LXVII/1196/23 Rady Miasta Opola z dnia 26 stycznia 2023 r.

Wydział Polityki Społecznej w ramach otwartego konkursu ofert powierzył organizacjom pozarządowym realizację zadania publicznego pn. „Ochrona i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej – ochrona zdrowia

psychicznego”.

W konkursie zostały wyłonione cztery oferty:

- a) **Konferencja pt. „Adopcja: trauma i zdrowienie”** - przedsięwzięcie o charakterze profilaktyczno - informacyjnym, zrealizowane w obszarze ochrony zdrowia psychicznego w dniu 15 maja 2025 roku w sali konferencyjnej Muzeum Diecezjalnego w Opolu. Organizatorem była **Diecezjalna Fundacja Ochrony Życia**. Wydarzenie miało na celu przybliżenie rodzicom, opiekunom oraz specjalistom zajmującym się pomocą społeczną na terenie miasta Opola psychologicznych, społecznych i zdrowotnych aspektów adopcji dziecka doświadczonego traumą odrzucenia, a tym samym wzmocnienie kompetencji uczestników w zakresie wspierania zdrowia psychicznego dzieci i rodzin adopcyjnych. Konferencja zgromadziła 101 uczestników i była dostępna dla beneficjentów nieodpłatnie. Całkowita wartość dotacji przeznaczonej na realizację zadania wyniosła 10 000,00 zł.
- b) **„Włącz pozytywne myślenie” - Fundacja Nowe Horyzonty** – skierowany do uczniów sześciu opolskich szkół. Jego głównym celem było kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, depresją oraz negatywnymi emocjami poprzez poszerzanie wiedzy na temat czynników stresogennych, rozwijanie skutecznych strategii radzenia sobie z napięciem oraz wzmocnianie czynników chroniących zdrowie psychiczne. Program został zrealizowany w pełnym zakresie w formie cyklu warsztatów profilaktycznych dotyczących stresu i depresji. Łącznie przeprowadzono 70 warsztatów (35 poświęconych tematyce stresu oraz 35 dotyczących depresji), obejmujących 140 godzin dydaktycznych, w których udział wzięło 749 uczniów z 35 klas. Uczniowie uczyli się rozpoznawania i nazywania emocji, identyfikowania własnych mocnych i słabych stron, poznawali techniki relaksacyjne oraz skuteczne metody radzenia sobie ze stresem i napięciem emocjonalnym, wzmacniając jednocześnie poczucie własnej wartości i wiarę we własne możliwości. Działania realizowane były w duchu profilaktyki pozytywnej, z naciskiem na aktywne uczestnictwo uczniów, samodzielne wyciąganie wniosków oraz wykorzystanie edukacji rówieśniczej. Uzupełnieniem programu było przekazanie szkołom materiałów profilaktycznych – łącznie 1 000 dwustronnych ulotek zawierających informacje dotyczące depresji, zachowań samobójczych, zasad wspierania osób w kryzysie psychicznym oraz miejsc, w których można uzyskać pomoc. Na realizację zadania przeznaczono dotację w wysokości 18.100,00 zł.
- c) **Program pn. „O pomocy dla zdrowia psychicznego – kampania”, realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ** - obejmujący szereg wzajemnie uzupełniających się działań z zakresu promocji i ochrony zdrowia psychicznego, skierowanych do mieszkańców Opola w różnym wieku. Jego istotnym elementem były wydarzenia edukacyjne, w tym konferencja oraz forum młodzieżowe „Nic o Nas bez Nas – czyli młodzi o zdrowiu psychicznym”, które stworzyły przestrzeń do pogłębionej refleksji nad kondycją psychiczną dzieci i młodzieży, wymiany doświadczeń pomiędzy specjalistami, przedstawicielami instytucji oraz samymi młodymi ludźmi, a także do włączania ich w dialog na temat potrzeb i form wsparcia. Uzupełnieniem działań był otwarty piknik inaugurujący Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego, który w przystępnej i integrującej formule umożliwił mieszkańcom zapoznanie się z ofertą lokalnych instytucji i organizacji działających na rzecz zdrowia psychicznego oraz udział w warsztatach i rozmowach o charakterze profilaktycznym. W działaniach projektowych bezpośrednio uczestniczyło około 750 osób, natomiast poprzez transmisje online oraz dostęp do materiałów pokonferencyjnych dotarło pośrednio do kolejnych 250 odbiorców, co łącznie

dało około 1 000 osób objętych oddziaływaniem projektu. Ważną częścią przedsięwzięcia było również zapewnienie bezpłatnego wsparcia psychologicznego, w szczególności dla osób starszych, poprzez funkcjonowanie punktu konsultacyjnego, realizację spotkań profilaktycznych w Domach Dziennego Pobytu oraz działania mentoringowe wzmacniające kompetencje liderów środowisk senioralnych. Koszt realizacji projektu wyniósł 39.648,82 zł.

- d) **„Uważność jako klucz do zdrowia psychicznego”, zrealizowany przez Stowarzyszenie MONAR.** Program skierowany był do pełnoletnich mieszkańców Opola, jego celem było wzmacnianie dobrostanu psychicznego uczestników poprzez rozwijanie kompetencji związanych z uważnością i świadomym radzeniem sobie z trudnościami. Projekt oparty był na trzech komplementarnych filarach: indywidualnych konsultacjach psychologicznych, spacerach uważności oraz warsztatach psychoedukacyjnych. Zadanie realizowane było w pomieszczeniach Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu.

Całkowity koszt jego realizacji, pokryty z dotacji, wyniósł 26 600,00 zł.

Dodatkowo w ramach trybu 19a realizowany był projekt przez:

- a) **Fundację Chciej Chciej pn. „Jesteśmy z Wami”,** który w istotny sposób wpisywał się w działania na rzecz ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego mieszkańców Opola. Realizacja projektu łączyła aktywizację społeczną seniorów z udzieleniem emocjonalnego i symbolicznego wsparcia kobietom chorującym onkologicznie, co miało pozytywny wpływ na dobrostan psychiczny obu grup. Efektem pracy warsztatowej było uszycie 310 czepków i turbanów, które za pośrednictwem Klubu Amazonka w Opolu zostały przekazane kobietom w trakcie i po chemioterapii leczonym w Opolskim Centrum Onkologii. Jego realizacja była możliwa dzięki dotacji pozyskanej w trybie 19a, w wysokości 9 972,71 zł.

Miasto Opole zorganizowało w 2025 r. po raz trzeci **„Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego”,** który rozpoczął się 10 września – w Dzień Zapobiegania Samobójstwom i trwał do dnia 10 października – Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego.

Dla mieszkańców miasta przygotowano szereg działań wspierających, tj.

- Dyżury psychologów i prawników w **Centrum Handlowym Solaris Center.**
- Wystawa prac plastycznych, które wzięły udział w drugiej edycji konkursu pn. **„Oswajamy zdrowie psychiczne”.**
- Warsztaty i spotkania autorskie prowadzone przez Miejską Bibliotekę Publiczną oraz jej filie w całym mieście.
- Warsztaty online prowadzone przez Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne oraz Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Opolu.
- Projekcja filmów dla dzieci i młodzieży szkolnej pt. „W głowie się nie mieści 2” oraz „Prawdziwy ból” w **Kinie HELIOS – Centrum Solaris.** W seansie udział wzięło 300 uczniów opolskich szkół. Realizacja przedsięwzięcia była możliwa dzięki współpracy z Kinem Helios w Solaris Center, które zapewniło odpowiednie warunki organizacyjne. Koszt realizacji wydarzenia w 2025 roku wyniósł 3.600 zł.
- „Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego na sportowo” w **Toyota Park, przy Oleskiej 70.** W zajęciach sportowo – rekreacyjnych udział wzięli uczniowie opolskich przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.
- W 2025 roku po raz kolejny wydawany został **„Poradnik o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami**

psychicznymi w mieście Opolu”, stanowiący istotne narzędzie informacyjne w zakresie lokalnego systemu wsparcia zdrowia psychicznego. Poradnik obejmuje aktualne dane teleadresowe oraz kompleksowy opis form wsparcia realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Opola.

Wydano 400 egzemplarzy, na kwotę 5000,00 zł.

- **cykl warsztatów psychoedukacyjnych** dla dzieci i młodzieży, które odbyły się **w Ratuszu**, w sali im. Karola Musioła. W wydarzeniach wzięły udział cztery grupy uczestników, łącznie około 100 osób.
- **wyzwanie czytelnicze „Troskliwy Żłobek / Troskliwe Przedszkole”**, skierowane do żłobków i przedszkoli z terenu miasta Opola, którego celem było wspieranie rozwoju emocjonalnego najmłodszych poprzez bajkoterapię tj. systematyczne czytanie książek poruszających tematykę emocji, relacji, empatii oraz poczucia bezpieczeństwa. W wyzwaniu wzięło udział prawie 2 000 dzieci – z 9 żłobków, obejmujących 27 grup i 512 dzieci, oraz z 15 przedszkoli, obejmujących 68 grup przedszkolnych i 1 427 dzieci. Każda placówka uczestnicząca w wyzwaniu otrzymała certyfikat „Troskliwe Przedszkole” lub „Troskliwy Żłobek”. Inicjatywa sprzyjała wczesnemu kształtowaniu kompetencji emocjonalno-społecznych u najmłodszych, zachęcała do nawiązywania pozytywnych relacji rówieśniczych, a także rozwijała u dzieci umiejętność rozpoznawania i nazywania własnych emocji.

C. Wsparcie rodzin z problemami uzależnień i przemocy:

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026

Nadrzędnym celem w 2025 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 było tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów, a także zmniejszania rozmiarów problemów już istniejących.

Główny cel Programu został osiągnięty w 2025 r. poprzez realizację zadań w nw. obszarach:

- 1) zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i wsparcia dla osób uzależnionych/ współuzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej oraz wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i innych uzależnień (w tym behawioralnych), w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, kulturalno-oświatowych i oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych, opóźnianie inicjacji alkoholowej i narkotykowej, w tym wzrost świadomości społecznej w obszarze uzależnień,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) monitorowanie problematyki uzależnień.

Zadania ujęte w Programie realizowane były przez miejskie jednostki organizacyjne, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe statutowo działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W okresie sprawozdawczym do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 146 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Na komisji przyjęto 314 osób, w tym 240 osoby, wobec których toczy się postępowanie o objęcie leczeniem odwykowym i 74 osób współuzależnionych, którym udzielono porad i nakłoniono do stawiennictwa w instytucjach zajmujących się terapią rodzinną i osób współuzależnionych. Do Sądu Rejonowego w Opolu złożono w sumie 100 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, 106 osób zostało skierowanych przez Komisję na badanie przez biegłych.

W ramach zadań realizowano szereg działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z terenu Miasta Opola m.in.:

1. Udzielano pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin problemem alkoholowym poprzez dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego. Podczas realizacji zadania zostało dofinansowanych 11 placówek wsparcia dziennego, potocznie nazywanych „światlicami”, gdzie świadczona była pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna. W zajęciach wzięło udział 153 dzieci z terenu miasta Opola.
2. W okresie sprawozdawczym 14 organizacji pozarządowych oraz innych uprawnionych podmiotów otrzymało w ramach otwartych konkursów ofert dotacje na realizację zadań w ramach profilaktyki uzależnień, m.in. 6 dotacji na poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych z których skorzystało 275 mieszkańców miasta Opola, 16 dotacji na wdrożenie rekomendowanych, autorskich programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień, podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, dla 5 571 mieszkańców miasta Opola. Ponadto 28 publicznych szkół podstawowych, ponadpodstawowych z terenu miasta Opola złożyło wnioski na sfinansowanie działań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026. Wnioski te dotyczyły m.in. wsparcia działań kształtujących postawy społeczne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych jak również zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. W działaniach wzięły udział 5 133 osoby (w tym dzieci, młodzież, rodzice oraz wychowawcy szkół).
3. W ramach zadania wsparcie działań kształtujących postawy społeczne wobec problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy ogłoszono otwarte konkursy ofert na prowadzenie zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Opola. Dofinansowanie otrzymało 27 klubów sportowych/stowarzyszeń. W zajęciach wzięło udział 2.681 uczestników.
4. Sfinansowano organizację wycieczki letniego oraz zimowego o charakterze rekreacyjno-profilaktycznym dla dzieci i młodzieży żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz w rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych. W ramach akcji „Zima 2025” wycieczką półkolonijną zostało objętych 44 uczniów klas I – III szkół podstawowych z terenu Miasta Opola. W ramach akcji „Lato 2025” wycieczką kolonijną objętych zostało łącznie 205 uczniów z szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu Miasta Opola.

5. We współpracy z Komendą Miejską Policji w Opolu oraz Strażą Miejską w Opolu zorganizowano 7 akcji profilaktycznych oraz interwencyjnych dla 1347 beneficjentów.
6. W ramach zadania pn. „Organizowanie i wspieranie działań służących promocji abstynencji i zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci, młodzieży i dorosłych wydatkowano środki finansowe min. na:
- ✓ Program profilaktyczny pn. Jestem (U) Ważny w Branżowej Szkole I Stopnia w Opolu. W ramach działań uczniowie uczestniczyli w warsztatach, podczas których ćwiczyli różne techniki asertywności, w tym umiejętność odmawiania, przyjmowania, krytyki oraz pochwał, zapoznali się z konsekwencjami prawnymi i społecznymi spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. W programie wzięło udział 90 uczniów.
 - ✓ Centrum Obsługi Administracyjnej Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych w Opolu realizowało program pt. „Stop! Palenie i picie – wybieram trzeźwe życie”, w ramach którego zorganizowano m.in.: wycieczkę z programem terapeutyczno - profilaktycznym dla 17 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto zadanie było realizowane poprzez udział dzieci w indywidualnych zajęciach terapeutycznych.
 - ✓ Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Opolu realizował szereg inicjatyw edukacyjno - sportowych dla dzieci i młodzieży z Miasta Opola m.in.:
 - Zajęcia z samoobrony oraz przeciwdziałania przemocy domowej dla dziewcząt ze szkół średnich z miasta Opola - 758 uczennic;
 - Warsztaty profilaktyczne - pn. profilaktyka na stadionie – 360 uczniów;
 - Cykl imprez rekreacyjno - sportowych – 330 uczestników.
 - ✓ Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Opolu realizował:
 - Zajęcia teoretyczno – warsztatowe pn. „Zdrowe wybory”. W zajęciach uczestniczyło 88 uczniów, 24 rodziców/opiekunów.
 - ✓ Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu realizował:
 - Warsztaty profilaktyczne pn. „Co to jest odpowiedzialność”. W zajęciach wzięło udział 120 uczniów;
 - Projekt pn. „Lekcje świadomych i asertywnych zachowań”. W projekcie wzięło udział 840 uczniów.
7. W ramach zadania pn. Organizowanie i udział w kampaniach edukacyjnych, w tym zakup i wydawanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych zakupiono materiały edukacyjne (książki specjalistyczne) do przeprowadzenia działań profilaktycznych i terapeutycznych z dziećmi i młodzieżą oraz warsztaty profilaktyczne mając na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu na terenie następujących szkół:
- Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 20,
 - Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 24,
 - Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Nr 2,
 - Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Nr 8,
 - Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Nr 9,
 - Zespołu Szkół Ekonomicznych,
 - Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Kazimierza Gzowskiego,
 - Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Nr 5.

8. We współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zakupiono materiały profilaktyczne dot. odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych dla sprzedawców, które rozpropagowywane były nieodpłatnie sprzedawcom napojów alkoholowych podczas wizytacji placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.
9. W ramach zadania pn. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu lub zażywania narkotyków, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych wydatkowano środki finansowe na:
 - Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych. Pakiet szkoleniowy obejmował: audyt terenowy, szkolenie stacjonarne w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych, audyt końcowy. W szkoleniu wzięło udział 24 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (Sklepy Żabka w Opolu).
10. W ramach otwartego konkursu ofert zrealizowano szkolenie przygotowujące wychowawców, pedagogów, psychologów do pracy rekomendowanym programem wychowawczo – profilaktycznym „Iskra odporności”. W szkoleniu wzięło udział 24 nauczycieli/wychowawców.

Na realizację w 2025 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości: 5 867 700,48 zł.

Szczegółowe informacje o realizacji w 2025 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 ujęte zostały w Raporcie z wykonania w 2025 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026, a także efektów jego realizacji.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2030

Rada Miasta Opola w dniu 30 listopada 2023 r. przyjęła uchwałę Nr LXXX/1380/23 w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023–2030. Głównym celem Programu jest ograniczenie na terenie miasta Opola rozmiaru i następstw zjawiska przemocy domowej poprzez:

- podniesienie świadomości społecznej oraz zintensyfikowanie działań profilaktycznych i interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową,
- zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Program realizowany jest w rocznej perspektywie, a zawarte w nim cele i obszary działań nakładały obowiązek na poszczególne podmioty realizacji długofalowych zadań w celu zmniejszenia zjawiska przemocy domowej. Osiągnięcie tego celu było procesem wymagającym czasu, zaangażowania wszystkich służb, środków finansowych, a także zmiany świadomości społecznej. Program skorelowany był z wieloma miejskimi programami i strategiami, a w szczególności z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026, Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Opola na lata 2023-2030 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów w Programie określono cztery priorytetowe obszary działań tj.:

- Obszar I – Profilaktyka i edukacja społeczna;
- Obszar II - Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej;
- Obszar III - Oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc;
- Obszar IV – Współpraca podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

W 2025 r. w ramach Obszaru I :

- przeprowadzono 183 programy profilaktyczne adresowane do dzieci, młodzieży i osób dorosłych – wzięły w nich udział 16 033 osoby,
- promowano konstruktywne metody rozwiązywania konfliktów, w tym mediacji – liczba podjętych inicjatyw 450 dla ok. 3000 osób,
- przeprowadzono 3 kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – liczba odbiorców - około 3.500 osób,
- przeprowadzono 4 edycje warsztatów umiejętności radzenia sobie z agresją dla 40 osób.

W 2025 r. w ramach Obszaru II:

- zapewniano osobom doznającym przemocy miejsca całonocowe w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej – liczba dostępnych miejsc 15,
- organizowano interwencje kryzysowe w sytuacji przemocy domowej – liczba udzielonego wsparcia psychologicznego, prawnego, medycznego, pedagogicznego i socjalnego - 4.000,
- zwiększano dostępność do informacji w zakresie możliwości i form pomocy – liczba opublikowanych informacji 42, liczba podmiotów upowszechniających te informacje 10,
- tworzone i rozwijano nowe formy wsparcia (warsztaty, zajęcia, programy profilaktyczne) dla osób doświadczających przemocy domowej – liczba takich form wsparcia 21,
- doskonalono wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” – liczba założonych kart - 236, liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych – 224, liczba działań podnoszących kompetencje osób realizujących procedurę „Niebieskie Karty” (szkolenia, warsztaty) - 17.

W 2025 r. w ramach Obszaru III:

- realizowano działania korekcyjno-edukacyjne dla 30 osób i psychologiczno-terapeutyczne adresowane do sprawców przemocy dla 24 osób,
- izolowano osoby stosujące przemoc domową od osób doświadczających przemocy – liczba

odizolowanych sprawców przemocy - 11 osób,

- propagowano postawy mające na celu natychmiastowe reakcje osób żyjących w najbliższym środowisku na zauważone przejawy przemocy domowej.

W 2025 r. w ramach Obszaru IV:

- zorganizowano 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- opracowano i upowszechniano materiały informacyjne oraz ulotki dotyczące instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- wymieniano doświadczenia na forum ogólnopolskim, podczas wizyt studyjnych, współpracowano z organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym – liczba wizyt studyjnych - 1, liczba współpracujących instytucji i organizacji – 60.

Zestawienie danych liczbowych dotyczących realizacji procedury „NIEBIESKA KARTA”

Niebieskie Karty	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty A – ogółem:	176	326	383	211	254	287	272	197	196	157	220	274	236
w tym przez przedstawicieli:													
jednostek pomocy społecznej	49	63	70	54	53	50	45	26	29	37	25	66	35
Policji	108	240	302	142	179	227	215	166	153	110	174	164	138
Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10	9	3	3	9	0	3	2	1	1	0	0	0
oświaty	8	9	6	10	10	6	7	1	12	5	18	37	25
ochrony zdrowia	1	3	2	2	3	3	2	2	2	5	3	7	3
wobec:													
Kobiet	134	223	280	161	211	233	228	168	148	110	176	145	180
Mężczyzn	22	27	55	29	21	37	30	25	22	23	15	37	36
Dzieci	20	29	48	21	22	17	14	4	26	24	29	92	132

Porównując liczbę wszczętych procedur Niebieskie Karty w minionych latach tj. od 2019 r. do 2022 r. można zauważyć tendencję spadkową ilości realizowanych procedur Niebieskie Karty. Z kolei od 2023 roku odnotowuje się wzrost liczby wszczętych procedur Niebieskie Karty. W roku 2025 ilość wszczętych procedur NK wobec dzieci gwałtownie wzrosła, co wyjaśnić można zapisami wynikającymi z nowelizacji Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, oraz zastosowaniu standardów ochrony małoletnich przed przemocą.

8. Zatrudnienie

Powiatowy Urząd Pracy w Opolu w 2025 roku rozwijał efektywne formy aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz realizował projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (FEO). W ramach programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaktywizowano **637 osób** z miasta Opolą, w tym:

- na szkolenia skierowano **133 osoby**, w tym:

- 2 z niepełnosprawnością,
- 10 do 25 roku życia,
- 13 powyżej 50 roku życia;
- bon szkoleniowy przyznano **2 osobom**;
- bon na kształcenie ustawiczne przyznano **7 osobom**;
- na prace interwencyjne skierowano **40 osób**, w tym:
 - 2 osoby z niepełnosprawnością,
 - 9 do 25 roku życia,
 - 6 powyżej 50 roku życia;
- na roboty publiczne skierowano **4 osoby**, w tym:
 - 1 osobę z niepełnosprawnością,
 - 1 do 25 roku życia,
 - 1 powyżej 50 roku życia;
- na prace społecznie użyteczne skierowano **44 osoby**, w tym:
 - 16 z niepełnosprawnością,
 - 27 powyżej 50 roku życia;
- nostryfikację dyplomu sfinansowano **4 osobom**, w tym:
 - 1 do 25 roku życia;
- egzaminy sfinansowano **3 osobom**;
- na staż skierowano **212 osób**, w tym:
 - 17 z niepełnosprawnością,
 - 54 do 25 roku życia,
 - 30 powyżej 50 roku życia;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (dotacje) przekazano **99 osobom**, w tym:
 - 1 z niepełnosprawnością,
 - 2 do 25 roku życia,
 - 4 powyżej 50 roku życia;
- na refundowane miejsca pracy skierowano **25 osoby**, w tym:
 - 1 osoba z niepełnosprawnością,
 - 6 do 25 roku życia,
 - 2 powyżej 50 roku życia;
- bon na zasiedlenie przyznano **38 osobom**, w tym:
 - 1 osoba z niepełnosprawnością,
 - 6 do 25 roku życia;
- bon zatrudnieniowy przyznano **10 osobom**, w tym:
 - 7 do 25 roku życia;
- w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia skierowano **16 osób**, w tym:
 - 1 z niepełnosprawnością,
 - 16 powyżej 50 roku życia.

Na realizację ww. form wsparcia przeznaczono **8 356 493,01 zł**, z czego 5 255 497,96 zł było wydatkowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027 (FEO).

Rok 2025 charakteryzował się ustabilizowaniem poziomu bezrobocia, na koniec grudnia 2025 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były 4 593 osoby bezrobotne (2 489 osób bezrobotnych z Opola i 2 104 osoby bezrobotne z powiatu opolskiego) tj. o 400 osób więcej niż 31.12.2024 r. i o 424 osoby bezrobotne więcej w porównaniu do końca grudnia 2023 roku. Oprócz osób bezrobotnych, na koniec grudnia 2025 r. w PUP w Opolu zarejestrowanych było 157 osób poszukujących pracy. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2025 r. osiągnęła 3,2 % dla miasta Opola i 6,1 % dla powiatu opolskiego, a dla województwa opolskiego w analogicznym okresie wynosiła 6,4 %, a dla kraju 5,7 %, należy tu podkreślić, iż ww. stopy bezrobocia były wyższe niż w 2024 r.

W 2025 roku realizowane były:

Indywidualne porady zawodowe – **476 osób**, w tym dla:

- 83 osób długotrwale bezrobotnych;
- 49 osób powyżej 50 roku życia;
- 20 osób z niepełnosprawnością.

Indywidualna informacja zawodowa – **110 osób**, w tym dla:

- 24 osób długotrwale bezrobotnych;
- 24 osób powyżej 50 roku życia;
- 7 osób z niepełnosprawnością.

Grupowe porady zawodowe – **75 osób**, w tym dla:

- 23 osób długotrwale bezrobotne;
- 29 osób powyżej 50 roku życia;
- 5 osób z niepełnosprawnością.

Grupowa informacja zawodowa – **152 osoby**, w tym dla:

- 15 osób długotrwale bezrobotnych;
- 21 osób powyżej 50 roku życia;
- 11 osób z niepełnosprawnością.

Zakres realizowanych tematów z osobami korzystającymi z usługi poradnictwa zawodowego:

- określenie potencjału zawodowego (w tym także predyspozycji oraz kompetencji zawodowych) jako baza do precyzowania celu zawodowego w kontekście specyfiki obecnego rynku pracy,
- wybór odpowiedniego miejsca pracy,
- dobór formy pomocy określonej w ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
- zmiana kwalifikacji zawodowych - wybór odpowiedniego kierunku kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- zasady profesjonalnego przygotowywania dokumentów aplikacyjnych,
- zasady aktywnego, skutecznego, a także bezpiecznego poszukiwania pracy,
- formy wsparcia realizowane przez partnerów rynku pracy dla osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych oraz z niepełnosprawnościami.

Zatrudnienie podjęły łącznie **2 324 osoby** z miasta Opolą, w tym:

- **386** osób długotrwale bezrobotnych;
- **404** osób powyżej 50 roku życia;
- **95** osób z niepełnosprawnością.

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w 2025 roku Powiatowy Urząd Pracy w Opolu, uwzględniając potrzeby osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, dostosował swoje działania do aktualnych potrzeb wskazanej grupy. W związku z wejściem w życie z dniem 01.06.2025 r. ustawy z dnia 20 marca 2025 roku o rynku pracy i służbach zatrudnienia, wszystkie formy pomocy były dobierane zgodnie z zapisami ww. ustawy i ujmowane w Indywidualnym Planie Działania, który opracowywany był w porozumieniu z osobą bezrobotną. W 2025 roku osoby długotrwale bezrobotne aktywizowane zawodowo były poprzez skierowania na staże, prace społecznie użyteczne, szkolenia oraz zatrudnienie subsydiowane i niesubsydiowane. Istotnym jest, iż trudności w aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych wynikają z oddalenia od rynku pracy, braku motywacji oraz niechęci do zmiany sytuacji życiowej.

Sytuacja na rynku pracy w Opolu i powiecie opolskim w 2025 roku nie uległa znaczącej zmianie. Pracodawcy, podobnie jak w roku ubiegłym, sygnalizowali problemy z rekrutacją pracowników w zawodach deficytowych między innymi z uwagi na odpływ pracowników z Ukrainy (mężczyzn, którzy powrócili na Ukrainę w związku z wojną). Warto również nadmienić, iż braki kadrowe w ww. zawodach spowodowane są niejednokrotnie nieatrakcyjnymi wynagrodzeniami, specyfiką pracy oraz zmniejszającą się ilością wykwalifikowanych kadr.

Skuteczna aktywizacja zawodowa osób po 50 roku życia uwarunkowana jest wieloma czynnikami. Stan zdrowia i związane z tym przeciwwskazania do podjęcia pracy w dużym stopniu ograniczają możliwości zatrudnienia. Kolejnym czynnikiem jest ograniczona mobilność zawodowa rozumiana jako gotowość do zmiany miejsca zatrudnienia, podniesienia kwalifikacji oraz do podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania, czyli akceptacja dojazdów do miejsca zatrudnienia.

9. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, gmina może tworzyć na swoim terenie jednostki pomocnicze, w tym dzielnice. W Opolu jednostki te funkcjonują od blisko 15 lat – pierwsze dzielnice zostały powołane w 2009 roku. W okresie sprawozdawczym miasto było podzielone na trzynaście dzielnic, w których działają rady dzielnic jako organy reprezentujące mieszkańców i wspierające rozwój lokalnych wspólnot. Rady dzielnic pełnią istotną rolę w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz włączaniu mieszkańców w proces współdecydowania o sprawach najbliższego otoczenia. Do ich zadań należy m.in. integrowanie mieszkańców, zgłaszanie potrzeb i inicjatyw lokalnych, opiniowanie działań samorządu miejskiego oraz podejmowanie przedsięwzięć służących poprawie jakości życia w dzielnicach. W związku z upływem kadencji poprzednich rad dzielnic w październiku 2024 roku, w grudniu 2024 roku ogłoszono nowe wybory do rad dzielnic. Głosowanie odbyło się w dniach od 4 do 14 lutego 2025 roku. Z satysfakcją należy odnotować, że we wszystkich trzynastu dzielnicach powołano rady dzielnic. W części dzielnic liczba zgłoszonych kandydatów była równa liczbie mandatów, dlatego zgodnie z obowiązującymi zasadami kandydaci zostali uznani za wybranych bez konieczności przeprowadzania głosowania. Pierwsze posiedzenia nowo wybranych rad dzielnic, podczas których członkowie rad dokonali ukonstytuowania się organów, wyboru przewodniczących rad oraz zarządów dzielnic, odbywały się na przełomie lutego i marca 2025 roku. Rozpoczynając nową kadencję, rady

dzielnic koncentrowały się przede wszystkim na identyfikowaniu najważniejszych potrzeb mieszkańców, budowaniu współpracy z instytucjami lokalnymi oraz planowaniu inicjatyw integrujących społeczność dzielnic. Nowa kadencja rad dzielnic przyniosła także nowe pomysły i inicjatywy mieszkańców dotyczące m.in. organizacji wydarzeń integracyjnych, działań na rzecz poprawy estetyki przestrzeni publicznej, inicjatyw sąsiedzkich czy aktywizacji społecznej mieszkańców. Rosnące zaangażowanie mieszkańców w działalność rad dzielnic potwierdza rosnącą świadomość znaczenia lokalnej partycypacji i współodpowiedzialności za rozwój miasta.

W celu zapewnienia jeszcze bardziej profesjonalnego wsparcia dla funkcjonowania jednostek pomocniczych oraz wzmocnienia współpracy między radami dzielnic a Miastem, z dniem 1 lipca 2025 roku powołano Biuro ds. Dzielnic. Wydział ten odpowiada za koordynację współpracy z radami dzielnic, wsparcie organizacyjne i merytoryczne ich działalności, a także rozwijanie narzędzi wspierających aktywność obywatelską mieszkańców. Funkcjonowanie rad dzielnic stanowi ważny element systemu dialogu społecznego w Opolu oraz wzmacnia mechanizmy partycypacji obywatelskiej na poziomie lokalnym, przyczyniając się do budowania silnej i aktywnej wspólnoty mieszkańców miasta.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Lata						
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	Liczba dzielnic	29 / 13	13	13	13	13	13	13
2	Liczba podjętych uchwał przez Rady Dzielnic	241	146	154	146	163	137	244

Obszar zadań realizowanych dla Rad Dzielnic	
 <p>żagiel nad piaskownicą na terenie rekreacyjnym przy ul. Wojska Polskiego</p> <p>montaż małej architektury wypoczynkowej</p>	<p>W okresie sprawozdawczym Miasto realizowało również zadania w ramach przedsięwzięć lokalnych (dzielnicowych), finansowanych ze środków pozostających w dyspozycji Rad Dzielnic. Były to inicjatywy o stosunkowo niewielkim budżecie, jednak istotne z punktu widzenia potrzeb mieszkańców i funkcjonowania lokalnych społeczności.</p> <p>Środki przeznaczano głównie na zadania inwestycyjne i remontowe związane z poprawą infrastruktury drogowej i pieszej, bezpieczeństwa ruchu oraz oświetlenia ulicznego, m.in. remont ulicy Luboszyckiej przy skwerze gen. Marii Wittek czy chodnika przy ul. Chabrów.</p> <p>Realizowano także działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych, w tym rewitalizację skweru między ul. Pasieczną i Powstańców Śląskich oraz modernizację placu zabaw przy ul. Bończyka. Rady Dzielnic wspierały ponadto placówki oświatowe oraz jednostki OSP poprzez zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu.</p>

- **Budżet Obywatelski**

W 2025 r. w Opolu realizowana była procedura wyboru wniosków z Budżetu Obywatelskiego, które będą realizowane w 2026 roku. Kwota budżetu na 2026 r. wzrosła do rekordowych 8,1 mln zł. Projekty można było składać **od 13 do 29 maja 2025 roku** (elektronicznie – poprzez platformę internetową).

Aby zaznajomić mieszkańców z ideą Budżetu Obywatelskiego oraz zachęcić ich do składania wniosków zrealizowano kampanię informacyjną na oficjalnych stronach internetowych Urzędu Miasta Opola, w mediach społecznościowych, prasie oraz radiu. W tej edycji Budżetu Obywatelskiego kontynuowano model podziału projektów oparty na dwóch kategoriach projektów: ogólnomiejskich i dzielnicowych. Model ukierunkowany był na międzydzielnicową współpracę mieszkańców, tworzenie lokalnych strategii i partnerstw oraz optymalny podział środków, w celu zwiększenia udziału mieszkańców w tym instrumencie partycypacji społecznej, a także w celu równomiernego rozłożenia inwestycji na mapie Opola. Głosować na wybrane projekty mógł każdy mieszkaniec Opola, przy czym osoby poniżej 18 roku życia za zgodą opiekuna prawnego. Mieszkańcy Opola w XII edycji Budżetu Obywatelskiego zgłosili 107 projektów. W poszczególnych kategoriach rozkład złożonych projektów przedstawiał się następująco:

Podstawowe dane statystyczne w obszarze realizacji procedury Budżetu Obywatelskiego (projekty zgłoszone w 2025 r. wg obszarów tematycznych)

Obszar tematyczny złożonego wniosku	Liczba złożonych wniosków	Struktura złożonych wniosków
Drogi, chodniki, ścieżki rowerowe:	33	31%
Sport, w tym architektura sportowa	9	8%
Tereny rekreacyjne, place zabaw, mała architektura	23	21%
Edukacja i kultura	6	6%
Oświetlenie i bezpieczeństwo	3	3%
Tereny zielone i nasadzenia	8	7%
Inne	16	15%
Ochrona zdrowia i działania na rzecz osób niepełnosprawnych	4	4%
Działania na rzecz seniorów	2	2%
Komunikacja miejska	3	3%
SUMA	107	100%

Spośród złożonych projektów, 12 nie uzyskało wymaganego progu poparcia (minimum 20 osób) oraz jeden projekt nie posiadał zgody Gminy Dobrzeń Wielki, działka nie jest własnością Gminy Opole. Tym samym nie były dalej procedowane. Do dalszej oceny zostały skierowane 94 projekty. Na etapie oceny formalnej 94 ze złożonych projektów zostały ocenione pozytywnie. Następnie oceniano je pod względem merytorycznym. Po zakończeniu procedury odwoławczej zostały ogłoszone ostateczne listy projektów: na liście do głosowania znalazło się 67 projektów, w tym: 25 projektów ogólnomiejskich o łącznej wartości 13 mln zł oraz 42 projekty dzielnicowe (27,4 mln zł).

Głosowanie na projekty przeprowadzono wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem dedykowanej platformy, pozwalającej mieszkańcom na pełne zapoznanie się z projektami oddanymi pod głosowanie, a także gwarantującej transparentność samego głosowania, jak i wiarygodność uzyskanego wyniku. W celu wsparcia mieszkańców w tej formule głosowania, utworzono punkty wsparcia głosowania, w których mieszkańcy mogli uzyskać pomoc oraz dodatkowy instruktaż w zakresie procedury głosowania. Łącznie zagłosowało 10120 osób. Wśród głosujących 57% stanowią osoby w wieku 26-45 lat.

- **Inicjatywa Lokalna**

W 2025 r. zrealizowano 10 zadań zgłoszonych w ramach Inicjatywy Lokalnej, której procedura przeprowadzana była w roku poprzednim.

W 2025 r. odbyła się również procedura wyboru wniosków do realizacji w 2026 roku. Na realizację zadań w 2026 r. zabezpieczono środki w wysokości 120 tys. zł. W ramach Inicjatywy Lokalnej można było zgłaszać zadania, których szacunkowy koszt wsparcia ze strony Miasta nie przekraczał 10 tys. zł, a termin ich naboru trwał od 1 stycznia do 15 września 2025 r. W minionej edycji Inicjatywy Lokalnej złożono 49 wniosków. Do realizacji skierowano 14 zadań, które po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej otrzymały najwyższą liczbę punktów, według przyjętych kryteriów. Na tej podstawie Prezydent zdecydował o przyznaniu wsparcia i realizacji w 2026 r. niżej wskazanych przedsięwzięć.

Tytuł wniosku	Opis wniosku	Kwota (w zł)
Ważni dla Siebie, Uważni na Innych	Warsztaty i festyn rodzinny	9 000,00
Regaty Smoczych Łodzi Groszmal Opole 2026	organizacji wydarzenia sportowego – wyścigów smoczych łodzi po rzece Odrze dla mieszkańców Opola zwłaszcza dzielnicy VII (Groszowice, Grotowice, Nowa Wieś Królewska) organizowanego co roku na terenie dzielnicy VII przy stadionie LKS Groszmal.	10 000,00
Malinowa Świetlica - budowa przestrzeni rekreacyjno wypoczynkowej	wyrównać i przygotować teren pod tymczasowe boisko, a w ramach środków finansowych zakupić dwie bramki stacjonarne 3mx2m typu orlik, które w przyszłości zostaną wykorzystane przy mającym powstać boisku.	10 000,00
Nowa zieleń dla Bierkowic	Nasadzenia	2 840,00
Wolontariat - Międzyszkolny Dzień Życzliwości	Organizacja pikniku	10 000,00
„Łączymy się w zdrowiu -joga”	Zajęcia jogi dla 60 plus, koszty prowadzącego	9 880,00
„Warsztaty kulinarne związane z dziedzictwem regionalnej kuchni Śląskiej”.	Warsztaty kulinarne związane z dziedzictwem regionalnej kuchni Śląskiej	10 000,00
Rodzinny piknik z kinem plenerowym – „Powitanie wakacji przy blasku księżyca”	Rodzinny piknik z kinem plenerowym – „Powitanie wakacji przy blasku księżyca”	9 000,00
Comiesięczne spotkania kobiece by Rada Kobiet w Opolu	Organizacja kobiecych spotkań	8 000,00
Rewitalizacja podwórka	potrzeba zagospodarowania pasa zieleni, na którym chcą posadzić i pielęgnować we własnym zakresie rośliny, korzystając z kompostownika zakupionego w ramach Inicjatywy Lokalnej. Dodatkowo przewidziano zakup i montaż stojaków na rowery oraz skrzyni do przechowywania zabawek, która dodatkowo będzie spełniała funkcję edukacyjną	5 300,00
Dożynki w Nowej Wsi Królewskiej 2026	Organizacja Żniwnioka – Dożynek w Nowej Wsi Królewskiej w 2026 roku	10 000,00
Paczki dla osób z dzielnicy Opole-Grudzice mających powyżej 90 lat oraz dla osób schorowanych i wymagających wsparcia - 2025 r. oraz Spotkanie dla osób samotnych, ubogich i starszych - styczeń 2026 rok	paczki i spotkanie dla samotnych	6 980,00
Baronowski Sportowy Dzień Dziecka	W programie przewidziano m.in. rodzinny rajd terenowy, zawody sportowe, gry podwórkowe, animacje ruchowe,	9 000,00

	zajęcia ruchowe i integracyjny dla najmłodszych. Wydarzenie skierowane jest do dzieci i ich opiekunów, ma charakter edukacyjno-rekreacyjny i służy zarówno poprawie kondycji fizycznej uczestników, jak i integracji lokalnej społeczności.	
Festyn edukacyjny „Powrót do przeszłości – PRL”	Organizacja warsztatów	10 000,00

- **Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2025**

Celem głównym programu było wzmocnienie partnerstwa Miasta z organizacjami pozarządowymi oraz integracja podmiotów działających w obszarze pożytku publicznego w Opolu. Mając na względzie cel główny, a także założone cele szczegółowe, współpraca odbywała się w formie finansowej i pozafinansowej, na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności oraz równości szans. Na realizację zadań publicznych ujętych w ww. Programie zaplanowano środki finansowe w kwocie nie niższej niż 13 mln zł. Ostatecznie na realizację zadań w ramach Programu przeznaczono z budżetu miasta Opola kwotę **31 403 564,01 zł**, z tego **30 376 684,99 zł** w formie dotacji na realizację 317 zadań publicznych oraz **1 026 879,02 zł** na wypłatę stypendiów i nagród.

Prezydent Miasta Opola ogłosił **43** otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe i uprawnione podmioty złożyły łącznie **457 ofert**. Prezydent podpisał 318 umów, z tego na powierzenie realizacji zadań publicznych 187 oraz wsparcie 131. Organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty (w liczbie 161) ostatecznie zrealizowały 317 zadań, których całkowita wartość wyniosła 33 090 269,74 zł, z tego dotacje z budżetu miasta Opola w kwocie 30 376 684,99 zł oraz wkład własny oferentów w łącznej wysokości 2 713 584,75 zł.

Najwięcej środków finansowych przeznaczono na realizację:

- ✓ 14 zadań w obszarze pomocy społecznej – ogółem 12 036 751,86 zł,
- ✓ 81 zadań w obszarze kultury fizycznej - ogółem 10 238 815,84 zł,
- ✓ 10 zadań w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych - 2 438 024,67 zł,
- ✓ 11 zadań w obszarze wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej - ogółem 1 950 000,00 zł,
- ✓ 49 zadań w obszarze kultury, sztuki, ochrony dziedzictwa narodowego – ogółem 1 070 645,00 zł.

Współpraca pozafinansowa odbywała się m.in. poprzez: wsparcie doradcze i konsultacyjne Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych, tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym (m.in. Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Społeczna Rada Konsultacji, Zespół do spraw Budżetu Obywatelskiego i Inicjatywy Lokalnej, Zespoły robocze ds. Programu współpracy miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2026, Rada Sportu, Rada Seniorów, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Opolu, Rada Kobiet) udostępnianie w miarę możliwości organizacyjnych, pomieszczeń oraz znajdującego się w nich wyposażenia i urządzeń na działania podejmowane przez organizacje pozarządowe, przekazanie organizacjom pozarządowym ponad 16 tysięcy sztuk materiałów promocyjnych, organizacja szkoleń,

konferencji, warsztatów, debat, współorganizowanie przedsięwzięć na rzecz mieszkańców Opola (m.in. Jarmark Bożonarodzeniowy, Festiwal Teatrów Ulicznych, Święto Wojciechowe – Dzień Patrona Opola, Noc Kultury, Piknik Rodzinny, VII Opolskie Śniadanie Wielkanocne, Życzliwy Happening organizowany w ramach kampanii „Opole miastem życzliwości”, Współorganizacja uroczystości nadania nazwy Rondu im. Sióstr Poliwodzianek na skrzyżowaniu ulic Strumykowej i Stawowej w Opolu), objęcie patronatem honorowym Prezydenta 134 inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe, nagradzanie i wyróżnianie społeczników aktywnie zaangażowanych w sprawy miasta i jego rozwoju w kategoriach: „Lider Społeczny Roku” dla Pani Iwony Błaszczuk - działającej od wielu lat na rzecz środowiska osób Głuchych w Opolu oraz „Pożytek Roku” dla Fundacji Rozwoju Społecznego Spinacz oraz Oddziału Opolskiego Polskiego Czerwonego Krzyża za realizację w 2024 roku zadania pn. *O pomOCY dla zdrowia psychicznego – kampania*, a także nagradzanie wolontariuszy i organizacja Gali Wolontariatu, podczas której przyznano nagrodę im. Danuty Sokołowskiej - nagrodę otrzymali: Sergiusz Urynowicz, Waldemar Grzyl, Leon Mioduszewski. Po raz drugi podczas Gali została wręczona Nagroda Publiczności – otrzymał ją ww. wymieniony Pan Waldemar Grzyl.

PODSUMOWANIE

Przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola to odpowiedź Miasta na zidentyfikowane problemy i potrzeby społeczne. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, ale także wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, rozwinięcie infrastruktury wsparcia, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

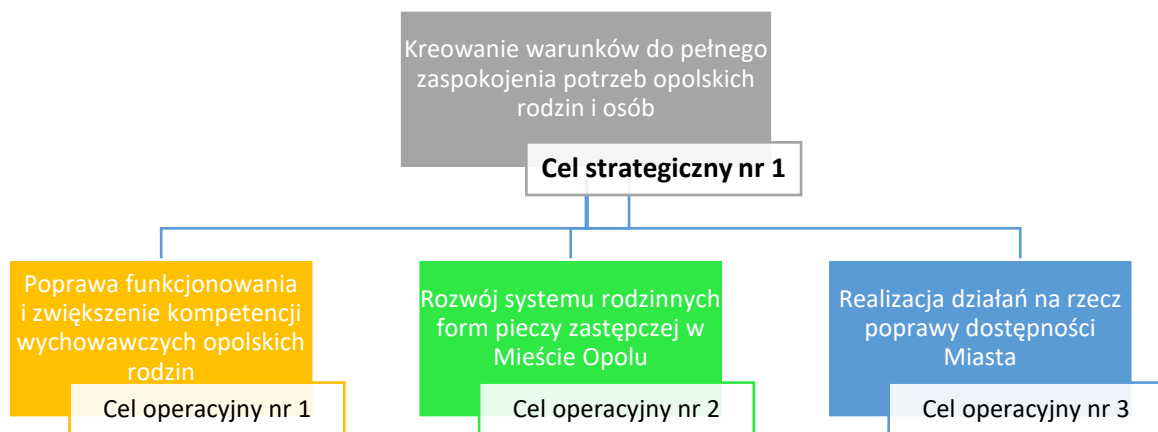
Strategia jest realizowana poprzez działalność miejskich jednostek organizacyjnych, wydziały Urzędu Miasta Opola, instytucje i organizacje. Strategia jest realizowana poprzez programy szczegółowe, które są wymagane przepisami prawa lub stanowią odpowiedź na zdiagnozowane w Mieście potencjały i wyzwania.

Strategia jest wdrażana poprzez dokumenty o zasięgu lokalnym, w tym:

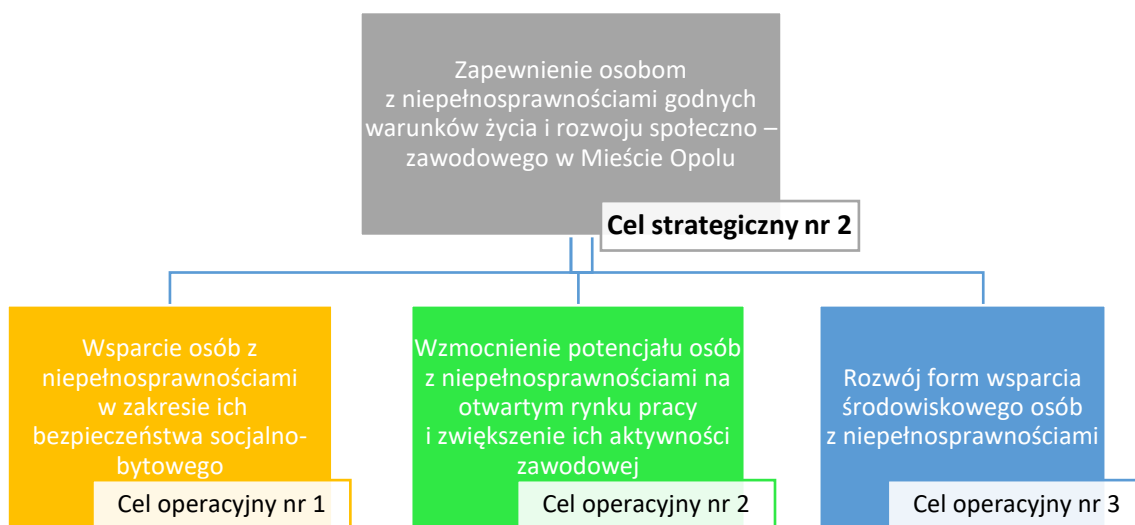

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola zostały określone **4 cele Strategiczne** oraz następujące cele operacyjne tj.

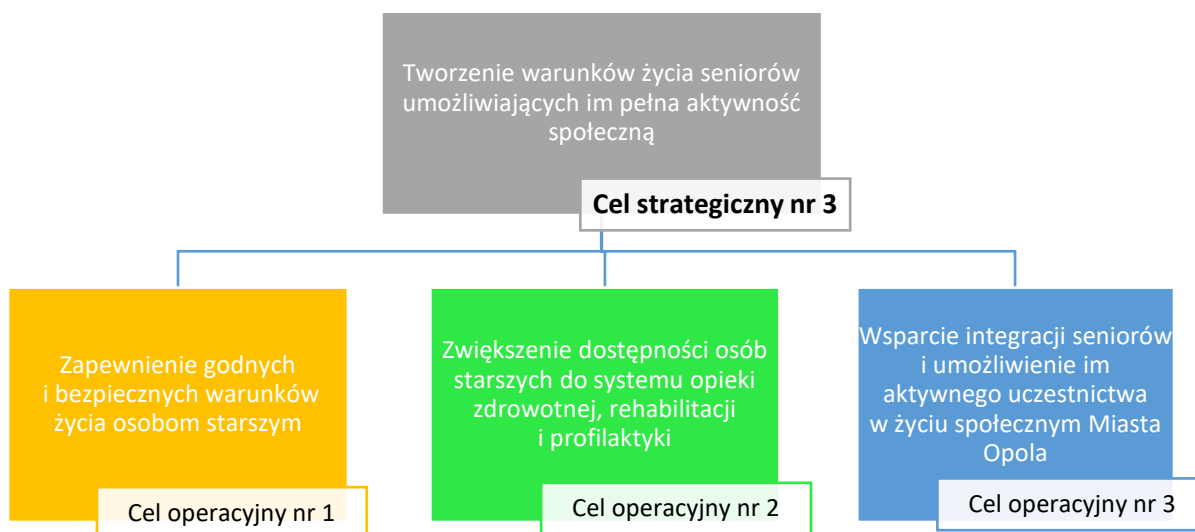
CEL STRATEGICZNY NR 1

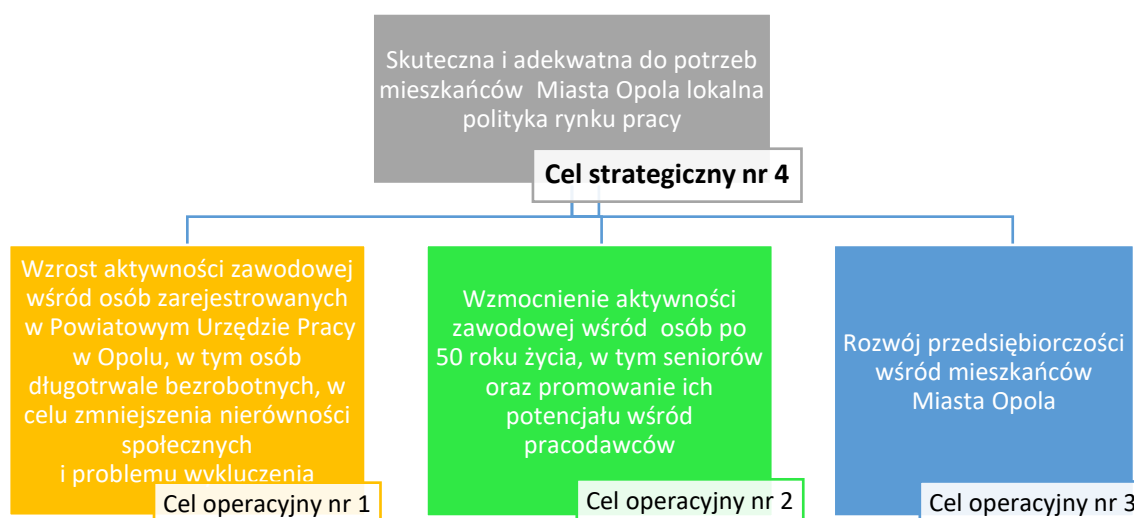
CEL STRATEGICZNY NR 2

CEL STRATEGICZNY NR 3

CEL STRATEGICZNY NR 4

Sposób realizacji ww. celów oraz wskaźników ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021-2025 (tj. m.in.: liczba zrealizowanych działań przez organizacje pozarządowe, wysokość środków finansowych wykorzystanych na realizację zadań z budżetu obywatelskiego oraz Inicjatywy Lokalnej w stosunku do wysokości budżetu Miasta Opola w danym roku budżetowym, liczba zatrudnionych asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, liczba rodzin zastępczych, liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, liczba placówek wsparcia dziennego oraz liczba miejsc w placówkach, liczba Klubów Seniora w Mieście Opolu, liczba osób korzystających z miejskiego transportu specjalistycznego dostosowanego do potrzeb osób starszych oraz z niepełnosprawnościami, liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” oraz Kart „Opolski Senior”, liczba wydanych „Kopert Życia”, liczba osób korzystających z usługi „wsparcia na odległość”, liczba Partnerów Programu „Opolska Rodzina”, liczba zrealizowanych programów polityki zdrowotnej w Mieście Opolu oraz liczba beneficjentów programów) został przedstawiony w poszczególnych obszarach przedmiotowego sprawozdania.

Jak wdrażamy „4-kę dla Opola”?

1. **Miasto Zaangażowane Społecznie:**

- Rozwój przestrzeni dla działalności, współpracy i rozwoju organizacji pozarządowych.
- Wzmacnianie organizacji pozarządowych jako realizatorów zadań publicznych.
- Rozwój budżetowych i pozabudżetowych form angażowania mieszkańców w życie Miasta.

2. **Miasto Odpowiedzialne Społecznie:**

- Promocja wartości rodzinnych.
- Działania na rzecz pozostania w środowisku lokalnym osób niesamodzielnych.
- Rozwój usług umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym prowadzenie samodzielnego życia.
- Reintegracja zawodowa i społeczna.
- Rewitalizacja społeczna środowisk dysfunkcyjnych.
- Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
- Rozwój usług specjalistycznych dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami.
- Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

3. **Miasto Przyjazne Dorastaniu i Aktywnemu Starzeniu Się:**

- Promocja i realizacja działań na rzecz poprawy dostępności miasta – przestrzeni publicznych i budynków.
- Projektowanie przestrzeni oraz tworzenie produktów i usług uwzględniających potrzeby zróżnicowanych wiekowo grup mieszkańców.
- Tworzenie możliwości udziału osób młodszych i starszych w dyskusji o ich realnej sytuacji i potrzebach.
- Aktywizacja i integracja środowiska senioralnego – wewnątrz i międzypokoleniowa.
- Rozwój działań edukacyjno-informacyjnych dedykowanych seniorom.
- Przelamywanie stereotypowego postrzegania osób starszych i wzmocnienie pozytywnego wizerunku seniorów.

4. **Miasto Dbające o Zdrowie Opolan:**

- Zwiększenie dostępności do systemu opieki zdrowotnej, rehabilitacji i profilaktyki.
- Wzrost jakości i dostępności usług medycznych dla mieszkańców miasta oraz rozwój usług z zakresu zapobiegania chorobom cywilizacyjnym.
- Promowanie zdrowego stylu życia
- Realizacja Programów Polityki zdrowotnej oraz akcji profilaktycznych.

Przedstawione sprawozdanie, będące III Etapem wdrażania Strategii (kolejne sprawozdanie roczne), a w szczególności analiza wskaźników, jasno wskazują na prawidłowe zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie Miasta Opola, a tym samym trafne określenie kierunków działań.

Warto zaznaczyć, że analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii trafnie zwraca uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, które pojawiły się w efekcie zmian, zwłaszcza demograficznych, które generują konieczność realizacji skutecznej **polityki prorodzinnej** na rzecz rodzin w okresie rozwojowym i jednocześnie konieczność wzmocnienia realizowanej **polityki senioralnej**.

Nie sposób także pominąć rozwijającej się działalności w obszarze **polityki dostępności** realizowanej poprzez zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno – komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Działalność w tym zakresie integruje Wydziały Urzędu Miasta Opola, w tym utworzone Biuro ds. Dostępności, oraz miejskie jednostki organizacyjne, wokół poszukiwania i wdrażania rozwiązań sprzyjających systemowemu wsparciu osób ze

szczególnymi potrzebami w rozwiązywaniu ich problemów i aktywnym uczestnictwie tych osób w życiu Miasta. Stałemu wzmocnieniu podlega działalność Miasta **na rzecz osób z niepełnosprawnościami** także dzięki skutecznej i efektywnej realizacji programów rządowych i uzyskanym dofinansowaniom.

W roku 2025 kontynuowano działania w obszarze **wsparcia psychicznego** mieszkańców Miasta, **w szczególności dzieci i młodzieży** – wzmocnienie tego obszaru jest odpowiedzią na potrzeby środowiska na wzmocnienie oferty i poprawę dostępności do usług w zakresie zdrowia psychicznego.

W 2025 roku kontynuowano w Mieście Opolu działania w zakresie **wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej**. Ze względu na zanotowany w ostatnich latach stały wzrost liczby postanowień sądów o konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, zaistniała potrzeba wzmocnienia zarówno rodzinnych jak instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Wdrażano założenia przyjętego 19 grudnia 2024 r. uchwałą Rady Miasta Opola nr X/168/24 **Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2025 – 2027**. Dokument ten, uwzględniając lokalne uwarunkowania, określił kierunki działań w 3-letniej perspektywie, ze szczególnym uwzględnieniem zadań zmierzających do wspierania rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej, poprzez wzmocnienie rodzinnych form pieczy zastępczej, a tym samym zapewnianie dziecku prawa do wychowania się w stabilnym środowisku. Na nowy okres programowania Miasto Opole zaplanowało m. in. utworzenie rodzinnych domów dziecka, wzmocnienie bazy lokalowej instytucjonalnych domów dziecka, zwiększenie wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, wzmocnienie systemu wsparcia rodzin zastępczych poprzez uruchomienie klubu wsparcia rodzica zastępczego, wzrost świadczeń na pokrycie utrzymania, leczenia, wypoczynku dzieci w pieczy zastępczej oraz wzmocnienie infrastruktury i środków finansowych na rzecz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej – wszystkie te działania były skutecznie realizowane.

W celu wsparcia rodzin w Mieście Opolu w 2024 roku zostały podjęte, a **w 2025** roku trwały zaawansowane działania w zakresie **budowy nowego żłobka** dla 100 dzieci, w ramach dofinansowania inwestycji z rządowego *Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Aktywny Maluch 2022–2029* - zaplanowano kwotę 7 075 944. W roku 2025 wyłoniono wykonawcę w trybie „zaprojektuj i wybuduj” oraz prowadzono intensywne prace projektowe.

Rok 2025 był kolejnym bardzo aktywnym rokiem realizacji strategii miasta Opola w zakresie rozwiązywaniu problemów społecznych.